

Na temelju članka 19. stavka 1. Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine", br. 30/94.,68/98., 61/00. i 32/02.), Suglasnosti Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja Klasa: 350-02/02-04/0017, Ur.broj: 531-08-02-7 od 23. 07. 2002 i članka 14. Statuta Splitsko-dalmatinske županije ("Službeni glasnik Županije splitsko-dalmatinske" broj 3/94, 2/97 i 9/98.), Županijska skupština Splitsko-dalmatinske županije na 13. sjednici održanoj 24.listopada 2002. donijela je

ODLUKU

o donošenju Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije

Članak 1.

Donosi se Prostorni plan Splitsko-dalmatinske županije, u daljnjem tekstu Plan.

Članak 2.

Plan je sastavni dio ove Odluke i sadržan je u elaboratu "Prostorni plan Splitsko-dalmatinske županije" (u daljnjem tekstu PPSDŽ) i sastoji se od tekstualnog i grafičkog dijela. Tekstualni dio Plana sastoji se od četiri knjige: 1. Polazišta; 2. Ciljevi prostornog razvoja i uređenja; 3. Plan prostornog uređenja i 4. Odredbe za provođenje. Sadržaj Plana je:

A. Tekstualni dio:

Knjiga 1. Polazišta:

- 1.1. POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI ŽUPANIJSKOG PODRUČJA U ODNOSU NA PROSTOR I SUSTAV DRŽAVE
  - 1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru
    - 1.1.1.1. Obilježja prostora Splitsko-dalmatinske županije
    - 1.1.1.2. Reljef i klima
    - 1.1.1.3. Povijest prostora Splitsko-dalmatinske županije
    - 1.1.1.4. Županijsko područje u odnosu na prostor i sustav države
    - 1.1.1.5. Prostorni model razvitka
  - 1.2. PROSTORNO RAZVOJNE I RESURSNE ZNAČAJKE
    - 1.2.1. Geomorfološke i seizmičke značajke terena
    - 1.2.2. Oceanografska svojstva mora
    - 1.2.3. Klima i podneblje
    - 1.2.4. Fizionomijska podjela prostora
      - 1.2.4.1. Prostorno analitičke cjeline Splitsko-dalmatinske županije
      - 1.2.4.2. Mikroregije Splitsko-dalmatinske županije, podjela: kopno, obala, otoci
      - 1.2.4.3. Obala i pomorsko dobro
      - 1.2.4.4. Utvrđivanje boniteta obalnog područja
      - 1.2.4.5. Podjela: niska – strma obala
    - 1.2.5. Demografija
      - 1.2.5.1. Demografski okvir
      - 1.2.5.2. Obrazovna struktura stanovništva
      - 1.2.5.3. Ljudski resursi i gospodarska aktivnost
      - 1.2.5.4. Pretpostavke za procjenu budućeg razvoja stanovništva
      - 1.2.5.5. Elementi demografske politike i politike ljudskih resursa
      - 1.2.5.6. Demografske procjene
    - 1.2.6. Naselja
      - 1.2.6.1. Formiranje naselja
      - 1.2.6.2. Administrativna podjela
      - 1.2.6.3. Elementi centraliteta naselja
    - 1.2.7. Gospodarske djelatnosti
      - 1.2.7.1. Poljoprivreda
      - 1.2.7.2. Šumarstvo i šumsko zemljište
      - 1.2.7.3. Ribarstvo
      - 1.2.7.4. Rudarstvo
      - 1.2.7.5. Industrija
      - 1.2.7.6. Turizam
      - 1.2.7.7. Građevinarstvo
    - 1.2.8. Uslužne djelatnosti
      - 1.2.8.1. Prijevozna djelatnost

- 1.2.8.2. Trgovina
- 1.2.8.3. Vanjskotrgovinska razmjena
- 1.2.8.4. Banke i druge financijske i osiguravajuće institucije
- 1.2.9. Obrtništvo
- 1.2.10. Društvene djelatnosti
  - 1.2.10.1. Predškolski odgoj
  - 1.2.10.2. Osnovno školstvo
  - 1.2.10.3. Srednje školstvo
  - 1.2.10.4. Znanost i visoko obrazovanje
  - 1.2.10.5. Kultura
  - 1.2.10.6. Djelatnost informiranja
  - 1.2.10.7. Zdravstvena djelatnost
  - 1.2.10.8. Socijalna skrb
  - 1.2.10.9. Šport i rekreacija
- 1.2.11. Prometni sustavi
- 1.2.12. Sustav vodnog gospodarstva
  - 1.2.12.1. Vodoopskrbni sustavi na području Županije
  - 1.2.12.2. Zahvati izvorskih, površinskih i podzemnih voda na području Splitsko-dalmatinske županije
- 1.2.13. Energetski sustav
- 1.2.14. Zaštita okoliša
  - 1.2.14.1. Stanje tala
  - 1.2.14.2. Stanje voda
  - 1.2.14.3. Stanje zraka
  - 1.2.14.4. More i stanje mora
- 1.2.15. Zaštita prirodne baštine
- 1.2.16. Zaštita kulturnih dobara
  - 1.2.16.1. Zakonski okvir zaštite kulturnog dobra
  - 1.2.16.2. Kulturna dobra na području Splitsko-dalmatinske županije
  - 1.2.16.3. Načela zaštite kulturne baštine su:
  - 1.2.16.4. Klasifikacija kulturne baštine prema vrstama kulturnih dobara:
  - 1.2.16.5. Primjena aktivnog pristupa graditeljskom nasljeđu
  - 1.2.16.6. Registar nepokretnih spomenika kulture
  - 1.2.16.7. Valorizacija područja posebne vrijednosti
  - 1.2.16.8. Zaštićena nepokretna kulturna dobra na području Splitsko-dalmatinske županije
- 1.2.17. Postupanje s otpadom
  - 1.2.17.1. Pregled postojećih odlagališta otpada na području Splitsko-dalmatinske županije
- 1.3. OBVEZE IZ STRATEGIJE I PROGRAMA PROSTORNOG UREĐENJA DRŽAVE I OCJENA POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA
  - 1.3.1. Područja strateške važnosti za državu
    - 1.3.1.1. Obalno područje
    - 1.3.1.2. Sustav otoka
    - 1.3.1.3. Područja uz državnu granicu
  - 1.3.2. Stanovništvo i naselja
  - 1.3.3. Prometni sustav
    - 1.3.3.1. Cestovni promet
    - 1.3.3.2. Željeznički promet
    - 1.3.3.3. Pomorski promet
    - 1.3.3.4. Zračni promet
    - 1.3.3.5. Telekomunikacijski promet
  - 1.3.4. Energetski sustav
    - 1.3.4.1. Elektroenergetski sustav
    - 1.3.4.2. Plinsko gospodarstvo
  - 1.3.5. Gospodarske djelatnosti
    - 1.3.5.1. Poljoprivreda
    - 1.3.5.2. Rudarstvo
    - 1.3.5.3. Šumarstvo i gospodarenje šumskim zemljištem
    - 1.3.5.4. Industrija
    - 1.3.5.5. Turizam
  - 1.3.6. Zaštita okoliša
  - 1.3.7. Zaštita prirodne baštine
  - 1.3.8. Zaštita kulturnih dobara - u Strategiji i Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske
  - 1.3.9. Ocjene postojećih prostornih planova i drugih dokumenata relevantnih za prostorno uređenje
    - 1.3.9.1. Dokumenti prostornog uređenja doneseni do 23. travnja 1994.
    - 1.3.9.2. Dokumenti prostornog uređenja doneseni nakon 23. travnja 1994.
    - 1.3.9.3. Ocjena provedivosti i nedostaci prostorno planske dokumentacije
    - 1.3.9.4. Pregled stanja izrade i donošenja prostornih planova
- 1.4. OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE PODATKE TE PROSTORNE POKAZATELJE
  - 1.4.1. Stanovništvo i naselja

- 1.4.1.1. Demografija
- 1.4.1.2. Mreža naselja
- 1.4.1.3. Objekti društvenog standarda
- 1.4.2. Prometni sustavi
- 1.4.2.1. Cestovni promet
- 1.4.2.2. Pomorski promet
- 1.4.2.3. Željeznički promet
- 1.4.2.4. Zračni promet
- 1.4.2.5. Telekomunikacijski promet
- 1.4.3. Vodoopskrbni sustav
- 1.4.4. Odvodnja i pročišćavanje voda
- 1.4.5. Energetski sustav
- 1.4.6. Gospodarska djelatnost
- 1.4.6.1. Prirodni uvjeti za razvitak Županije
- 1.4.6.2. Prirodni uvjeti za razvoj turizma
- 1.4.6.3. Gospodarski potencijali
- 1.4.6.1. Poljoprivreda
- 1.4.6.2. Turizam
- 1.4.6.3. Industrija
- 1.4.7. Zaštita prostora
- 1.4.7.1. Zaštita okoliša
- 1.4.7.2. Zaštita prirode
- 1.4.7.3. Postojeće stanje i stupanj ugroženosti graditeljske baštine

Knjiga 2. Ciljevi prostornog razvoja i uređenja

- 2.1. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA REGIONALNOG, DRŽAVNOG I MEĐUNARODNOG ZNAČAJA
- 2.1.1. Opći ciljevi prostornog uređenja
- 2.1.2. Posebni i pojedinačni ciljevi
- 2.1.2.1. Resursi na području Županije
- 2.1.2.2. Konfliktni procesi na prostoru Županije
- 2.1.3. Razvoj gradova i naselja posebnih funkcija i značajnih infrastrukturnih sustava
- 2.1.3.1. Razvoj gradova i naselja (općenito)
- 2.1.3.2. Infrastrukturni sustavi
- 2.1.4. Racionalno korištenje prirodnih izvora
- 2.1.5. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša
- 2.1.6. Definiranje granica Županije
- 2.2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA
- 2.2.1. Demografski razvoj
- 2.2.2. Odabir prostorne i gospodarske strukture
- 2.2.2.1. Prostorni model razvitka
- 2.2.2.2. Model gospodarskog razvitka
- 2.2.3. Društvene djelatnosti i upravljanje razvitkom
- 2.2.3.1. Društvene djelatnosti
- 2.2.3.2. Upravljanje razvitkom
- 2.2.4. Razvoj naselja, društvene, prometne i ostale infrastrukture
- 2.2.4.1. Razvoj naselja
- 2.2.4.2. RAZVOJ PROMETNE I OSTALE INFRASTRUKTURE
- 2.2.4.3. Vodoopskrba
- 2.2.4.4. Navodnjavanje
- 2.2.4.5. Uređenje režima voda
- 2.2.4.6. Energetsko korištenje voda
- 2.2.4.7. Zaštita voda i mora
- 2.2.4.8. Energetski sustav
- 2.2.4.9. Zbrinjavanje otpada
- 2.2.4.10. Društvena infrastruktura
- 2.2.5. Zaštita krajobraznih vrijednosti
- 2.2.6. Zaštita prirodnih vrijednosti i kulturnih dobara
- 2.2.6.1. Zaštita prirodnih vrijednosti
- 2.2.6.2. Zaštita kulturnih dobara
- 2.2.6.3. Zaštita prirodne baštine
- 2.3. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA NASELJA NA PODRUČJU ŽUPANIJE
- 2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora
- 2.3.2. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

Knjiga 3. Plan prostornog uređenja

- 3.1. PRIKAZ PROSTORNIH STRUKTURA ŽUPANIJE U ODNOSU NA STANJE I RAZVOJNA OPREDJELJENJA ŽUPANIJE I DRŽAVE
- 3.1.1. Strategija i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske razvojna opredjeljenja Države

- 3.1.2. Prostorne strukture i razvojna opredjeljenja Županije
- 3.1.2.1. Prostorni model razvitka
- 3.1.3. Demografija
- 3.2. ORGANIZACIJA, OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE PROSTORA
- 3.2.1. Osnove za utvrđivanje područja za razvoj naselja
- 3.2.1.1. Područja za razvoj naselja prema važećoj prostorno planskoj dokumentaciji
- 3.2.1.2. Osnovne smjernice i kriteriji za racionalno utvrđivanje veličine građevinskih područja
- 3.2.1.3. Dimenzioniranje građevinskih područja
- 3.2.2. Planirana područja za razvoj općina i gradova
- 3.2.2.1. Minimalne gustoće u pojedinim općinama i gradovima
- 3.2.2.2. Korigirane minimalne gustoće
- 3.2.2.3. Procjena broja ležaja povremenih stanovnika i broja turista po mikroregijama za 2015.
- 3.2.2.4. Kriteriji za dimenzioniranje područja za razvoj općina i gradova
- 3.2.3. Kriteriji za građenje izvan građevinskog područja
- 3.2.3.1. Građevine infrastrukture
- 3.2.3.2. Zdravstvene i rekreacijske građevine
- 3.2.3.3. Građevine od interesa obrane
- 3.2.3.4. Područja za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina
- 3.2.3.5. Stambene i gospodarske građevine
- 3.2.4. Poljoprivredne površine
- 3.2.4.1. Mediteranska poljoprivreda
- 3.2.4.2. Namjena i korištenje poljoprivrednih površina Splitsko-dalmatinske županije
- 3.2.5. Šumsko zemljište
- 3.2.6. Vodni resursi Županije
- 3.2.6.1. Rijeka i jezera
- 3.2.6.2. Rijeka Cetina
- 3.2.6.3. Namjena i korištenje mora
- 3.2.7. Obalno područje
- 3.2.7.1. Pojam kriterija u obalnom planiranju i upravljanju
- 3.2.7.2. Parametri čovjekovih utjecaja
- 3.2.7.3. Kriteriji za evaluaciju plana
- 3.2.8. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina
- 3.3. SUSTAV SREDIŠNJIH NASELJA I RAZVOJNIH SREDIŠTA
- 3.3.1. Administrativna podjela
- 3.3.1.1. Mreža naselja
- 3.4. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI OD ZNAČAJA ZA ŽUPANIJU I DRŽAVU
- 3.4.1. Gospodarstvo u prostoru-gospodarski pokazatelji potencijala malih i srednjih gradova (naselja) i ostalih razvojnih središta
- 3.4.1.1. Sintezna ocjena stanja
- 3.4.2. Poželjni razvitak gospodarstva
- 3.4.3. Ocjena stanja zastupljenosti sadržaja javnih i društvenih funkcija
- 3.4.3.1. Osnovna mreža javnih i društvenih funkcija (procjena 2015. godina)
- 3.5. UVJETI KORIŠTENJA; UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA
- 3.5.1. Iskaz površina za posebno vrijedna i/ili osjetljiva područja i cjeline
- 3.5.2. Ekološki vrijedna i zaštićena područja prirode
- 3.5.2.1. Planske smjernice za pojedine kategorije zaštite prirode
- 3.5.3. Kulturna dobra - graditeljska, arhitektonska baština i povijesne graditeljske cjeline
- 3.5.3.1. Valorizacija područja posebnih vrijednosti
- 3.5.3.2. Područja posebne brojnosti kulturnih dobara te spomeničke slojevitosti
- 3.5.3.3. Registar nepokretnih spomenika kulture
- 3.5.3.4. Smjernice za prostorno uređenje kulturnog dobra nacionalne i županijske razine značaja
- 3.5.3.5. Zaštićena nepokretna kulturna dobra na području Splitsko-dalmatinske županije
- 3.5.4. Zaštita od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti
- 3.5.4.1. Osnovne mjere i planska rješenja
- 3.6. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA
- 3.6.1. Prometni infrastrukturni sustav
- 3.6.1.1. Cestovni prometni sustav
- 3.6.1.2. Pomorski prometni sustav
- 3.6.1.3. Željeznički prometni sustavi
- 3.6.1.4. Zračni prometni sustav
- 3.6.1.5. Telekomunikacijski sustav
- 3.6.2. Vodnogospodarski sustav
- 3.6.2.1. Vodoopskrba
- 3.6.2.2. Odvodnja otpadnih voda
- 3.6.2.3. Uređenje režima voda
- 3.6.3. Razvitak energetike
- 3.6.3.1. Prijenos i distribucija
- 3.6.3.2. Program korištenja hidroenergije
- 3.6.3.3. Program korištenja plina

- 3.6.3.4. Program korištenja energije vjetra
- 3.6.3.5. Program korištenja energije sunca
- 3.7. POSTUPANJE S OTPADOM
- 3.7.1. Odlagališta (deponiji) otpada i međuskladišta
- 3.7.1.1. Opasnost nenadziranog odlaganja otpada
- 3.7.1.2. Tehničke odrednice suvremenog deponija
- 3.7.1.3. Projekt deponije otpada
- 3.7.1.4. Deponiranje otpada u Splitsko-dalmatinskoj županiji
- 3.7.1.5. Mjere privremenog rješavanja sadašnjeg stanja na odlagalištima otpada
- 3.7.1.6. Međuskladištenje opasnog otpada
- 3.7.1.7. Zaključna napomena
- 3.7.2. Planski zadaci u svezi odlaganja otpada
- 3.8. SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNIH UTJECAJA NA OKOLIŠ
- 3.8.1. Zaštita voda
- 3.8.1.1. Zaštita područja rijeke Cetine
- 3.8.2. Zaštita mora
- 3.8.2.1. Djelatnosti i izvori zagađenja mora
- 3.8.2.2. Mjere i aktivnosti za zaštitu mora
- 3.8.3. Zaštita tala
- 3.8.3.1. Opis tala
- 3.8.3.2. Monitoring tla
- 3.8.4. Zaštita zraka
- 3.8.5. Zaštita od buke
- 3.8.5.1. Utjecaj zračnih luka
- 3.9. PROCJENA UTJECAJA NA OKOLIŠ
- 3.9.1. Obveze za izradu procjena utjecaja na okoliš građevina i zahvata
- 3.9.1.1. Prometne građevine
- 3.9.1.2. Energetske građevine
- 3.9.1.3. Vodne građevine
- 3.9.1.4. Proizvodne građevine
- 3.9.1.5. Građevine za postupanje s otpadom
- 3.9.1.6. Sportske građevine
- 3.9.1.7. Građevne cjeline
- 3.9.1.8. Eksploatacije mineralnih sirovina
- 3.9.1.9. Građevine na zaštićenom području
- 3.9.1.10. Ostali zahvati

Knjiga 4. Odredbe za provođenje

- 4.1. UVJETI RAZGRANIČENJA PROSTORA PREMA OBILJEŽJU, KORIŠTENJU I NAMJENI
- 4.1.1. Uvjeti razgraničenja prostora prema obilježju
- 4.1.2. Uvjeti razgraničenja prostora prema korištenju
- 4.1.2.1. Zaštita prirodne baštine
- 4.1.2.2. Zaštita kulturnih dobara
- 4.1.2.3. Zaštita poljoprivrednog zemljišta
- 4.1.2.4. Zaštita šuma i šumskog zemljišta
- 4.1.2.5. Geotehničke značajke tla
- 4.1.2.6. Zaštita izvorišta voda za piće
- 4.1.2.7. Područja ugroženog okoliša
- 4.1.3. Uvjeti razgraničenja prostora prema namjeni
- 4.1.3.1. Površine naselja
- 4.1.3.2. Površine za razvoj i uređenje naselja
- 4.1.3.3. Površine izvan naselja za izdvojene namjene
- 4.1.3.4. Poljoprivredne i šumske površine
- 4.1.3.5. Vodne površine
- 4.2. UVJETI ODREĐIVANJA PROSTORA GRAĐEVINA OD VAŽNOSTI ZA DRŽAVU I ŽUPANIJU
- 4.2.1. Građevine od važnosti za Državu
  - Prometne građevine
  - Energetske građevine
  - Vodne građevine
  - Proizvodne građevine
  - Rudno blago
  - Zdravstvene građevine
  - Športske građevine
  - Turističke i ugostiteljske građevine
  - Građevine za postupanje s otpadom
  - Građevine na zaštićenom području
  - Građevine i kompleksi za potrebe obrane
- 4.2.2. Građevine od važnosti za Županiju

- Prometne građevine
- Cestovne građevine
- Građevine zračnog prometa
- Pomorske građevine
- Energetske građevine
- Vodne građevine
- Građevine za postupanje otpadom
- 4.3. UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH SADRŽAJA U PROSTORU
  - 4.3.1. Šumarstvo
  - 4.3.2. Poljoprivreda i stočarstvo
  - 4.3.3. Ribarstvo i marikultura
  - 4.3.4. Turizam
  - 4.3.5. Rudarske građevine i postrojenja za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina
  - 4.3.6. Ostale gospodarske djelatnosti
  - 4.3.7. Šport i rekreacija
- 4.4. UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI U PROSTORU
  - 4.4.1. Prosvjeta
  - 4.4.2. Zdravstvo
  - 4.4.3. Kultura
- 4.5. UVJETI ODREĐIVANJA GRAĐEVINSKIH PODRUČJA I KORIŠTENJA IZGRAĐENA I NEIZGRAĐENA DIJELA GRAĐEVINSKOG PODRUČJA
  - 4.5.1. Kriteriji za utvrđivanje građevinskih područja
  - 4.5.2. Kriteriji za korištenje izgrađenog i neizgrađenog dijela građevinskog područja
  - 4.5.3. Kriterij za građenje izvan građevinskog područja
    - 4.5.3.1. Građevine infrastrukture
      - 4.5.3.2. Zdravstvene i rekreacijske građevine
      - 4.5.3.3. Stambene i gospodarske građevine
- 4.6. UVJETI UREĐIVANJA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA U PROSTORU
  - 4.6.1. Prometni infrastrukturni sustavi
    - 4.6.1.1. Ceste
    - 4.6.1.2. Željeznice
    - 4.6.1.3. Morske luke
    - 4.6.1.4. Zračne luke
  - 4.6.2. Infrastruktura vodoopskrbe i odvodnje
  - 4.6.3. Energetska infrastruktura
    - 4.6.3.1. Energetski sustav
  - 4.6.3.2. Program korištenja plina
  - 4.6.4. Telekomunikacijski sustavi
- 4.7. MJERE OČUVANJA KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI
- 4.8. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI I KULTURNO - POVIJESNIH CJELINA
  - 4.8.1. Zaštita prirodne baštine
  - 4.8.2. Zaštita kulturnih dobara
    - 4.8.2.1. Smjernice za prostorno uređenje urbanih cjelina nacionalne i županijske razine značaja
    - 4.8.2.2. Smjernice za prostorno uređenje poluurbanih i ruralnih cjelina nacionalne i županijske razine značaja
    - 4.8.2.3. Smjernice za prostorno uređenje fortifikacija nacionalne i županijske razine značaja
    - 4.8.2.4. Smjernice za prostorno uređenje pojedinačnih sakralnih i civilnih kompleksa nacionalne i županijske razine značaja
    - 4.8.2.5. Smjernice za prostorno uređenje arheoloških i hidro-arheoloških zona nacionalne i županijske razine značaja
    - 4.8.2.6. Smjernice za prostorno uređenje etnozona nacionalne i županijske razine značaja
    - 4.8.2.7. Smjernice za prostorno uređenje kultiviranih agrarnih krajolika nacionalne i županijske razine značaja
- 4.9. POSTUPANJE S OTPADOM
- 4.10. MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ
  - 4.10.1. Zaštita voda
  - 4.10.2. Zaštita mora
  - 4.10.3. Zaštita zraka
  - 4.10.4. Zaštita tala
    - 4.10.4.1. Šumsko zemljište
    - 4.10.4.2. Poljoprivredno zemljište
    - 4.10.4.3. Zemljište za planiranje izgradnje
  - 4.10.5. Zaštita od buke
  - 4.10.6. Popis građevina i zahvata za koje je potrebna procjena utjecaja na okoliš
- 4.11. MJERE PROVEDBE
  - 4.11.1. Obveza izrade dokumenata prostornog uređenja
  - 4.11.2. Područja primjene posebnih razvojnih i drugih mjera
    - 4.11.2.1. Priobalno područje
    - 4.11.2.2. Zaobalno područje
    - 4.11.2.3. Otočno područje
    - 4.11.2.4. Ostale mjere razvoja

- 4.11.3. Područja i lokaliteti za istraživanje i praćenje pojava i procesa u prostoru
  - 4.11.3.1. Kulturna dobra
  - 4.11.3.2. Prirodna baština
  - 4.11.3.3. Zrak
  - 4.11.3.4. Voda
  - 4.11.3.5. More
  - 4.11.3.6. Buka
- 4.12. MJERE POSEBNE ZAŠTITE
  - 4.12.1. Sklanjanje ljudi
  - 4.12.2. Zaštita od rušenja
  - 4.12.3. Zaštita od poplava
  - 4.12.4. Zaštita od požara
  - 4.12.5. Zaštita od potresa
- 4.13. ZAVRŠNE ODREDBE

B. Grafički dio:

List br. Naziv i sadržaj lista:

Mjerilo:

Kartografski prikazi:

1. KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA	1:100.000
2. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE	1:100.000
3. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA	1:100.000

Grafički prilozi - kartogrami:

4. Teritorijalno-politički ustroj Administrativna sjedišta i razvrstaj državnih i županijskih cesta Prostorne cjeline	1:100.000
5. Sustav središnjih naselja i razvojnih središta Mikroregije	1:100.000
6. Poljoprivredno zemljište - korištenje	1:100.000
7. Demografija	
8. Javne i društvene djelatnosti	
9. Gospodarstvo	

4. ODREDBE ZA PROVOĐENJE

4.1. Uvjeti razgraničenja prostora prema obilježju, korištenju i namjeni

4.1.1. Uvjeti razgraničenja prostora prema obilježju

Članak 3.

Kao uvjeti razgraničenja prostora prema obilježju određuju se područja koja čine funkcionalne i prostorne cjeline, i u pravilu obuhvaćaju više jedinica lokalne samouprave, gradova i općina. Osnovni kriterij za određivanje funkcionalnih cjelina na području Županije je definiranje prostora Županije kao regije, u daljnjoj podjeli na mikroregije koje su formirane od prostornih cjelina, a prostorne cjeline od administrativnih cjelina. Funkcionalne cjeline u Županiji iskazuju se u tablici 4.1. i u grafičkom dijelu PPSDŽ na kartografskim prikazima br. 4., 5. i 6.

Funkcionalne cjeline			Administrativne cjeline
Regija	Mikroregije	Prostorne cjeline	Općine i Gradovi
Splitsko-dalmatinska županija	Obalna	Splitska konurbacija (dio)	Gradovi-Kaštela, Omiš (dio), Solin (dio), Split (dio), Trogir (dio), Općine-Klis (dio), Marina (dio), Dugi Rat, Podstrana, Seget (dio),
		Makarsko primorje	Općine-Baška Voda, Brela, Gradac, Podgora, Tučepi, Zadvarje, Grad-Makarska,
	Zaobalna	Sinjska -Cetinska krajina (dio)	Općine-Dicmo, Otok (dio), Gradovi-Sinj (dio), Trilj (dio),
		Splitska konurbacija (dio)	Općine-Dugopolje, Gradovi-Omiš (dio), Solin (dio),
		Imotska krajina (dio)	Općine-Cista Provo (dio), Lokvičići, Lovreč (dio), Podbablje, Proložac (dio), Šestanovac, Zagvozd,
		Zagora splitske konurbacije	Općine-Klis (dio), Lečevica, Marina (dio), Muć, Prgomet, Primorski Dolac, Seget (dio),
		Vrgoračka krajina (dio)	Grad-Vrgorac (dio),
		Poljica	Grad-Omiš (dio),
		Vrlička (Cetinska) krajina (dio)	Grad-Vrlika (dio)
	Zaobalno granična	Sinjska (Cetinska) krajina	Općine-Hrvace, Otok (dio), Gradovi-Sinj (dio), Trilj (dio),
		Imotska krajina (dio)	Općine-Cista Provo (dio), Lovreč (dio), Proložac (dio), Runovići, Zmijavci, Grad-Imotski,
		Vrgoračka krajina (dio)	Grad Vrgorac (dio),
		Vrlička (Cetinska) krajina (dio)	Grad Vrlika (dio),
	Otočna	Otok Brač	Općine-Bol, Milna, Nerežišća, Postira, Pučišća, Selca, Sutivan, Grad Supetar,
		Otok Hvar	Općine-Jelsa, Sućuraj, Gradovi-Hvar, Stari Grad
		Splitska konurbacija (dio)	Općina-Okrug, Gradovi-Split (dio), Trogir (dio),
		Otok Šolta	Općina-Šolta,
		Otok Vis, Biševo, Svetac	Gradovi-Komiža, Vis,

Tablica 4.1: Funkcionalne cjeline

Kriterij za određivanje funkcionalnih cjelina utvrđeni su na osnovu administrativne podjele prostora te prostornih, prirodnih, demografskih razvojnih i drugih analiza i odrednica utvrđenih PPSDŽ i ovom Odlukom. Temeljem utvrđenih funkcionalnih cjelina određuje se vrsta, kapacitet i uvjeti za smještaj primarnih djelatnosti u prostoru, kako je to određeno u PPSDŽ - Knjiga 3. Plan prostornog uređenja.

4.1.2. Uvjeti razgraničenja prostora prema korištenju

Članak 4.

Prostor se prema načinu korištenja razgraničuje temeljem uvjeta zaštite prostora. Način korištenja prostora uvjetovan je utvrđenom kategorijom zaštite, kategorijom osjetljivosti ili prijedlogom za proglašenje zaštićenog područja.

Članak 5.

Prostor se prema načinu korištenja razgraničuje na površine:

- zaštićene prirodne baštine,
- zaštićenog kulturno-povijesnog nasljeđa,
- zaštićenog poljoprivrednog zemljišta,
- šuma i šumskog zemljišta,
- geotehničkih značajki tla,
- zaštite izvorišta voda za piće i potencijalnih izvora voda za piće,
- zaštićenog morskog okoliša i
- područja i dijelove ugroženog okoliša.

Razgraničenje prostora prema načinu korištenja utvrđuje se Prostornim planovima uređenja Općina i Gradova, odlukama i rješenjima o proglašenju zaštićenim dijelovima prirode, spomenika i područja kulturno - povijesnog nasljeđa, određivanjem bonitetnih klasa poljoprivrednih zemljišta, određivanjem zona sanitarne zaštite izvorišta voda, izradom šumsko-gospodarskih osnova te utvrđivanjem granica pomorskog dobra i zaštitnog obalnog pojasa voda i vodotokova (prostorno planska kategorija).

Razgraničenje površina prema načinu korištenja prikazano je i u grafičkom dijelu PPSDŽ, i to u kartografskim prikazima br. 1. "Korištenje i namjene prostora" i br. 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora".

4.1.2.1. Zaštita prirodne baštine

Članak 6.

Poseban značaj, odredbama ove Odluke i PPSDŽ, daje se zaštiti prirode:

- Zaštitom dijelova žive i nežive prirode koji imaju osobitu zaštitu a mogu se kategorizirati kao, nacionalni park, park prirode, strogi rezervat, posebni rezervat, park šuma, zaštićeni krajolik, spomenik prirode, spomenik parkovne arhitekture i pojedina biljna ili životinjska vrsta;
- Osiguravanjem racionalnog korištenja prirodnih dobara bez oštećivanja i ugrožavanja njenih dijelova i uz što manje narušavanje ravnoteže prirodnih faktora;
- Sprječavanje štetnih zahvata ljudi i poremećaja u prirodi kao posljedica tehnološkog razvoja i drugih djelatnosti i osiguravanjem što povoljnijih uvjeta održavanja i slobodnog razvoja prirode;
- Donošenjem dugoročnih i kratkoročnih planova; i
- Izradom i provedbom prostornih planova, odnosno mjerama zaštite zaštićenih dijelova prirode.

Članak 7.

Razgraničenje površina zaštićene prirodne baštine provodi se određivanjem granice "Odlukom o proglašenju zaštićenog dijela prirode". Na području Županije su sljedeći zaštićeni dijelovi prirode:

Zaštićeni dijelovi prirode prikazani su u tablici sa navedenom kategorijom zaštite.

Redni broj	Naziv zaštićenog dijela prirode - lokalitet	Općina/ Grad	Kategorija zaštite	Godina proglašenja
1.	Planina Biokovo (dio)	Grad Makarska, Grad Vrgorac, Općina Šestanovac, Općina Zagvozd, Općina Brela, Općina Baška Voda, Općina Podgora, Općina Tučepi i Općina Zadvarje	Park prirode	1981.
2.	Jadro – gornji tok	Općina Klis, Grad Solin	Posebni rezervat (ihtiološki)	1984.
3.	Rijeka Vrljika /izvor/	Grad Imotski	Posebni rezervat (ihtiološki)	1971.
4.	Pantan	Grad Trogir	Posebni rezervat (Ihtiološko-ornitološki)	2000.
5.	Marjan	Grad Split	Park šuma	1964.

6.	Imotska jezera – Gaj	Grad Imotski	Zaštićeni krajolik	
7.	Izvor rijeke Rude	Općina Otok	Zaštićeni krajolik	2000.
8.	Kanjon Cetine	Grad Omiš	Zaštićeni krajolik	1963.
9.	Kanjon Sutine i donji tok Sutine	Grad Sinj , Općina Muć	Zaštićeni krajolik	2000.
10.	Otok Ravnik	Grad Vis	Zaštićeni krajolik	1967.
11.	Otok Šćedro	Općina Jelsa	Zaštićeni krajolik	1972.
12.	Otok Zečevo	Općina Jelsa	Zaštićeni krajolik	1972.
13.	Pakleni (Paklinski) otoci	Grad Hvar	Zaštićeni krajolik	1972.
14.	Plaža i šuma u Brelima	Općina Brela	Zaštićeni krajolik	1964.
15.	Potok Grab (izvor i područje oko Mlinica)	Grad Trilj	Zaštićeni krajolik	2000.
16.	Potok Rumin (dio)	Općina Hrvace, Grad Sinj	Zaštićeni krajolik	2000.
17.	Prološko blato	Općina Lokvičići, Općina Donji Proložac	Zaštićeni krajolik	1971.
18.	Vidova gora	Općina Bol, Općina Nerežišća, Općina Postira	Zaštićeni krajolik	1973.
19.	Dolina Blaca	Općina Nerežišća	Zaštićeni krajolik	
20.	Borić (na krovu crkve Sv. Petra)	Općina Nerežišća	Spomenik prirode (botanički)	1969.
21.	Čempres (u Franjevačkom samostanu)	Grad Hvar	Spomenik prirode (botanički)	1961.
22.	Čempres , močvarni	Grad Solin	Spomenik prirode (botanički)	1996.
23.	Divlja kruška	Općina Selca	Spomenik prirode (botanički)	1961.
24.	Hrast međunac	Općina Brela	Spomenik prirode (botanički)	1967.
25.	Hrast crnika (česmina)	Općina Pučišća	Spomenik prirode (botanički)	1961.
26.	Hrast dub	Grad Kaštela	Spomenik prirode (botanički)	1996.
27.	Maslina	Grad Kaštela	Spomenik prirode (botanički)	1990.
28.	Miletin bor	Grad Makarska	Spomenik prirode (botanički)	
29.	Skupina stabala čempresa (kraj groblja)	Općina Gradac	Spomenik prirode (botanički)	1970.
30.	Skupina stabala čempresa (kraj samostana Svetog Križa)	Općina Gradac	Spomenik prirode (botanički)	1970.
31.	Zelenika	Općina Selca	Spomenik prirode (botanički)	1961.
32.	Crveno jezero	Grad Imotski	Spomenik prirode (geomorfološki)	1964.
33.	Medvidina špilja (Biševo)	Grad Komiža	Spomenik prirode (geomorfološki)	1967.
34.	Modra špilja	Grad Komiža	Spomenik prirode (geomorfološki)	1951.
35.	Modro jezero	Grad Imotski	Spomenik prirode (geomorfološki)	
36.	Špilja (otok Ravnik)	Grad Vis	Spomenik prirode (geomorfološki)	1967.
37.	Špilja Vranjača	Općina Dugopolje	Spomenik prirode (geomorfološki)	1963.
38.	Predio Ruskamen	Grad Omiš	Spomenik prirode (geomorfološki)	1968.
39.	Uvala Stiniva	Grad Vis	Spomenik prirode (geomorfološki)	1967.
40.	"Zlatni rat"	Općina Bol	Spomenik prirode (geomorfološki)	1965.
41.	Otok Brusnik	Grad Komiža	Spomenik prirode (geološki)	1951.
42.	Otok Jabuka	Grad Komiža	Spomenik prirode (geološki)	1958.
43.	Grapčeva špilja	Općina Jelsa	Spomenik prirode (paleontološki)	1964.
44.	Botanički vrt OŠ "Ostrog"	Grad Kaštela	Spomenik parkovne arhitekture	1985.
45.	Park ex Fanfogna	Grad Trogir	Spomenik parkovne arhitekture	1962.
46.	Park hotela Palace	Grad Kaštela	Spomenik parkovne arhitekture	1970.
47.	Park Vitturi	Grad Kaštela	Spomenik parkovne arhitekture	1968.

Tablica 4.2: Zaštićeni dijelovi prirode

Članak 8.

PPSDŽ planira se zaštita još 82 objekata, lokaliteta i područja zaštite prirode.

Objekti, lokaliteta i područja koja su čl. 193. ove Odluke navedena kao prijedlozi za zaštitu prirodne baštine, moraju se kod izrade Prostornih planova uređenja Općina i Gradova zaštititi planskim mjerama do njihove zakonske zaštite.

4.1.2.2. Zaštita kulturnih dobara

Članak 9.

Zaštićena kulturna dobra nacionalnog i županijskog značaja na teritoriju Splitsko-dalmatinske županije kao temelj kulturnog identiteta uživaju osobitu zaštitu. Svrha je zaštite kulturnih dobara očuvanje kulturnih dobara u izvornom stanju, te prenošenje kulturnih dobara budućim naraštajima. Za uređenje zaštite kulturnih dobara izrađena je Konzervatorska podloga PPSDŽ kojom je analizirano postojeće stanje kulturnih dobara, izvršena njihova valorizacija, te dane smjernice za njihovu zaštitu. Područja i lokaliteta kulturnih dobara razvrstana su u poglavlju 1.2.16.8. Knjige 1. Polazišta.

Za područje Splitsko-dalmatinske županije u sustavu mjera zaštite nepokretnih kulturnih dobara obuhvaćena su načela zaštite i smjernice za prostorno uređenje kulturnih dobara nacionalne i županijske razine značaja, i izradu prostornih planova užih područja.

Članak 10.

Razgraničenje površina zaštićenih kulturnih dobara Splitsko-dalmatinske županije izvršeno je temeljem Konzervatorske podloge PPSDŽ koja zaštićena kulturna dobra razvrstava na:

		broj
Kultivirani krajobraz	"Obala"- obalno područje Splitsko-dalmatinske županije	1
Zone posebne namjene	Područja posebne brojnosti kulturnih dobara, te spomeničke slojevitosti: Vrgorac, Imotski, Sinj, Split-Trogir	4
Povijesne graditeljske cjeline	Urbane cjeline	28
	Urbano-ruralne i ruralne cjeline	68
Arheološka baština	arheološki lokaliteti i zone	20
Pojedinačna kulturna dobra: memorijalna baština, povijesni sklopovi i građevine	memorijalni spomenici, graditeljski sklopovi, civilne građevine, obrambene građevine, gospodarske građevine, sakralne građevine, grobne građevine, urbana oprema i javna plastika	1697

Tablica 4. 3: Zaštićena nepokretna kulturna dobra na području Splitsko-dalmatinske županije.

Područja zaštite kulturnih dobara prikazana su u grafičkom dijelu PPSDŽ - kartografski prikaz br. 3. "Režimi zaštite prostora.

Članak 11.

Područja za koja se konzervatorskom podlogom planova prostornog uređenja užeg područja ustanovi da imaju vrijedne etnološke osobine koje treba zaštititi, potrebno je proglasiti etno zonama. Za etno zone je shodno njihovim osobinama potrebno izraditi planove užeg područja.

Članak 12.

Etnozone se uređuju ostvarivanjem mreže naselja u kojima se razvoj gospodarskih djelatnosti veže za običaje stanovnika (poljoprivreda, obrt, seoski turizam).

U prostor etnozona su uključena naselja morfološke, tipološke, strukturalne i funkcionalne osobine tradicionalnog uređenja ruralnog prostora.

Članak 13.

Na području Splitsko-dalmatinske županije su sljedeće zaštićene cjeline kulturnih dobara:

	Grad/Općina	Naselje	Ime	vrsta	REG.BROJ
1	Baška Voda	Baška Voda	Baška Voda	urbano-ruralna cjelina	RST-950
2	Baška Voda	Bratuš	Kačića Dvori	graditeljski sklop	RST-742
3	Baška Voda	Krvavica	Krvavica	ruralna cjelina	E
4	Baška Voda	Topiči	Topiči	ruralna cjelina	E
5	Baškavoda	Bast	Bast	ruralna cjelina	E
6	Bol	Bol	Bol	urbana cjelina	E
7	Cista Provo	Karadže	Karadže	ruralna cjelina	E
8	Dicmo	Butige	Butige	ruralna cjelina	E
9	Donja Brela	Donja Brela	Zelići	ruralna cjelina	E
10	Donja Brela	Filipovići	Filipovići	ruralna cjelina	RST-864
11	Donja Brela	Kričak	Bekavci	ruralna cjelina	RST-865
12	Dugopolje	Balića Doci	Antički put Balića Doci	arheološka zona	E
13	Dugopolje	Kolići	Antički put Kolići	arheološka zona	E
14	Dugopolje	Kolići-Podi	Antički put Podi	arheološka zona	E
15	Dugopolje	Koprivno	Ramljak	ruralna cjelina	E
16	Dugopolje	Koprivno	Dolonga	ruralna cjelina	E
17	Gradac	G.Drvenik	Kostanić	ruralna cjelina	RST-834
18	Gradac	Podaca	Viskovića Vala	graditeljski sklop	E
19	Gradac	Podaca	Podaca	ruralna cjelina	RST-687
20	Hvar	Hvar	Hvar	urbana cjelina	RST-540
21	Imotski	Crveno Jezero	Solite	arheološka zona	RST-779
22	Imotski	Imotski	Imotski	urbana cjelina	RST-725
23	Jelsa	Bogomolje	Jerkov Dvor	graditeljski sklop	E
24	Jelsa	Gdinj	Visoka	graditeljski sklop	RST-72
25	Jelsa	Humac	Humac	ruralna cjelina	RST-921
26	Jelsa	Jelsa	Jelsa	urbana cjelina	RST-799
27	Jelsa	Vrboska	Vrboska	urbano-ruralna cjelina	RST-804
28	Kaštel Lukšić	Biranj -Kaštel Lukšić	Biranj	arheološka zona	E
29	Kaštel Štafilić	Kaštel Štafilić		arheološka zona	E
30	Kaštel Štafilić	Resnik	Resnik	arheološka zona	RST-1358
31	Kaštela	Kaštel Gomilica	Kaštel Gomilica	urbana cjelina	RSTP-1450
32	Kaštela	Kaštel Gomilica	Kaštel Gomilica	urbana cjelina	RSTP-1450
33	Kaštela	Kaštel Kambelovac	Kaštel Kambelovac	urbana cjelina	RSTP-1451
34	Kaštela	Kaštel Lukšić	Kaštel Lukšić	urbana cjelina	RSTP-1452
35	Kaštela	Kaštel Sućurac	Kaštel Sućurac	urbana cjelina	RSTP-1449
36	Kaštela	Stari,Novi,Štafilić i Nehaj	Kaštel Stari, Novi, Štafilić i Nehaj	urbana cjelina	RSTP-1453

	Grad/Općina	Naselje	Ime	vrsta	REG.BROJ
37	Kaštelanska Zagora	Primorski Dolac	Barići	ruralna cjelina	E
38	Kaštelanska Zagora	Primorski Dolac	Šustići	ruralna cjelina	E
39	Klis	Bili Brig		arheološka zona	E
40	Klis	Bili Brig	Antička cesta Salona-Klis	arheološka zona	E
41	Klis	Bročanac	Orošnjakove Staje	ruralna cjelina	E
42	Klis	Klis	Klis	ruralna cjelina	RSTP-1446
43	Klis	Konjsko	Šeravići	ruralna cjelina	E
44	Klis	Konjsko	Čulići	ruralna cjelina	E
45	Klis	Meštrovići	Meštrovići	ruralna cjelina	E
46	Klis	Odže	Odže	ruralna cjelina	E
47	Komiža	Biševo	Napojce	graditeljski sklop	E
48	Komiža	Komiža	Komiža	urbana cjelina	RST-1407
49	Komiža	O. Palagruža	Palagruža	arheološka zona	RST-1413
50	Komiža	Podhumlje	Sklop Mardešić s Kapelom Sv. Nikole	graditeljski sklop	E
51	Komiža	Podhumlje-Zaselak Pribusatovo	Petrić	graditeljski sklop	E
52	Komiža	Podšpilje	Uz kulu Giacini	ruralna cjelina	E
53	Lovreć	Jurčevići	Rimske Ceste	arheološka zona	E
54	Makarska	Makar	Makar	ruralna cjelina	E
55	Makarska	Makarska	Sv. Petra	arheološka zona	E
56	Makarska	Makarska	Makarska	urbana cjelina	RST-1052
57	Makarska	Veliko Brdo	Žlib-Baškovići	ruralna cjelina	E
58	Marina	Drid	Drid	arheološka zona	E
59	Marina	Drid	Petine	arheološka zona	E
60	Marina	Marina	Marina	urbana cjelina	RST-663
61	Marina	Uvala Poljica	Pristani	hidro arheološka zona	E
62	Milna	Bobovišća	Bobovišća	ruralna cjelina	E
63	Milna	Bobovišća	Luka Bobovišća	ruralna cjelina	E
64	Milna	Ložišća	Ložišća	ruralna cjelina	E
65	Milna	Milna	Milna	urbana cjelina	E
66	Muč	Gornji Muć	Andetrium	arheološka zona	E
67	Nerežišća	Donji Humac	Donji Humac	ruralna cjelina	E
68	Nerežišća	Dračevica	Dračevica	ruralna cjelina	E
69	Nerežišća	Nerežišća	Nerežišća	ruralna cjelina	E
70	Omiš	Omiš	Omiš	urbana cjelina	RST-822
71	Omiš	Zakućac	Zakućac	ruralna cjelina	RST-743
72	Podgora	Gornja Mala	Gornja Mala	ruralna cjelina	E
73	Podgora	Igrane	Igrane	ruralna cjelina	E
74	Podstrana	Podstrana	Gornja Podstrana	ruralna cjelina	E
75	Split	Srinjine	Mužinići	ruralna cjelina	E
76	Split	Stobreč	Stobreč	urbana cjelina	RST-636
77	Pogora	Živogošće	Brikva	ruralna cjelina	E
78	Postira	Dol	Dol	ruralna cjelina	E
79	Postira	Postira	Postira	urbana cjelina	E
80	Pučišća	Gornji Humac	Gornji Humac	ruralna cjelina	E
81	Pučišća	Pražnice	Pražnice	ruralna cjelina	E
82	Pučišća	Pučišća	Pučišća	urbana cjelina	RST-645
83	Seget	Begovići	Begovići	ruralna cjelina	E
84	Seget	Čudine	Čudine	ruralna cjelina	E
85	Seget	Seget	Seget	urbana cjelina	RST-253
86	Selca	Novo Selo	Novo Selo	ruralna cjelina	E
87	Selca	Povlja	Povlja	ruralna cjelina	E
88	Selca	Selca	Selca	ruralna cjelina	E
89	Selca	Sumartin	Sumartin	ruralna cjelina	E
90	Sinj	Sinj	Sinj	urbana cjelina	RST-740
91	Solin	Kučine	Kučine	ruralna cjelina	RSTE-99
92	Solin	Mravince	Mravince	ruralna cjelina	RSTP
93	Solin	Solin	Salonae	arheološka zona	RST-661
94	Solin	Vranjic	Vranjic	ruralna cjelina	RSTP
95	Split	Kamen	Kamen	ruralna cjelina	RSTP
96	Split	Slatine-Čiovo	Slatine	ruralna cjelina	E
97	Split	Split	Split	urbana cjelina	RSTP-1480
98	Stari Grad	Stari Grad	Stari Grad	urbana cjelina	RST-945
99	Starigrad	Bogomolje	Jerkovići	ruralna cjelina	E
100	Starigrad	Stari Grad	Ager	arheološka zona	RST-1392
101	Sučuraj	Sučuraj	Sučuraj	urbana cjelina	RST-821
102	Supetar	Mirca	Mirca	ruralna cjelina	E
103	Supetar	Splitska	Splitska	ruralna cjelina	E
104	Supetar	Supetar	Supetar	urbana cjelina	E
105	Supetar	Škrip	Škrip	ruralna cjelina	E
106	Supetar	Škrip	Škrip	ruralna cjelina	E
107	Sutivan	Sutivan	Sutivan	urbana cjelina	E
108	Šolta	Donja Krušica	Donja Krušica	ruralna cjelina	E
109	Šolta	Donje Selo	Donje Selo	ruralna cjelina	RSTP 1460
110	Šolta	Gornje Selo	Gornje Selo	ruralna cjelina	RSTP 1456
111	Šolta	Grohote	Grohote	ruralna cjelina	RSTP 1458
112	Šolta	Maslinica	Maslinica	ruralna cjelina	RSTP 1461
113	Šolta	Rogač	Rogač	ruralna cjelina	RSTP 1457
114	Šolta	Srednje Selo	Srednje Selo	ruralna cjelina	RSTP 1459
115	Šolta	Stomorska	Stomorska	ruralna cjelina	RSTP 1455
116	Trilj	Kundidi	Kundidi	ruralna cjelina	E
117	Trogir	Trogir	Trogir	urbana cjelina	RST-252

	Grad/Općina	Naselje	Ime	vrsta	REG.BROJ
118	Vis	Vis	Issa	arheološka zona	RST-500
119	Vis	Vis	Vis	urbana cjelina	RST-1406
120	Vrgorac	Kljenak	Bobanci	ruralna cjelina	E
121	Vrgorac	Kokrići	Pervana	ruralna cjelina	E
122	Vrgorac	Vrgorac	Vrgorca	urbana cjelina	RST-986
123	Marina	Sevid, Vinišće	Stari Trogir	urbana cjelina	E

Tablica 4. 4: Zaštićene cjeline kulturnih dobara Splitsko-dalmatinske županije.

Članak 14.

Osnovno obilježje aktivne zaštite nasljeđa u prostoru je provedba zaštite kroz Prostorne planove uređenja Općina i Gradova i planove užeg područja, a temeljem valorizacije zatečenih i prepoznatih povijesnih vrijednosti primjenjujući pritom prihvatljive metode konzervacije, adaptacije, revitalizacije, restauracije, rekompozicije, tipološke rekonstrukcije i interpolacije na svim razinama zaštite nasljeđa.

Članak 15.

Radi zaštite i očuvanja kulturno-povijesnog identiteta urbanih cjelina, a sukladno propisima i Zakonu o prostornom uređenju, za obuhvat zaštićenih urbanih i urbano-ruralnih cjelina potrebno je izraditi urbanistički plan uređenja.

Članak 16.

Prostornim planom užeg područja potrebno je za zaštićene ruralne cjeline, graditeljske sklopove, arheološke i hidroarheološke zone, fortifikacijske i sakralne objekte, te ostala zaštićena pojedinačna kulturna dobra, shodno karakteru i važnosti kulturnog dobara, a sukladno sa konzervatorskim podlogama, utvrditi potrebu izrade planova užih područja, konzervatorskih smjernica, mjera zaštite i načine korištenja.

Neposredna osnova za intervenciju na površinama zaštićenih cjelina kulturnih dobara treba uvažavati načela:

- očuvanja specifičnih osobitosti,
- njegovanja tradicijskog kreativnog izražaja,
- selektivnog odabira gospodarske namjene,
- pozitivne interakcije za razvoj infrastrukture i suprastrukture ambijenta,
- edukacijskih potreba i
- autorestrukcije pri intervencijama u tipologiji, strukturi i odnosu spram ambijenta kulturnog dobra.

Članak 17.

Arheološke i hidroarheološke zone određene u PPSDŽ potrebno je detaljnije istražiti, a obuhvat zone, mjere zaštite i način korištenja tih područja odrediti prostornim planovima uređenja užih područja, sukladno rezultatima arheoloških istraživanja.

4.1.2.3. Zaštita poljoprivrednog zemljišta

Članak 18.

Razgraničenje površina zaštićenog poljoprivrednog zemljišta provodi se određivanjem granica, temeljem izvršenog bonitiranja odnosno klasificiranja tla po produktivnoj sposobnosti. Za kriterij bonitiranja u pravilu se uzimaju one osobine tla koje imaju trajni karakter. Temeljem izvršene bonifikacije, uz uvažavanje osobitosti sistemskih jedinica tla, zemljišta su razvrstana u pet (I. - V.) bonitetnih klasa, od kojih se prve četiri kategorije odnose na tla, na bilo koji način pogodna za kultivaciju odnosno obradu, dok su u petoj kategoriji u pravilu neobrađiva tla, u naravi šumski ili pašnjački tereni.

Poljoprivredno zemljište prikazano je u grafičkom dijelu PPSDŽ - kartografski prikaz br. 1. "Korištenje i namjene prostora".

Članak 19.

Bonitetne klase poljoprivrednog zemljišta su:

Klasa I.

Prvu bonitetnu klasu predstavljaju vrlo dobra tla koja se lako i sigurno obrađuju uobičajenim metodama gospodarenja. Tla su duboka i produktivna. Reljef je ravan i tu ima vrlo malo ili ništa erozije tla. Latituda upotrebe ove klase u biljnoj proizvodnji je široka. Kultivacija tih tala nije problematična u smislu vlažnosti, alkaliteta, zaslanjenosti, klime, nagiba, erozije ili plavljenja, kao ni u smislu vodopropusnosti, kapaciteta za vodu, dubine ukorjenjivanja, stanja hranjiva u tlu ili teksture.

Klasa II.

U drugu bonitetnu klasu uvrštena su dobra tla koja se sigurno mogu kultivirati lako primjenjivim načinima. Tla su srednje duboka, produktivna, većinom su to tla tek blagih padina, podvrgnuta samo umjerenom eroziji, a neka su neznatno vlažna ili npr. zahtijevaju intenzivniju gnojdbu, lakšu drenažu ili su alkalna. Tla druge klase, za razliku od tala prve klase koja nemaju nikakvih ograničenja, zahtijevaju niži stupanj zaštite. U uvjetima Splitsko-dalmatinske županije zbog različitih

pedogenetskih čimbenika tla druge klase su po svojim kemijsko fizikalnim svojstvima vrlo varijabilna, no zbog ujednačene proizvodno-upotrebne vrijednosti čine istu bonitetnu klasu.

Klasa III.

U treću bonitetnu klasu uvrštena su osrednje dobra tla za kultivaciju, ponajviše tla umjerenih padina. Ova tla su u pravilu plića i manje produktivna od tala druge klase. Većinom su ta tla prekomjerno suha ili prekomjerno vlažna (vrlo rijetka u Splitsko-dalmatinskoj županiji, npr. Vrlika, Imotski). Ovim tlama se može gospodariti sigurno uz mjere konzervacije tla, u prvom redu jake zaštite tla od erozije (terasiranje). Ako je riječ o ograničenju uslijed prekomjerne vlažnosti onda su potrebne temeljitije hidromelioracije.

Klasa IV.

U četvrtu bonitetnu klasu svrstana su poljoprivredna tla prikladna za vrlo ograničenu kultivaciju, a koja su jako podložna eroziji. U Županiji to su u pravilu visoko terasirana zemljišta jakih padina, često plitka i kamenita. Zbog velikih ograničenja, potrebno je pažljivo gospodariti takovim tlama i to s ekstenzivnim karakterom proizvodnje. Tla četvrte kategorije se najčešće koriste za maslinarsku, vinogradarsku i voćarsku proizvodnju.

Klasa V.

Petu bonitetnu klasu čine tla iznimno jakih padina, plitkog pedološkog profila, zatim kamenita tla, kao i tla izrazito podložna eroziji. Usljed erozije, u prvom redu vodom, došlo je do degradacije i devastacije tog zemljišta koje je sada s djelomično ili potpuno erodiranom podnicom. Zbog plitkoće profila i stjenovitosti tih površina, uglavnom nije moguća upotreba ni malih poljoprivrednih strojeva. Njihova kultivacija zahtijeva primjenu niza radikalnih mjera, pa se takva tla u Županiji više ne koriste za poljoprivredu. Te su poljoprivredne površine ili pašnjački tereni često s mnogo ograničenja, terasirani i još s tragovima poljoprivrednih kultura, ali uglavnom ponovno zaposjednuti od šumskih vrsta.

4.1.2.4. Zaštita šuma i šumskog zemljišta

Članak 20.

Prostornim planom uređenja Općine i Grada trebaju se razgraničiti šume i šumsko zemljište u osnovnoj podjeli na:

- visoke šume,
- niske šume,
- šikare, makije i
- neobraslo šumsko zemljište.

Šumske površine razgraničuju se na gospodarske šume, zaštitne šume, rekreacijske šume i šume posebne namjene. Potrebno je primjenjivati koncepciju suvremenog šumarstva uređivanjem šuma, te izradom programa gospodarenja gospodarskim jedinicama, odrediti ciljeve, propisati smjernice i način gospodarenja te odrediti mjere zaštite šuma. Šumske površine prikazane su u grafičkom dijelu PPSDŽ-kartografski prikaz br. 1. "Korištenje i namjene prostora".

Članak 21.

Od posebnog je interesa zaštita šumskih površina i obnova šuma uništenih požarom, kao i stvaranje preduvjeta za pošumljavanje novih šumskih površina.

4.1.2.5. Geotehničke značajke tla

Članak 22.

Razgraničenje površina prema geotehničkim značajkama odnosno kategorizacija u odnosu na geotehnički rizik, razmatrana je na osnovu geoloških, geomorfoloških i seizmičkih značajki prostora Županije. Razgraničenje se provodi određivanjem granica uzimajući u obzir značajke reljefa (nagib i raščlanjenost), štetno djelovanje površinskih i podzemnih voda, mogućnost erozije i nestabilnost na padinama, deformabilnost odnosno nosivost tla i stupanj seizmičkog rizika.

Članak 23.

U inženjersko geološkom smislu, odnosno povoljnosti za gradnju i stabilnost građevina, područje Županije se razgraničuje u četiri kategorije:

- vapnenačke naslage koje su većinom stabilne u prirodnim uvjetima i u slučajevima usijecanja i zasijecanja,
- tinjčasti pješčenjaci, lapori i fliš, naslage kod kojih stabilnost u prirodnom stanju a u slučaju rada u njima, u mnogome ovise o položaju slojeva i njihovoj trošnosti,
- kvartarne naslage u kojima ova svojstva tla ovise o njihovoj stišljivosti i razini podzemnih voda i
- područja zahvaćena klizanjem su nepovoljna za bilo kakove građevinske zahvate.

Članak 24.

Razgraničenje površina s obzirom na seizmičke značajke područja, izvršeno je temeljem karti rizika s povratnim periodom od 500 godina, i razgraničeno na seizmičke zone 7., 8. i 9. stupnja intenziteta prema skali Mercali Cancani Sieberg uz 63% vjerojatnost pojave. Razgraničenje površina prikazano je na grafičkom prilogu PPSDŽ - Knjiga 3. Plan prostornog uređenja (sl. br. 3.10).

Članak 25.

U prostornim planovima užeg područja treba obaviti geotehničko zoniranje terena na sljedeći način:

- Za potrebe izrade Prostornog plana uređenja Općine ili Grada treba obaviti geotehničko zoniranje u smislu povoljnosti prostora za gradnju i stabilnost objekta prema razgraničenju iz članka 23. ove Odluke.
- Zoniranje se u pravilu obavlja na temelju postojećih podataka. Svrha zoniranja je određivanje mogućih građevinskih područja. Zoniranje se treba provesti u mjerilu topografske podloge 1 : 25 000.

4.1.2.6. Zaštita izvorišta voda za piće

Članak 26.

Razgraničenje površina zaštite izvorišta vode za piće obavlja se određivanjem granica zona sanitarne zaštite. Određivanje granica se utvrđuje donošenjem "Odluke o određivanju zona sanitarne zaštite" pojedinog izvorišta. Istraživačke radove radi određivanja zaštitnih zona treba izvršiti na način da se obuhvati cjelokupni hidrogeološki i hidrološki sliv pojedinog područja.

Članak 27.

Vodoopskrbni rezervati vodnih resursa od strateškog značaja za sadašnju i buduću opskrbu vodom za piće su slivovi rijeke Cetine, Jadra, Matice i Žrnovnice, te izvorišta vode za piće na pripadajućim slivovima. Vodozahvati vode za piće na području Županije su:

- Izvor Cetine, tok Cetine (vodostan HE Kraljevac, Zasunska komora HE Zakučac), izvor Jadra, izvor Žrnovnice, izvor Rude, izvor Kosinac, izvor Šilovka, izvor Opačac, izvor Vrutak, izvor Grebice (Makarska), izvor Libora (Jelsa), izvor Korita (Vis), izvor Pištica (Vis), izvor Banja (Vrgorac), Butina (Vrgorac) i izvor Rimski bunar (Gustirna). Kao potencijalna izvorišta vode za piće određena su izvorišta Rude velike i izvorište Žrnovnice (koje je sada samo lokalno kaptirano za potrebe naselja Žrnovnice i Sitna Donjeg) i kaptaže Bol i Dol.

Vodoopskrbni sustavi prikazani su u grafičkom dijelu PPSDŽ - kartografski prikaz br. 2. "Infrastrukturni sustavi i mreže".

Članak 28.

Zone sanitarne zaštite zahvata vode iz površinskih voda jezera i akumulacija, određuju se kao zone zaštite kraških izvora, uz specifičan pristup s obzirom na način dotoka voda (podzemni ili površinski), i zaštitu vodnog prostora površinske vode.

Jezera i akumulacije koja se koriste za vodoopskrbu kao i potencijalna izvorišta vode za piće pripadaju prvim zonama zaštite. Na njihovom se vodnom dijelu i obalnom području ne dopuštaju nikakve aktivnosti i zahvati koji nisu isključivo u funkciji očuvanja kakvoće vode.

Članak 29.

Određivanje zona sanitarne zaštite područja u kojima se nalazi izvorište vode za piće utvrđuju se prema stupnju opasnosti od mogućeg zagađenja u pravilu, kroz četiri zone i to:

- Prva zona (zona izvorišta, ponora kaptaže crpilišta i vodoopskrbnih objekata) zona strogog režima;
- Druga zona (zona užeg vodozaštitnog područja) zona strogog ograničenja;
- Treća zona (zona šireg vodozaštitnog područja) zona ograničenja; i
- Četvrta zona (zona sanitarno-epidemiološkog opažanja, promatranja i istraživanja) zona ograničenja.

Određivanje zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće prikazano je u grafičkom dijelu PPSDŽ - kartografski prikaz br. 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora".

4.1.2.7. Područja ugroženog okoliša

Članak 30.

Razgraničenje površina ugroženog okoliša obavlja se i prikazuje u Prostornim planovima uređenja Općina i Gradova određivanjem granice područja u kojima se određenim aktivnostima posebno ugrožavaju ili bi mogli biti ugroženi prostori vodotoka, mora, tla, zraka, flore i faune, te prostori ugroženi bukom.

Članak 31.

Prostornim planom uređenja Općine i Grada treba razgraničiti površine posebne osjetljivosti prostora i prikazati u grafičkom dijelu plana određivanjem granica, a temeljem odluka i kriterija:

- određivanja zona sanitarne zaštite vode za piće,
- bonitiranja odnosno klasifikacije poljoprivrednog tla,
- obalnog područja,

- programa gospodarenja šumama,
- zaštite prirodne baštine,
- zaštite mora,
- ugroženost od buke (temeljem izvršenih ispitivanja),
- onečišćenje zraka i
- za utvrđivanje količine i sastava ispuštenih štetnih sastojaka (temeljem izvršenja ispitivanja) u odnosu na dopuštene vrijednosti.

Područja ugroženih bukom i onečišćenog zraka kategoriziraju se na temelju rezultata mjerenja tijekom najmanje godinu dana.

4.1.3. Uvjeti razgraničenja prostora prema namjeni

Članak 32.

Prostornim planom uređenja Općine i Grada treba razgraničiti prostor prema namjeni i prikazati u grafičkom dijelu plana veličinu, položaj i oblik površine pojedine namjene. Prostor se prema namjeni dijeli na:

- površine naselja (sa površinama za razvoj i uređenje naselja),
- površine izvan naselja za izdvojene namjene,
- poljoprivredne i šumske površine,
- vodne površine i
- površine infrastrukturnih sustava.

Prostornim planom uređenja Općine i Grada treba izvršiti daljnje razgraničenje unutar svake od navedenih površina u smislu određivanja detaljnije namjene prostora. Površine naselja (sa planiranim površinama za razvoj naselja) i površine izvan naselja za izdvojene namjene prikazuju se Prostornim planom uređenja sa razgraničenjem na izgrađeni i neizgrađeni dio. Orijehtacijsko razgraničenje je prikazano u grafičkom dijelu PPSDŽ - kartografski prikaz br. 1. "Korištenje i namjena prostora" i isto ne predstavlja obvezu za planove užeg područja.

Članak 33.

Površine koje su s obzirom na namjenu u ulozi razvoja i uređenja prostora, definiraju se unutar građevinskog područja. Unutar građevinskoga područja se smještaju:

- površine naselja i
- površine izvan naselja za izdvojene namjene.

Van građevinskog područja se smještaju:

- površine za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina,
- pojedinačni objekti zdravstvene, rekreacijske i gospodarske i stambene namjene u funkciji poljoprivrede, i
- objekti i površine sustava zbrinjavanja otpada.

Kriteriji za građenje izvan građevinskog područja određeni su člankom 110. do 113. ove Odluke.

4.1.3.1. Površine naselja

Članak 34.

Naseljem se smatra cjelovit prostor sa strukturom grada, sela ili drugog oblika stanovanja, koji sadrži i prateće funkcije sukladno veličini, rangu i značenju naselja, a sve u zatečenom opsegu koji obuhvaća izgrađeni i neizgrađeni dio naselja. Naseljem se smatra i izgrađeni prostor autohtone tipologije stanovanja ambijentalne vrijednosti, a koji nema pratećih funkcija.

Razgraničenje površine naselja obavlja se određivanjem granica građevinskih područja prema namjeni sukladno kriterijima ove Odluke. U površini naselja se osim površina za stanovanje u cilju zadovoljavanja funkcije naselja određuju i površine za javne, društvene, sportske, gospodarske (obrtništvo, ugostiteljstvo, turizam, prometna i poslovna namjena i sl.), javne zelene površine, za infrastrukturne sustave, groblja i posebne namjene (interes obrane).

Ukoliko je prostornim planom uređenja užeg područja, temeljem kriterija ovog Plana moguće, i izradom prostornog plana se planira proširenje građevinskog područja naselja u zatečenom opsegu, površine za koje se uvećava građevinsko područje moraju se planom posebno iskazati kao površine za razvoj i uređenje naselja. Te površine zajedno sa površinom naselja čine ukupno građevinsko područje naselja (površina naselja iz čl. 32. st. 1. al. 1.).

4.1.3.2. Površine za razvoj i uređenje naselja

Članak 35.

Površine za razvoj i uređenje naselja su površine na kojima se planira razvoj i uređenje naselja a predstavlja povećanje postojećeg građevinskog područja naselja.

Razgraničenje tih površina obavlja se određivanjem granica građevinskih područja i razradom kriterija za pojedinu namjenu prostora.

Površine za razvoj naselja moraju biti kontaktna zona naselja i ne mogu se razgraničavati na način da su granice površina za razvoj i uređenje odvojene (udaljene) od granica građevinskog područja naselja u zatečenom opsegu.

Na površinama za razvoj i uređenje naselja potrebno je optimalnim iskorištenjem prostora prioritarno osigurati prostor za realizaciju potreba javnih funkcija i infrastrukturnog opremanja.

Površine za razvoj i uređenje naselja ne mogu se određivati na način da se zauzima obalna linija mora i obalni pojas, osim za:

- gospodarske namjene - djelatnosti vezane isključivo za more i iskorištavanje mora,
- sportske namjene vezane isključivo za sportove na moru,
- turističke namjene - luke nautičkog turizma,
- javne površine,
- infrastrukturne sustave (osim za energetske građevine za proizvodnju),
- posebne namjene (interesi obrane) i
- prometne namjene (pomorski promet, amfibijski promet).

4.1.3.3. Površine izvan naselja za izdvojene namjene

Članak 36.

Površine izvan naselja za izdvojene namjene su površine na kojima se planira obavljanje specifičnih funkcija, a koje zbog svoje veličine, strukture, načina korištenja i mjesta u prostoru, nemaju karakter i strukturu naselja, niti funkcionalno moraju biti povezani sa naseljem. Na površinama izvan naselja za izdvojene namjene ne može se planirati stanovanje.

Razgraničenje tih površina obavlja se određivanjem granica građevinskih područja određene namjene, i razradom kriterija za istu namjenu. Obvezatno je izradom kriterija izvršiti razgraničenje prostora i to za:

- Gospodarsku namjenu na:-Proizvodnu industrijsku (ne može se planirati u obalnom i otočnom dijelu Županije),
  - Poslovno uslužnu, komunalno-servisnu, obrtničku, trgovačke centre, slobodne zone i sl.
- Turističku namjenu na: hotele, turistička naselja i kampove.
- Športsku namjenu na: golf igrališta, športske centre (teniski centar, jahački centar - hipodrom, centar za vodene sportove itd.).
- Posebne namjene (interesi obrane) - prema posebnim zahtjevima obrane.
- Groblja.

Unutar površine kojom se određuje granica obuhvata za golf igrališta, granicom građevinskog područja razgraničuje se površina za izgradnju pratećih, smještajnih i javnih sadržaja koji su u funkciji golf igrališta.

Članak 37.

Razgraničenje površina infrastrukturnih sustava obavlja se određivanjem granica na:

- površine predviđene za infrastrukturne koridore i
- površine predviđene za infrastrukturne objekte.

Takovo razgraničenje obavlja se za površine infrastrukturnih sustava unutar i izvan građevinskog područja. Površine infrastrukturnih sustava detaljnije se razgraničuju na:

- prometne : cestovni promet, željeznički promet, pomorski promet, zračni promet i integralni transport
- pošta i telekomunikacije: pošte, javne telekomunikacije (javne telekomunikacije u pokretnoj mreži, telefonska mreža, telegrafska mreža, radio i TV sustav mreža)
- energetske sustavi: proizvodni i cijevni transport nafte i plina i elektroenergetika (proizvodni uređaji, transformatorska i rasklopna postrojenja, elektroprijenosni uređaji); i
- vodnogospodarski sustavi: korištenje voda, odvodnja otpadnih voda, uređenje vodotoka i voda i melioracijska odvodnja.

Članak 38.

Površine infrastrukturnih sustava određuju se prema kriterijima pravilnika o kategorizaciji i uvjetima ove Odluke, posebno odredbama članka 37., a uvažavajući:

- mjere sprečavanja nepovoljnih utjecaja na okoliš,
- mjere zaštite kulturno povijesnog nasljeđa,
- mjere zaštite prirodnih vrijednosti,
- mjere očuvanja krajobraznih vrijednosti,
- uvjete utvrđivanja i međusobnog usklađenja prometnih i drugih infrastrukturnih sustava i
- vrednovanje prostora za građenje.

4.1.3.4. Poljoprivredne i šumske površine

Članak 39.

Razgraničenje namjene poljoprivrednih površina i šumskih zemljišta obavlja se određivanjem granica u Prostornom

planu uređenja Općine i Grada. U Prostornim planovima uređenja Općine i Grada treba i detaljnije razgraničiti poljoprivredne površine u pogledu boniteta. Šumske površine potrebno je razgraničiti na šume prema osnovnoj podjeli i šumsko zemljište.

Članak 40.

Poljoprivredno zemljište u pogledu postojećeg korištenja se razgraničuje na:

- oranice - polja,
- vinograde,
- maslinike,
- voćnjake i
- pašnjake.

Prema svojim karakteristikama prostori razgraničeni kao pašnjaci mogu se koristiti kao poljoprivredno ili šumsko zemljište.

Članak 41.

Razgraničenje šumskih površina obavlja se temeljem kriterija o gospodarskom korištenju šuma, zaštitnoj funkciji, ulozi u očuvanju bioloških raznolikosti, stvaranju zdravstveno rekreativnih zona, trajne zaštite tla i krajobraznih vrijednosti.

4.1.3.5. More i vodne površine

Članak 42.

Vodne površine razgraničuju se na:

- rijeke i vodotoke i
- jezera.

Razgraničenje vodne površine provodi se na osnovi izrađenih vodnogospodarskih osnova. Namjena i način korištenja vodne površine odnosi se na prostor ispod i iznad vodne plohe.

Članak 43.

Morsko područje Splitsko-dalmatinske županije prema prostornim, fizičko-kemijskim i biološkim osobinama mora razgraničuju se na:

- poluzatvorene zaljeve (Kaštelanski, Marinski, Trogirski),
- kanale (Splitski, Brački, Hvarski, Viški) i
- otvorene vode Srednjeg Jadrana.

Članak 44.

Daljnje razgraničenje morskog prostora zbog identifikacije ekološki značajnih lokaliteta koji su od posebne važnosti za razvoj bioloških vrsta, na kojima postoji ili se predlaže određeni oblik zaštite, kao i područja pogodnih za obavljanje djelatnosti morskog ribolova koja se obavljaju na područjima mora Županije:

- Akvatorij Trogirskog i Marinskog zaljeva,
- Akvatorij otoka Drvenik Veliki i Drvenik Mali,
- Akvatorij otoka Šolte,
- Splitski kanal,
- Brački kanal,
- Kaštelanski zaljev,
- Hvarski kanal,
- Neretvansko-Korčulanski kanal,
- Viški i Biševski kanal i
- Akvatorij otoka Jabuke.

Razgraničenje morskog prostora prikazano je u grafičkom dijelu PPSDŽ na kartografskom prikazu br. 3 "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora".

Članak 45.

Razgraničenje mora provodi se i određivanjem namjene za:

- prometne djelatnosti,
- ribarenje,
- marikulturu,
- turizam,
- rekreaciju i
- ostale djelatnosti.

Morske površine namijenjene za prometne djelatnosti razgraničuju se na plovne putove, luke, privezišta i sidrišta. Područja pogodna za obavljanje djelatnosti morskog ribolova određena su PPSDŽ - Knjiga 3. Planom prostornog uređenja i u grafičkom dijelu PPSDŽ na kartografskom prikazu br. 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora".

Članak 46.

Područja pogodna za uzgoj i razvoj riba i školjkaša određena su definiranjem zona podesnih za marikulturu i potencijalnih lokacija za kavezni uzgoj ribe i to:

- Uvala Drašnice;
- Marinski zaljev;
- Akvatorij otoka Klude;
- Otok Čiovo .- uvala Kruščica i Sv. Fumija;
- Otok Drvenik V. - uvala M. Luka i Luka Drvenik;
- Otok Šolta - zapadna obala i područje otočića Stipanska, Balkun, Grmelj, Rudula, Saskinja, Polebrnjak i hrid Kamičić, uvala Šipkova, uvala Tatinja, uvala Senjska, uvala Stračinska i uvala Šešula.;
- Otok Brač - uvala luke (Povlja), uvala Smrka, uvala Mala i Vela Grška, uvala Lučice, uvala Osibova, uvala Bobovišća, uvala Tiha, uvala Stiniva i uvala Stipanska;
- Otok Hvar - uvala Lukova, uvala Vlaška, uvala Duga, uvala Tiha, uvala Pelegrin, uvala Duboka, uvala Kozja i uvala Rasovatica; i
- Otok Vis - istočna obala i područje otočića Ravnik, Budikovac veliki, Budikovac mali, Pržan mali i Greben, Luka Rogačić, uvala Gradac i uvala Oključan.

Pored navedenih područja koja su u grafičkom dijelu PPSDŽ određena kao zone pogodne za marikulturu, lokacije za marikulturu se mogu odrediti i na drugim područjima, tako da se usklade funkcije s planiranim namjenama iz prostornih planova. Pod ovim se podrazumijeva da je osim u određenim obalnim zonama otoka i kopna moguće određivanje zona za marikulturu i u otočnim i kanalskim područjima poluotvorenog mora ("semi off shore") te u otvorenom moru ("off shore") većeg dijela akvatorija. Kako je takav uzgoj vezan uz posebne okolnosti to će se određivanje lokacije takovog vida marikulture sagledavati zasebno u skladu sa zahtjevima i potrebama pojedinog projekta, u odnosu na druge korisnike prostora u smislu sprječavanja konflikata, u odnosu na odredbe ove Odluke.

"In shore" tehnologija uzgoja se koristi u zaštićenim uvalama, na područjima gdje je dubina mora iznad 15 metara, s tim da dubina ispod sake mora biti dvostruko veća od dužine sake (npr. 5 m dužina sake – 15 m dubina mora). Pri tome se lokacija smatra nepovoljnom ako visina valova ne prelazi 1 m, dok je optimalno da se visina valova kreće u rasponu od 2-3 m, jer to upućuje na bolju prozračenost područja.

"Off-shore" tehnologija uzgoja, kao i "semi off-shore" tehnologija, znatno su primjerenije otočnim i kanalskim područjima, posebice u uvjetima dobro razvedene obale kao što je hrvatska obala. Kod "off-shore" tehnologije uzgoja, uzgoj se obavlja u otvorenim vodama (u pravilu se koristi za dubine iznad 60 m), pri čemu se koriste postrojenja (kavezi), koji mogu izdržati udare valova visine od 7 – 9 m.

Kao jedan kompromis između "in-shore" i "off-shore" tehnologije, u našim je uvjetima najprihvatljivija "semi off-shore" tehnologija uzgoja, koja pruža visok stupanj zaštite okoliša. Kod ove se tehnologije također mora poštivati pravilo da je dubina ispod sake dvostruko veća od visine sake (npr. visina sake 15 m – dubina mora 45 m), s tim da se kavezi moraju postavljati u kanalima, što je moguće dalje od obale.

Članak 47.

Unutar područja koja su u grafičkom dijelu PPSDŽ određena kao makrozona pogodna za marikulturu PPU općine ili grada potrebno je odrediti mikrolokacije za obavljanje ove djelatnosti, sukladno prostornim mogućnostima i okolnoj namjeni prostora, a po kriterijima lokacija u obalnim zonama potrebno je utvrditi adekvatne površine s gospodarskog aspekta obavljanja djelatnosti. PPU općine ili grada potrebno je utvrditi kriterije i uvjete za "off shore" i "semi off shore" način uzgoja.

Nakon što se PPU Općine ili Grada odrede ove lokacije ostali obalni i morski prostor obuhvaćen određivanjem makrozona pogodnih za marikulturu prema PPSDŽ, može se PPU općine ili grada odrediti za drugu namjenu u skladu s kriterijima ove Odluke, na način da se ne stvaraju konflikti u korištenju prostora.

U postupku utvrđivanja lokacija za marikulturu obvezna je izrada Procjene utjecaja na okoliš.

Odobrenje za obavljanje ove djelatnosti ishodi se na temelju odredbi PPU općine ili grada.

Razgraničenje morskog prostora na područja pogodna za uzgoj ribe i školjkaša prikazana su u grafičkom dijelu PPSDŽ, na kartografskom prikazu br. 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora".

Članak 48.

Morske površine namijenjene turizmu su dijelovi akvatorija uz obalu koji su određeni za turističke sadržaje. Ne podrazumijeva se da svaki prostor predviđen za turističku namjenu ima ili može imati pripadajući dio akvatorija. Na tim dijelovima obale pojas obalnog mora je širine minimalno 300 metara. U kontaktnim zonama te namjene (kopna i mora) ne mogu se planirati sadržaji koji su potencijalni zagađivači mora.

Članak 49.

Morske površine namijenjene za rekreaciju su površine uz obalu koja je određena kao kupališni obalni pojas, i morske površine namijenjene sportskim sadržajima na moru.

Vrednovanje prostornog potencijala kupališnog obalnog pojasa je provedeno kroz globalnu analizu prirodnih, pejzažnih, povijesnih obilježja, maritimnih karakteristika, podataka o prostornoj infrastrukturi, te podatnosti prostora za te aktivnosti. Uz kupališni obalni pojas, obalno more mora imati minimalnu širinu od 300 metara.

S obzirom na uvjete i način korištenja kupališnog obalnog pojasa kao kupališne zone, načelno se određuje slijedeća podjela:

- kupališna zona - uređena,
- kupališna zona - djelomično uređena i
- kupališna zona - prirodna.

Uređena kupališna zona

Obala na kojoj se odvija kupališna aktivnost, lako pristupačna kupačima, najčešće infrastrukturno opremljena, u mjestu ili u blizini mjesta, hotela, kampova, sportskih luka itd. Te zone nisu u ambijentalnom smislu prirodnog, već artificijelnog ili najvećim dijelom artificijelnog karaktera.

Djelomično uređena kupališna zona

Obala na kojoj se odvija kupališna aktivnost, pristupačna ili slabije pristupačna kupačima, najčešće izvan naselja, infrastrukturno slabo opremljena ili najčešće neopremljena. U ambijentalnom smislu, u pravilu je ova zona zadržala prirodna obilježja.

Prirodna kupališna zona

Obala teško pristupačna ili samo dijelom pristupačna (morskim putem) kupačima, infrastrukturno neopremljena i u ambijentalnom smislu potpuno očuvana. U pravilu se radi o kvalitetnim šljunčanim ili pjeskovitim plažama, većih ili manjih površina, na završetku udolina, više ili manje udaljenim od naseljenih mjesta. U skladu sa temeljnim principima očuvanja prirodne baštine, intervencije bilo kakove vrste, s obzirom na njihovo uređenje, povećanje kapaciteta, opremanje, osiguranje pristupa i sl. nije dopušteno.

Prostornim planom uređenja Općine i Grada potrebno je razgraničiti uređene kupališne zone te odrediti uvjete i kriterije za uređenje, opremanje i povećavanje kapaciteta kupališnih zona.

Morske površine namijenjene ostalim djelatnostima podrazumijevaju eksploataciju podmorskih sirovina ostale podmorske aktivnosti, površine za izgradnju infrastrukturnih građevina i instalacija, akvatorij uz gospodarske djelatnosti vezane za korištenje i eksploataciju mora, te akvatorij vezan za posebne namjene.

Članak 50.

Razgraničenje vodotoka i jezera obavlja se određivanjem namjene za:

- crpilište vode za piće,
- akvakulturu,
- turizam,
- rekreaciju,
- tehničke potrebe i
- energetske sustav.

4.2. Uvjeti određivanja prostora građevina od važnosti za Državu i Županiju

Članak 51.

Građevine od važnosti za Državu određene su prema značaju pojedinog zahvata u prostoru zbog razvoja i zaštite cjelokupnog prostora Republike Hrvatske sukladno zakonu i posebnim propisima. Građevine od važnosti za Županiju određuju se i prema značaju pojedinog zahvata u prostoru zbog razvoja i zaštite prostora pojedinog dijela ili cjelovitog prostora Splitsko-dalmatinske županije.

Prostori građevina koje su od važnosti za Državu i Županiju određuju se namjenom prostora građevinskih područja, koridorima, lokacijama, aktima državnih tijela i kriterijima PPSDŽ sadržanim u kartografskim prikazima, u grafičkom dijelu PPSDŽ i tekstualnom dijelu ove Odluke.

4.2.1. Građevine od važnosti za Državu

Članak 52.

Prema Uredbi o određivanju građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku, Planom se određuju sljedeće građevine od važnosti za Državu koje se nalaze na području Splitsko-dalmatinske županije:

Prometne građevine

Cestovne građevine- državne ceste

Državne ceste			
Broj ceste	Opis ceste	Duljina km	Širina m
	Jadranska autocesta - (Jonski pravac) Zagreb- (Rijeka) - Bosiljevo- Zadar - Spli - Dubrovnik	138,50	28,00
1	GP Macelj (gr. R. Slov.) - Zagreb - Karlovac- Gračac - Knin - Brnaze - Split (D 8)	66,27	7,00
8	GP Pasjak (gr. R. Slov.) - Šapjane - Rijeka - Zadar -Split-GP Klek (gr. R BiH)- GP Zaton Doli (gr. R BiH)-Dubrovnik - GP Karasovići (gr.R. J.)	141,46	7,00
39	GP Aržano (gr. R. BiH) - Cista Provo - Dubci (D 8)	36,67	7,00
56	Islam Latinski (D 8) - Smilčić - Benkovac - Skradin - Drniš - Sinj (D 1)	28,78	7,00
58	Šibenik (D 8) - Boraja - Trogir (D 8)	20,49	7,00
60	Brnaze (D 1) - Cista Provo - Imotski - GP Vinjani Gornji (gr. R. BiH)	69,26	7,00
62	Dugopolje (D 1) - Šestanovac - Zagvozd - Vrgorac - Kula Norinska - Metković (D 9)	95,02	7,00
111	Maslinica - Grohote - Stomorska	18,03	7,00
112	Rogač (trajekt) - D 111	1,71	7,00
113	Supetar - Nerežišće - Sumartin (trajekt)	39,76	7,00
114	Nerežišće (D 113) - Milna	14,49	7,00
115	G. Humac (D 113) - Bol	11,11	7,00
116	Vira (trajekt) - Hvar - Starigrad (trajekt) - Sućuraj	83,91	7,00
117	Komiža - Podhum - Vis	19,68	7,00
126	Trogir (D 315)-Arbanija-Slatine	7,60	7,00
219	Sinj (D 1) - GP Obrovac Sinjski (gr. R. BiH)	17,79	7,00
220	Trij (D 60) - GP Kamensko (gr. R. BiH)	23,56	7,00
221	Imotski (D 60)-GP Vinjani Donji (gr. R BiH)	5,20	7,00
315	Trogir (D 126)-D 409	2,70	7,00
409	D 8 - zračna luka "Resnik"	3,29	7,00
410	Split (D 8) - trajektna luka Split	5,60	7,00
411	Makarska (D 8) - trajektna luka	3,90	7,00
412	Drvenik (D 8) - trajekt	1,23	7,00
511	Klis (D 1) - Muć (D 56)	16,20	7,00
512	Makarska (D 8) - Ravča (D 62)	30,62	7,00
	Ukupno kilometara: (postojećih)	764,37	

Tablica 4.5: Popis državnih cesta na području Splitsko-dalmatinske županije

Međunarodni cestovni granični prijelazi

Stalni cestovni međunarodni granični prijelazi I kategorije su:

1. U mjestu Kamensko i
2. U mjestu Vinjani Donji.

Granični cestovni prijelaz II kategorije:

1. U mjestu Vinjani Gornji.

Željezničke građevine s pripadajućim objektima

1. Magistralne željezničke pruge:

Šifra pruge	Naziv pruge	Građevinska dužina pruge (km)
	Jadranska željeznica- dionica Zadar-Šibenik-Split	125,550
MP 11 B	Knin-Split	106,838

Tablica 4.6: Magistralne željezničke pruge

2. Željezničke postaje:

- Kaštel Stari
- Split Kopolica - planirana
- Primorski Dolac - planirana

Zrakoplovne građevine

a) Zračne luke

1. Zračna luka Split - Kaštela (sukladno razvojnom programu zračne luke od srpnja 1999.).
2. Zračna luka Brač.

b) Helidromi-interventni

Postojeći:

1. Drvenik Veli,
2. Drvenik Mali,
3. Šolta,
4. Brač (2),
5. Hvar (3).

Planirani:

1. Brač-Nerežišća
2. Hvar-Jelsa

Pomorske građevine

Morska luka otvorena za međunarodni promet:

1. luka Split.

Morska luka za potrebe državnih tijela:

1. luka Supetar,
2. luka Stari Grad,
3. luka Drvenik,
4. luka Hvar,
5. luka Sućuraj i
6. luka Vis.

Ribarske luke

1. Komiža
2. Seget

Energetske građevine

Hidroelektrana	Snaga (MW)
Peruća	41,6
Orlovac	237,0
Đale	40,8
Zakučac	486,0
Kraljevica	57,8

*Tablica 4.7: Hidroelektrane instalirane snage 20 MW i veće***Dalekovod, transformatorsko i rasklopno postrojenje napona 110 kV i višeg****Dalekovodi:**

- D 202 TS Mostar - HE Zakučac,
D 257 HE Zakučac - TS Bilice,
D 276 HE Zakučac - TS Konjsko,
D 271/1 TS Konjsko - TS Bilice 1,
D 271/2 TS Konjsko - TS Bilice 2,
D 272/1 HE Orlovac - TS Konjsko 1 i
D 272/2 HE Orlovac - TS Konjsko 2.
- DV 400 kV Mostar – Konjsko
DV 400 kV Konjsko - RHE Velebit
DV 2 x 220 kV Konjsko – Bilice
DV 2 x 220 kV Orlovac – Konjsko
DV 2 x 220 kV Konjsko - Vrboran
DV 220 kV Konjsko – Brinje
DV 220 kV Mostar – Zakučac
DV 220 kV Zakučac – Bilice
DV 220 kV Zakučac – Konjsko
DV 2 x 110 kV Meterize – Vrboran
DV 2 x 110 kV Dujmovača - Vrboran/Meterize
DV 2 x 110 kV HE Kraljevac – Kraljevac I
DV 2 x 110 kV Konjsko – Kaštela
DV 2 x 110 kV Zakučac – Meterize
DV 2 x 110 kV Kraljevac – Zakučac
DV 2 x 110 kV Kaštela – Trogir
DV 2 x 110 kV Vrboran - Sućidar s otcjepom za TS Visoka (Split 3)
DV 110 kV Bilice – Trogir
DV 110 kV Peruća – Sinj

DV 110 kV	Peruća – Buško Blato
DV 110 kV	Kraljevac – Buško Blato
DV 110 kV	Zakučac – Meterize III
DV 110 kV	Kraljevac - Makarska
DV 110 kV	Grude – Imotski
DV 110 kV	Zakučac – Dugi Rat I
DV 110 kV	Zakučac – Dugi Rat II
DV 110 kV	Sinj – Meterize
DV 110 kV	Đale – Konjsko
DV 110 kV	Opuzen – Ploče – Makarska
DV 110 kV	Kraljevac – Imotski
DV 110 kV	Dugi Rat – Nerežišća I
DV 110 kV	Dugi Rat – Nerežišća II
DV 110 kV	Stari Grad – Blato
DV 110 kV	Nerežišće – Stari Grad
DV 110 kV	Ljubuški – Vrgorac
DV 110 kV	Klis Grlo – Konjsko

Trafostanice:

TS 400/220/110 kV	Konjsko
TS 110/35/10 kV	Dugi Rat
TS 110/35 kV	Meterize
TS 110/35 kV	Kraljevac
TS 110/35 kV	Sučidar
TS 110/35 kV	Kaštela
TS 110/35 kV	Stari Grad
TS 110/35 kV	Vrboran
TS 110/35 kV	Imotski
TS 110/35 kV	Sinj
TS 110/35 kV	Trogir
TS 110/35 kV	Nerežišća
TS 110/35 kV	Makarska
TS 110/20(10) kV	Visoka (Split 3)
KS	Pujanke
KS	Dugi Rat
KS	Postira
KS	Lozna Mala
KS	Slatina
KS	Travna
KS	Medvedbad

Vodne građevine

Regulacijske i zaštitne građevine:

	Naziv vodotoka	Država	Dionica vodotoka od-do u km	Dužina vodotoka	Dužina nasipa
1.	Sustav Bačinska jezera-Trebižat	BiH		33,45	
a)	Matica Vrgorska		0+000-23+900	23,90	
b)	Matica Rastoka		0+000-7+250	7,25	
c)	Lateralni kanal		0+000-2+300	2,30	
2.	Sustav Trebižat-Vrlička-Ričica	BiH		24,65	
a)	Vrlička		5+575-16+501	10,93	
b)	Sija		0+000-7+224	7,22	1,70
c)	Suvaja		0+000-6+500	6,5	8,48

Tablica 4.8: Građevine na međudržavnim vodama

Red br.	Naziv vodotoka	Dionica vodotoka (od km do km)	Dužina vodotoka (km)	Dužina nasipa (km)
1.	rijeka Cetina	0+000-76+243	76,243	24,21
2.	rijeka Ruda	0+00-8+550	8,550	6,50

Tablica 4.9: Građevine na vodotoku od državnog interesa

Red br.	Naziv	Naziv vodotoka	Dužina nasipa (km)	Opći volumen 10 ⁶ m ³	Namjena
1.	retencija "Prološka"	Suvaja-Sija	1,15	11,40	-obrana od poplava
2.	akumulacija "Ričice"	Ričica	0,20	33,10	-natapanje -obrana od poplava
3.	akumulacija "Peruća"	Cetina	0,45	565,00	-HE

					-obrana od poplava
--	--	--	--	--	--------------------

Tablica 4.10: Retencije i akumulacije za obranu od poplava

Red. br.	Naziv	Dionica vodotoka(od km do km)	Dužina vodotoka (km)	Dužina nasipa
1.	Desni lateralni kanal Sinjskog polja	0+000-15+052	15,05	15,05
2.	Gornji lateralni kanal Sinjskog polja	0+000-5+200	5,20	5,20
3.	Glavni vodosprovodnik Imotsko-Bekrijskog polja, dužine 3,20 novog kanala i 9,5 km starog natapnog kanala			

Tablica 4.11: Lateralni kanali i druge građevine za zaštitu od poplava, natapni kanali

Građevine za melioracijsku odvodnju

Melioracijski sustav Sinjskog polja uz uvažavanje kriterija biološke raznolikosti:

- glavni odvodni kanal Sinjskog polja u dužini oko 10,20 km s ispusnom ustavom na kraju,
- detaljna kanalska mreža,
- putna mreža s većim brojem mostova na kanalima,
- crpna stanica Trilj s ustavom i trafostanicom i
- crpna stanica Vedrine s ustavom i trafostanicom.

Građevine za korištenja voda

Vodoopskrbni sustav:

1. Vodoopskrbni sustav Omiš-Brač- Hvar- Vis-Šolta,
2. Vodoopskrbni sustav Split - Solin- Kaštala -Trogir,
3. Vodoopskrbni sustav Sinj i
4. Vodoopskrbni sustav Makarskog primorja.

Retencija i akumulacija za korištenje voda za vodoopskrbu:

- bazen Prančevići za potrebe regionalnog vodovoda Omiš, Brač, Hvar i Šolta.

Akumulacija hidroelektrane:

- akumulacija Peruča (zapremnine 540 mil. m³),
- akumulacija Đale (zapremnine 4,66 mil. m³)
- akumulacija Đale (zapremnine 6,8 mil. m³).

Pastrvski ribnjaci:

- Trnovača (Ruda),
- Ritterman (Jadro),
- Peruča i
- Stara mlinica (Grab).

Građevine za zaštitu voda

Sustavi za odvodnju otpadnih voda:

- a) Sustav za odvodnju otpadnih voda kapaciteta većeg od 100 000 ES:
  - Sustav za odvodnju otpadnih voda grada Splita i grada Solina;
  - Sustav za odvodnju otpadnih voda gradova Kaštela i Trogira, općina Seget (priobalni dio) i Okrug, te područja naselja Slatine (dijela grada Splita); i
  - Sustav odvodnje otpadnih voda grada Makarske.

- b) Projektom EKO Kaštelanski zaljev (planirano u realizaciji) predviđeno je rješenje odvodnje:

- Otpadnih voda Splita, Solina, Kaštela i Trogira, tako da će se izgraditi dva sustava odvodnje otpadnih voda: jedan sakuplja sve otpadne vode gradova Split i Solin te dijela naselja Kaštel Sućurac, drugi sakuplja otpadne vode naselja Kaštela, Trogira i naselja na otoku Čiovo.

Kanalizacijski sustav Split - Solin sastoji se od niza objekata, preljevni građevina, crpni stanica, tlačni cjevovoda i hidrotehničkog tunela, kojim se otpadne vode dovode na uređaj za pročišćavanje "Stupe", a zatim podmorskim ispustom disponiraju u more Bračkog kanala.

Za kanalizacijski sustav Kaštela - Trogir predviđena je izgradnja niza objekata, crpni stanica, uređaja za pročišćavanje, hidrotehničkog tunela na otoku Čiovu, te podmorskog ispusta u more Splitskog kanala.

Kanalizacijski sustavi predviđeni projektom EKO Kaštelanski zaljev moraju svojim sustavima pročišćavanja osigurati razinu pročišćavanja u skladu s međunarodnim standardima, kako ne bi došlo do toga da se provedbom projekta bitno ugrozi kvaliteta mora i živog svijeta podmorja u zapadnom dijelu Bračkog kanala te Splitskog kanala u cjelini. Na taj način će se disponiranjem otpadnih voda, nakon pročišćavanja, u more Splitskog i Bračkog kanala, spriječiti daljnje pogoršanje kvalitete mora Kaštelanskog zaljeva, jednog od najugroženijih akvatorija na području Županije.

Dokumentacija za izgradnju sustava u okviru projekta EKO Kaštelanski zaljev ishodit će se na temelju ovog Plana po pribavljenoj Zakonom propisanoj dokumentaciji i Zakonom propisanom postupku.

Proizvodne građevine

Gradnja i održavanje brodova:

- Brodosplit Brodogradilište d.o.o.- Split i
- Trogir Brodogradilišta d.d. - Trogir.

Proizvodnja metala i proizvoda od metala:

- Željezara Split d.d. - Kaštela i
- Dalmacija d.d. - Dugi Rat.

Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda:

- Dalmacijacement d.d. - Kaštela i
- Dalmacija d.d. -Dugi Rat.

Građevine za proizvodnju i transport nafte i plina:

- INA d.d. - Zagreb - Solin i
- Magistralni plinovod (planirano).

Proizvodnja kemijskih proizvoda:

- Adriavinil d.d. - Kaštela.

Slobodne carinske zone

Postojeće:

- Smokovik,
- Sinj - Kukuruzovac, Trnovača, Dalmatinka, IPK,
- Klis,
- Postira,
- Trilj-Strmen Dolac,
- Nerežišće, i
- Vrljika-Dalmatinka.

Planirane:

- Kaštela,
- Selca,
- Dugi Rat,
- Imotski,
- Pučišća,
- Split,
- Šestanovac-Tang,
- Muć
- Komiža,
- Vis, i
- Vrgorac-zadružni domovi i L-TEX.

Rudno blago

Rudnici, tipinolomi, kamenolomi, sadrolomi, područja na kojima se vadi pijesak (pjeskokopi), šljunak (šljunčare), eksploatira nafta i plin i drugo s rudarskim građevinama i rudarskim postrojenjima.

Zdravstvene građevine

- Klinički centar Split.

Športske građevine

Kompleks športskih objekata:

- "Poljud" (Grad Split) i
- SC GRIPE (Grad Split).

Igralište za golf:

Planirana:

- Sinj,

Potencijalna:

- Stobreč (Grad Split) i
- Selca (otok Brač).

Turističke i ugostiteljske građevine

Nautičko-turistički centar i marina kapaciteta 200 vezova i većeg:

- ACI marina Split.

Građevine za postupanje s otpadom

Na području Splitsko-dalmatinske županije nema građevina za obradu, skladištenje i odlaganje opasnog otpada.

- Županijski centar za gospodarenje otpadom (planirano).

Građevine na zaštićenom području

Zaštićeni dijelovi prirode

Građevina u posebnom rezervatu:

- Ihtiološki rezervati Jadro i Vrljika - u oba rezervata u izvorišnim dijelovima postoje vodoopskrbni sustavi.

Građevine i kompleksi za potrebe obrane

Prostor od interesa za obranu određuje se granicama kompleksa i građevinama, u suradnji sa nadležnim tijelom obrane. Razgraničenjem treba odrediti prostor od interesa obrane i zaštitni pojas ovisno o vrsti, namjeni i položaju u prostoru, kod izrade PPUO/G. Isto se odnosi i na usklađenje korištenja prostora: šumskih, poljoprivrednih i vodnih površina, površina za razvoj naselja, izvan naselja za izdvojene namjene i zaštićenih područja.

Split	Vojarna Dračevac; Vojarna sv. Nikola, Rt Marjan; Žrnovnica; Galija
Kaštela	Brižine
Trogir	Vojarna Divulje
Sinj	Vojarna "Petar Berislavić", Kukuzovac
Omiš	Kuk - 1
Otok Vis	Vojarna Smokovo; Smokovo polje ; Hum (MG - 409); Parja (objekt UP-P); Rt Stupište

Tablica 4.12: Lokacije posebne namjene u Gradovima-trajno perspektivne

Klis (ex općina Solin)	sv. Luka, Kozjak
Brela	Kuk - 0
Otok Šolta	Stračinska (MV - 1 i MV - 2)
Otok Brač	Uvale: Lučice MV; Smrka; Maslinova; Krušica; i Povlja

Tablica 4.13: Lokacije posebne namjene u Općinama-trajno perspektivne

Osnovna usmjerenja prostornog razvitka i uređenja radi određivanja interesa obrane su: Usmjeriti prostorno-razvojne prioritete za zaštitu interesa obrane; Uskladiti potrebe osiguranja prostora od interesa za obranu s drugim korisnicima prostora; Odrediti prostorne elemente, smjernice i kriterije za utvrđivanje prostora i sustava od interesa za obranu.

Pojedine lokacije mogu se prenamijeniti u površine naselja, površine izvan naselja za izdvojene namjene ili druge namjene, uz suglasnost nadležnog tijela obrane. U postupku donošenja prostornog plana uređenja općine/grada potrebno je ishoditi mišljenje ili suglasnost (za one koje sadrže lokacije posebne namjene iskazane u naprijed navedenim tablicama) nadležnog tijela obrane.

4.2.2. Građevine od važnosti za Županiju

Članak 53.

Planom se određuju sljedeće građevine i zahvati od važnosti za Županiju:

Prometne građevine

Cestovne građevine

ŽUPANIJSKE CESTE			
Broj ceste	Opis ceste	Duljina (km)	Širina (m)
6082	Siverić (D33) - Vrljika - Ježević - Bajagić - Otok - Grab - D220	63.80	6.00
6091	D33 - Danilo Gornje - Sitno Donje - Prgomet - Plano - D8	24.70	6.00
6098	D56 - Kladnice - Kaštel Stari (Ž6137)	28.51	6.00
6099	D56 - Crivac	2.27	6.00
6100	Ž6082 - Maovice	1.55	6.00
6101	Otišić - D1	7.78	6.00
6102	D1 - Potravlje	1.13	6.00
6103	Satrić - D1	3.58	6.00
6104	G.Bitelić - Ž6082	1.70	6.00
6105	Hrvace (D1) - Rumin (Ž6082)	2.59	6.00
6110	Unešić (Ž6092) - Sitno (Ž6091)	3.32	6.00
6111	Primorski Dolac - Ž6091	6.20	6.00
6112	Kladnice (Ž6098) - Prgomet - Prapatnica (D58)	18.55	6.00
6114	Nisko - Brštanovo - D511	10.79	6.00
6115	Ž6098 - Lečevica - Korušce - Konjsko - D511	17.35	6.00
6116	D511 - Neorić	2.79	6.00
6117	Karakašica (D1) - Lučane - D56	5.90	6.00
6118	Karakašica (D1) - Čitluk - Jasensko	3.14	6.00
6119	Sičane - D1	3.53	6.00
6120	Kraj - D1	0.83	6.00
6121	D1 - Prisoje - Ž6146	3.83	6.00
6122	D219 - Gljev	4.46	6.00
6123	Otok (Ž6082) - Ruda	4.31	6.00
6124	D60 - Vojnić Sinjski	2.32	6.00

6125	Voštane - D220	5.51	6.00
6129	Blizna Donja - Bristivica - D58	10.18	6.00
6130	Blizna Donja (Ž6129)- Mitlo - Gustirna - Marina - Vinišće	18.70	6.00
6131	Poljica (D8) - Vrsine	1.53	6.00
6132	D8 - Sorići - Seget Donji (Ž6133)	3.09	6.00
6133	Seget Donji (D8) - Trogir - (D315)	5.02	6.00
6134	Trogir (D126) - Okrug Gornji	3.68	6.00
6136	D126-Žedno-Okrug Gornji	4.30	6.00
6137	D409 - Kaštela - D8	15.42	6.00
6138	Vranjic - Ž6139	1.73	6.00
6139	Solin (D8) - Split: Solinska - Put Supavla - Zrinsko-Frankopanska - Kaštelanska - Tunel	8.59	6.00
6140	Split: Ž6141 - Domovinskog rata - D8	3.01	6.00
6141	Split: Ž6139 - Hrvatske mornarice - Slobode - D410	2.41	6.00
6142	Solin (D8) - Mravinci - Tugare - Gata - Blato na Cetini (D62)	39.95	6.00
6143	Kamen - Šine (D8)	1.35	6.00
6144	TTTS - Stobreč (D8)	0.78	6.00
6145	D1 - Dugopolje	3.10	6.00
6146	D62 - Krušvar	2.65	6.00
6147	D62 - Liska - Donji Dolac	8.22	6.00
6148	Trilj (D60) - Bisko (D62)	7.56	6.00
6149	Trilj (D220) - Strmec Dolac - Ugljane (D60)	6.22	6.00
6150	Ugljane (D60) - Blato na Cetini (D62)	14.18	6.00
6151	Ž6150 - Nova Sela - D62	2.85	6.00
6152	D62 - Srijane	1.72	6.00
6153	Dobranje - D60	5.15	6.00
6154	G.Tijarica - D39	3.18	6.00
6155	Aržano (D39) - Studenci - Lovreć (D60)	17.37	6.00
6156	G.P.Cera (gran. R.BIH) - Ričice - Imotski (D60)	17.40	6.00
6157	Studenci (Ž6155) - D.Proložac - Glavina D. (D60)	19.39	6.00
6158	Nečujam - D111	3.50	6.00
6159	Sutivan - Ž6188	0.33	6.00
6160	T.L. "Kaktus" - Ž6188	0.98	6.00
6161	Supetar (D113) - Postira - Pučišća (Ž6193)	23.50	6.00
6162	Podstrana - D8	2.43	6.00
6163	Srinjine (Ž6142) - Sitno - Dubrava	8.98	6.00
6164	Postira (Ž6161) - Dol	2.65	6.00
6165	Gata (Ž6142) - Omiš (D8)	5.93	6.00
6166	Omiš (D8) - Kučiće - Slime - D39	24.09	6.00
6167	D8 - Lokva - Mimice - Marušići (D8)	11.26	6.00
6168	Lokva (Ž6167) - D8	1.90	6.00
6169	Ž6142 - Kostanje	3.16	6.00
6170	Podgrađe - Ž6166	2.18	6.00
6171	D62 - Kreševo-Katuni-D39	7.80	6.00
6172	Šestanovac(D39) - Žeževica	1.40	6.00
6173	Lovreć (D60) - Opanci	1.18	6.00
6174	Dolića Draga - Ž6157	3.86	6.00
6175	Postranje - Ž6157	0.89	6.00
6176	Prološko Blato - D.Proložac (Ž6157)	2.13	6.00
6177	Lokvičić - Kljenovac (D60)	2.50	6.00
6178	D60 - Medovdolac - Dobrinče - Ž6180	10.98	6.00
6179	Rastovac - Zagvozd (D62)	3.11	6.00
6180	Zagvozd (D62) - Poljica - Grubine (D60)	11.20	6.00
6181	Šumet - Kamenmost (D60)	4.41	6.00
6182	Kamenmost (D60) - Zmijavci - Runović - granica R. BiH	11.34	6.00
6183	Grubine (D60) - Ivanbegovina	1.70	6.00
6184	Gornji Proložac - Ž6156	1.20	6.00
6185	Gornji Vinjani - D60	3.01	6.00
6186	Kamenmost (D60) - G.Podbablje	5.22	6.00
6187	Drum - Hršćevani (Ž6186)	1.42	6.00
6188	Ložišća (D114) - Supetar (D113)	12.74	6.00
6189	Škrip - Nerežišća (D113)	3.76	6.00
6190	D113 - Vidova Gora	6.07	6.00
6191	Zlatni Rat - Bol (D115)	2.96	6.00
6192	Zračna luka "Brač" - D115	2.65	6.00
6193	Pučišća (Ž6161) - Pražnica (D113)	6.65	6.00
6194	Povlja - Selca (D113)	5.40	6.00
6195	Brela: D8 - T.L. "Maestral"	1.32	6.00
6196	Veliko Brdo - D8	1.82	6.00
6197	Makarska: D411 - D8	1.77	6.00
6198	D512 - Podgora (D8)	5.13	6.00
6199	D62 - Kozica - Šošići - D512	11.04	6.00
6200	Ž6182 - Slivno	9.00	6.00

6201	Poljica Kozička - Stilja - Prapatnice - Vrgorac (D62)	18.97	6.00
6202	T.L. "Arkada" - Stari Grad - D116	3.14	6.00
6203	Uvala M.Garška - D116	1.69	6.00
6204	Dol - Vrbanj (Ž6206)	3.12	6.00
6205	Vrboska - D116	3.69	6.00
6206	D116 - Vrbanj - Svirče	2.74	6.00
6207	Katezi - Vrgorac (D62)	2.75	6.00
6208	Vrgorac (D62) - Staševica - D513	10.71	6.00
6209	Ž6201 - Banja - Orah - (gr. R. BiH)	7.35	6.00
6210	Podprolog - Veliki Prolog (D62)	1.63	6.00
6211	Ž6208 - Dusina - Otrić Seoci - D513	6.32	6.00
6212	Komiža (D117) - D117	9.93	6.00
6252	Hvar (D116)-Brusje-Stari Grad (D116)	18.3	6.00
6253	Klis (D511)-Solin (D8)	8	6.00
	Ukupno kilometara:	792.06	

Tablica 4.14: Županijske ceste na području Splitsko-dalmatinske županije

Brza cesta Trogir-Omiš - dokumentacija za građenje ove ceste temeljit će se na ovom Planu.

Tunel «Sv. Ilija-Biokovo» - dokumentacija za građenje tunela ishodit će se na temelju ovog Plana po pribavljenoj Zakonom propisanoj dokumentaciji i Zakonom propisanom postupku.

Građevine zračnog prometa

Zračne luke:

- Male zračne luke (planirane): Hvar, Vis, Šestanovac
- Zračno pristanište Sinj.

Pomorske građevine

a) Brodogradilišta: Sumartin i Solin - Vranjic.

b) Luke nautičkog turizma-marine: Vrboska, Hvar, Trogir, Marina, Podstrana, Milna, Tučepi i Split.

c) Luke otvorene za javni promet-pristanje brodova:

1. Kaštel Sućurac - "Adriavinil",
Kaštel Sućurac - Centar i
Kaštel Sućurac - Tvornica "Sv. Juraj";
2. Solin - Vranjic - "Salonit" i
- "Prerada".

d) Luke otvorene za javni promet: Vis, Sućuraj, Stari Grad, Hvar, Supetar i Gradac - Drvenik.

e) Servisna baza za opremu i uređenje manjih plovila: Split.

f) Športsko - rekreativne luke: Komiža, Vis (Rukavac, Mala Grška, Križna luka), Jelsa, Stari Grad, Stomorska, Rogač, Povlja, Pučišća, Postira, Splitska, Supetar, Mirca, Sutivan, Bobovišća, Milna, Okrug (Luka i Kava, Okrug gornji), Trogir - Čiovo, Split - Slatine, Marina, Seget (Vranjic), Seget Donji, Trogir, Kaštel Novi, Kaštel Gomilica,

Split: - Luka Poljud: - sjeverni dio Spinutsko-poljudske uvale - MŠC Lora sa Jedra Mladosti,

- istočni dio Spinutsko - poljudske uvale: "Mornar", "Poljud", "Marjan",
- južni dio Spinutsko- poljudske uvale - lučice "Spinut", "Split",
- Uvala Zvončac,
- Gradska Luka,
- Uvala Zenta,
- Split Stobreč,

Podstrana - Strožanac,

Dugi Rat: - Bajnice (Jesenice),

- Krilo (Jesenice),
- Suhi potok (Jesenice),
- Supetar (Jesenice),
- Dugi Rat,
- Duće Luka,

Omiš - Lokva Rogoznica, Brela, Baška Voda, Makarska, Tučepi, Podgora - Čaklje, Drašnice i Živogošće.

g) Trgovačko - industrijske luke: Milna i Dugi Rat.

Energetske građevine

Transformatorske stanice:

a) TS 35 kV: KK stenjal, Vis,

- TS 35/10 Hvar,

- KK 35 Kv Orlovac, Trilj, Đale, Sinj 1, Sinj 2, Pučišća, Bol, Postira, Ravnice, Omiš, Vrljica, Brižine, Sveti Kajo, Marina, Čiovo, Trogir, Divulje, Kaštela, Sv. Juraj, Dujmovača, Brodogradilište, Dobri, Majdan, Klis, Milna, Okrug g-3 (Mavarčica), Gripe, Murvica, Miljevac, Vrgorac,

- TS 35/10 Brist, Ruda, Medov Dolac 1 (Centar), Medov Dolac, Imotski, Kraljevac, Podgora, Makarska, KK Smočiguzica, Grohote, Prančevići, Muć i RS Dicmo.

b) TS 110/35 : Visoka, Vrgorac, Vrboran, Imotski, Kaštela 1, Sučidar, Trogir, Meterize, Sinj, Makarska, Kraljevac,

Nerežišća, Stari Grad, Dugi Rat i Dujmovača.

Vjetroelektrane

Uvjeti i kriteriji za planiranje su sadržani u članku 164. ove Odluke.

Vodne građevine

Građevine za vodoopskrbu:

- Vodovodni sustav Imotski,
- Vodovodni sustav Vrgorac,
- Vodovodni sustav Vrlika,
- Vodoopskrbni sustav Ruda - CS Ruda sadašnje stanje 260 l/s, konačno stanje 540 l/s (prelazi u građevine od državnog značaja),
- Vodoopskrbni sustav Omiš – Brač – Hvar - Šolta – Vis sadašnje stanje 500 l/s, konačno stanje 970 l/s (prelazi u građevine od državnog značaja) i
- Vodoopskrbni sustav - grupni vodovod Imotski - CS "Opačac", 225 l/s.

Građevine sustava odvodnje

Pod tim građevinama podrazumijevaju se građevine i instalacije sustava odvodnje, pročišćavanja i ispuštanja otpadnih voda kapaciteta 10.000 ES do 100.000 ES i sustavi odvodnje u "osjetljivom" i "vrlo osjetljivom području" i u zonama sanitarne zaštite izvorišta vode za piće.

Sustavi iznad 10.000 ES:

- Sustav odvodnje otpadnih voda Makarske,
- Sustav odvodnje otpadnih voda Omiša,
- Sustav odvodnje otpadnih voda Imotskog,
- Sustav odvodnje otpadnih voda Starigrada - Vrbovske - Jelse,
- Sustav odvodnje otpadnih voda Sinja i
- Sustav odvodnje otpadnih voda grada Visa.

Sustavi u osjetljivom području:

- Sustav odvodnje otpadnih voda Dugopolja – II. zona sanitarne zaštite izvorišta Jadro,
- Sustav odvodnje otpadnih voda splitske zagore (Neorić - Prugovo - Muć), naselja se nalaze na području IIa i IIb zone sanitarne zaštite izvorišta Jadro i
- Sustav odvodnje otpadnih voda Proložca.

Kao rješenje odvodnje predložena je izgradnja više lokalnih kanalizacijskih sustava:

- Sustav Muć (ES 3.000),
- Sustav Prugovo (ES 1.000),
- Sustav Brštanovo (ES 1.300),
- Sustav Crivac (ES 1.000),
- Sustav Sutina (ES 800),
- Sustav odvodnje otpadnih voda Vrgorac - II zona sanitarne zaštite izvorišta Butina,
- Sustav odvodnje otpadnih voda Vrlike zaštita rijeke Cetine, nizvodno je površinski vodozahvat i
- Sustav odvodnje otpadnih voda Trilja, zaštita rijeke Cetine, nizvodno je površinski vodozahvat.

Zahvati voda:

Naziv izvorišta	Minimalna izdašnost (l/s)	Tip vodozahvata	Instalirani kapacitet (l/s)	Godina izgradnje
Vukovića vrelo	120	K	38	1984.g.
Mala Ruda	800	P	2x120 i 1x120 (rez.)360	1972.g.
Kosinac	100	K	2x50 i 1x50 (rez.)150	1910.g.
Jadro	4700	K	2500	prije 1700.g.
Rimski bunar	60	P	60	1996.g.
Zagrad (Omiš)	630	V	630 (80 l za potrebe omiškog vodovoda)	1966.g.
Kraljevac (Makarska)	650	V	650	1966.g.
Opačac	1500	K	130	1912.g.
Vrutak (Makarska)	10	K	10	533.g.
Orašje (Tučepi)	10	K	10	1962.g.
Vrutak (Podgora), Grebice (Podgora)	10	K	10	1962.g. 1931.g.
Korita (Vis), Pištica (Vis)	275	P	40	1996.g. 1957.g.
V. Banja	146	K	50	1987.g.
Butina	1360	K		1971.g.
Hvar (Jelsa Libora)	51	P	100	1956.g.
Studenci				
	10279		4818	

Tablica 4.15: Zahvati izvorskih, površinskih i podzemnih voda na području Županije

- K - izvorska voda
- P - podzemna voda

Regulacijske i zaštitne građevine:

- regulacijske i zaštitne vodne građevine na lokalnim vodama (stalni vodotoci, bujice, odvodni kanali, retencije i dr.),
- građevine za obranu od poplava na lokalnim vodama i
- građevine za zaštitu od erozija i bujica koje poboljšavaju postojeći režim voda područja Županije (ustave, brane, stepenice, pregrade, izgrađene kinete, zidovi i dr.).

Građevine za postupanje s otpadom:

- Županijski centar za gospodarenje otpadom i
- Sabirne i reciklažne stanice sustava gospodarenja otpadom.

4.3. Uvjeti smještaja gospodarskih sadržaja u prostoru

Članak 54.

Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije se određuju gospodarski sadržaji sljedećih djelatnosti:

1. Šumarstvo;
2. Poljoprivreda i stočarstvo;
3. Ribarstvo i marikultura;
4. Turizam;
5. Rudarske građevine i postrojenja za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina i
6. Ostale gospodarske djelatnosti

Temeljem utvrđenih načela, uvjeta i mjera PPSDŽ i ove Odluke Prostornim planom uređenja Općine i Grada detaljnije se utvrđuju određivanja namjene i uvjeta smještaja pojedinih gospodarskih sadržaja u prostoru.

4.3.1. Šumarstvo

Članak 55.

U Prostornom planu uređenja Općine i Grada šumske površine razgraničuju se po namjeni na:

1. Gospodarske šume - namijenjene prvenstveno za proizvodnju drva i drugih šumskih proizvoda;
2. Zaštitne šume - namijenjene i u funkciji zaštite zemljišta, erozivnih područja, voda i vodotokova, prometnica, gospodarskih i drugih građevina i naselja; i
3. Šume posebne namjene:
  - namijenjene znanstvenim istraživanjima, nastavnim potrebama i proizvodnji šumskog sjemena,
  - šume unutar područja zaštite prirodne baštine,
  - šume namijenjene potrebama obrane,
  - šume namijenjene za odmor i rekreaciju i
  - šume krajobrazne vrijednosti.

Prostornim planom uređenja Općine i Grada detaljnije se utvrđuju odredbe radi njihovog očuvanja u prostoru i za manje izdvojene šumske površine, manje zajednice i rezervate šumske vegetacije, skupine stabala i sl.

Članak 56.

Prostornim planom uređenja Općine i Grada potrebno je razgraničiti prostor potreban za širenje šumskih površina, te odrediti osnovne uzgojne zahvate kojima se poboljšava kvaliteta i kvantiteta šuma. Najpovoljniji prostor za širenje šumskih površina su kontaktne pašnjačke površine. Za područja obrasla šikarom potrebno je odrediti uzgojne mjere u cilju pretvaranja tih površina u viši uzgojni oblik šume.

4.3.2. Poljoprivreda i stočarstvo

Članak 57.

Poljoprivredne površine prema namjeni dijele se na:

- pašnjake,
- oranice (polje),
- vinograde,
- maslinike i

- voćnjake.

Prostornim planom uređenja Općine i Grada trebaju se razgraničiti poljoprivredne površine prema namjeni na način da se njihove površine ne mogu smanjivati i Planom određivati u prostor druge namjene, osim poljoprivredne.

Članak 58.

U cilju povećanja obradivih poljoprivrednih površina i njihove mogućnosti boljeg gospodarenja, potrebno je Prostornim planovima Općina i Gradova odrediti mjere za uređenje Vrličkog i Hrvatačkog polja, te mjere za daljnje poboljšanje djelomično već uređenih polja: Sinjskog, Imotskog i Vrgoračkog.

Članak 59.

U korištenju poljoprivrednog zemljišta potrebno je predvidjeti razvitak ekološke poljoprivrede, što podrazumijeva manju upotrebu agrokemikalija, te promovirati proizvodnju "zdrave hrane".

Članak 60.

Koncepcija i mogućnosti razvitka poljoprivrede na području Splitsko-dalmatinske županije i to vinogradarstva, maslinarstva, voćarstva, povrćarstva, aromatičnog bilja, ratarskih kultura, date su u PPSDŽ - Knjizi 3. Plan prostornog uređenja, poglavlje 3.2.4. Poljoprivredne površine.

Članak 61.

Stočarsku proizvodnju treba posebno poticati na područjima Vrlike, Hrvaca, Sinja, Imotskog i Vrgorca, te na područjima Solinske i Kaštelanske zagore, sa naglaskom na proizvodnju mesa i mlijeka. Potrebno je omogućiti uspostavu novih proizvodnih sustava stočarske proizvodnje posebno u okviru obiteljskih gospodarstava.

Na otocima je potrebno posebno razvijati - poticati ovčarstvo i kozarstvo.

4.3.3. Ribarstvo i marikultura

Članak 62.

Određivanje lokaliteta koji su od posebne važnosti za razvoj bioloških vrsta u područjima određenim razgraničenjem morskog prostora kao područja pogodna za obavljanje djelatnosti morskog ribolova obavlja se definiranjem osnovnih kriterija za održivo korištenje živih bogatstava mora prema Zakonu i propisima, načelima zaštite biološke raznolikosti i to:

- Određivanje najmanje veličine gospodarski važnih vrsta riba ispod kojih veličina se ne smiju loviti;
- Propisivanje vremena mriješćenja, čime se za vrijeme mriješćenja zabranjuje svaki lov i sakupljanje kao i stavljanje u promet zaštićenih vrsta;
- Određivanje ukupne nominalne snage porivnog stroja kočara namijenjenih ribolovu pridnenim povlačenim mrežama;
- Određivanje broja kočara;
- Određivanje vrste, količine, stupnja štetnosti, načina upotrebe i namjene pojedinih ribolovnih alata i opreme kojima se smije obavljati ribolov ili sakupljanje morskih organizama;
- Ograničavanje mase ulova ili sakupljanja pojedinih vrsta riba i drugih morskih organizama;
- Određivanje broja povlastica za ribolov u gospodarskom ribolovu kao odobrenja i dozvola za mali i športsko-rekreativni ribolov i određivanje godišnje kvote ulova po pojedinoj dozvoli;
- Praćenje stanja naselja i riba i drugih morskih organizama sa ocjenom stanja prelovljenosti, razrijeđenosti i nestanka pojedinih gospodarskih vrsta; i
- Praćenje stanja onečišćenja mora u smislu narušavanja povoljnih uvjeta za mriješćenje i hranjenje riba i drugih morskih organizama.

Članak 63.

Područja određena za uzgoj i razvoj riba i školjaka razgraničena su temeljem sljedećih kriterija za određivanje lokaliteta za marikulturu a koji se moraju primjenjivati i kod određivanja istih lokaliteta u poluotvorenom i otvorenom moru uključujući kriterije koji se odnose na obalni dio lokaliteta.

A. Eliminacijski kriteriji:

- visoko zagađenje mora,
- nezadovoljavajući sanitarni uvjeti,
- neodgovarajuće strujanje (poluzatvoreni zaljevi),
- eutrofizirana područja s pojavom štetnih cvatnji fitoplanktonskih vrsta,
- intenzivan pomorski promet (plovni putevi),
- posebno zaštićena postojeća područja zaštite prirode, mora i podmorja,
- područja bez postojećeg ili planom određenog pristupa moru s obale i
- područja s postojećim ili planom određenom turističkom i rekreacijskom aktivnošću.

B. Kriteriji za odabir lokacije

- b. 1. biofizičke karakteristike:
  - izloženost,
  - dubina,
  - dominantno strujanje (brzina i smjer),
  - vjetar (privjetrište, brzina i smjer),
  - valovi,
  - topografija (nagib obale),
  - vrsta morskog sedimenta,
  - prozirnost,
  - fizičko-kemijski parametri mora,
  - raspoloživi prostor na kopnu,
  - kvaliteta morske vode,
  - trofički status i
  - postojeće vrste u uzgoju.
- C. Postojeća infrastruktura:
  - ceste i komunikacije,
  - opskrba električnom energijom,
  - skladišta hrane za ribe u uzgoju,
  - instalacije za pakiranje ribe i
  - instalacije za odlaganje otpada.
- D. Socio-ekonomski kriteriji:
  - lokalna ponuda i potražnja,
  - međunarodno tržište i
  - troškovi osnovnih materijala, kapitalni trošak, osiguranje, zaposlenost, regulativa.

4.3.4. Turizam

Članak 64.

Sadržaji turističke namjene smještaju su u građevinskim područjima površine naselja i površinama izvan naselja za izdvojene namjene. Kriteriji za raspored, kategoriju, kapacitet i veličinu turističkih zona moraju se zasnivati na kapacitetu i broju osnovnih turističkih privlačnosti okolnog prostora (nosivi kapacitet prema mogućnostima sociokulturnih zadatasti), a ne isključivo na prostornim mogućnostima za smještaj samih objekata u zadatastima mikrolokacije.

Članak 65.

Na površinama turističke namjene koje se razgraničuju unutar površine naselja, površine za razvoj naselja i površine izvan naselja za izdvojene (turističke) sadržaje ne mogu se graditi objekti stalnog i povremenog stanovanja.

Članak 66.

Osnovni kriteriji za razgraničenje površina turističke namjene su:

- Opća atraktivnost područja: krajobraz, raznolikost turističkih i prirodnih privlačnosti, raznovrsnost mogućnosti rekreacije i športa, kvalitete okoliša, osjetljivost ekosustava
- Atraktivnost morskog područja: raznovrsnost flore i faune, krajobraz, čistoća mora, dubina mora, mogući intenzitet korištenja morskih resursa
- Atraktivnost plaža: estetska vrijednost vrsta obale, dužina i širina plaže, osunčanost, izloženost valovima
- Infrastrukturna opremljenost ili ocjena mogućnosti izgradnje infrastrukture
- Prometna povezanost: blizina i stanje prometne mreže
- Okolna namjena i režim korištenja prostora: struktura korištenja zemljišta, gustoća naseljenosti i
- Mikroklimatski uvjeti.

Članak 67.

Unutar površina razgraničenih za turističku namjenu mogu se graditi:

- "Turistička naselja" kao zasebni kompleksi u kojima se osim smještajnih kapaciteta grade objekti pratećih sadržaja u funkciji turističkog naselja;
- Apartmanska naselja kao sklopovi smještajnih i pratećih sadržaja (usitnjene strukture izgradnje);
- Pojedinačni objekti kompleksne izgradnje i sadržaja većih smještajnih kapaciteta (hoteli);
- Auto-kampovi; i
- Luke nautičkog turizma.

Članak 68.

Pojedinačni smještajni objekti (hoteli, pansioni, prenoćišta) smještajnog kapaciteta do 40 ležaja. mogu se graditi unutar granica naselja i na površinama razgraničenim za mješovite namjene.

Članak 69.

Osnovni kriteriji za izgradnju površina turističke namjene postojećih zona su:

- Novu turističku izgradnju određivati na neizgrađenim dijelovima postojećih zona, a izgradnju novih kapaciteta i sadržaja u postojećim zonama odrediti kao izgradnju kvalitativnih i kvantitativnih dopuna postojeće turističke ponude, na način da se planira izgradnja (kompleksnih objekata) većih smještajnih kapaciteta uz osiguranje prostora i uređenje javnih površina i prostora za prateće sadržaje.
- Prilikom investiranja u postojeće ili nove objekte u tim zonama određivati višu ili visoku kategoriju smještajnih kapaciteta, a adekvatno tome i nivo pratećih sadržaja (športskih, rekreacijskih, ugostiteljskih, uslužnih i zabavnih).
- Nove objekte unutar tih zona graditi na lokalitetima manje prirodne i krajobrazne vrijednosti.
- Novom izgradnjom ili investiranjem u postojeće sadržaje odrediti mjere poboljšanja infrastrukture i zaštite okoliša.
- Prilikom izgradnje novih kapaciteta usitnjene strukture izgradnje (apartmanska naselja) poštivati principe autohtonog urbaniteta i s elementima tradicijske arhitekture. Najveća katnost može biti prizemlje i dva kata, krov mora biti kosi.
- Prilikom izgradnje većih smještajnih jedinica unutar tih zona bilo otvorenog (hoteli, pansioni, moteli) ili zatvorenog tipa (odmarališta, sanatoriji, klupski objekti) nastojati ih smještajno i gabaritno uklopiti u oblike i mjerila prirodnog ambijenta. Najveća katnost je podrum, prizemlje i pet etaža, završno ravni ili kosi krov. U granicama obuhvata GUP-a Grada Splita ti objekti mogu imati i veću katnost.
- U zonama turističke namjene razgraničenih unutar površine naselja smještajni objekti se ne mogu graditi na način da objekti i pripadajuće im zemljište (za izgradnju objekta ili uređenje terena) zauzimaju postojeće javne površine na obalnom pojasu.
- U zonama turističke namjene, razgraničenim unutar površina za razvoj naselja, smještajni objekti se mogu graditi ako im je granica pripadajućeg zemljišta (za izgradnju ili uređenje terena) udaljena više od 100 metara zračne linije od linije zakonom definirane kao pomorsko dobro, odnosno od granice koja je prostornim planom, koncesijskim odobrenjem ili na drugi način utvrđena kao plaža ili kupalište, izuzev u granicama obuhvata GUP-a Grada Splita.
- U zonama turističke namjene, na površinama razgraničenim izvan naselja za izdvojene namjene, udaljenosti definirane prethodnom alinejom ne mogu biti manje od 100 metara zračne linije od linije utvrđene kao pomorsko dobro.
- Objekti pratećih sadržaja mogu imati najveću katnost podruma, prizemlja i potkrovlje max. nadozida 1.50 metara, odnosno max. kote vijenca 5.50 metara iznad najniže kote terena uz objekt. Ili katnost prizemlje i jedan kat sa kosim ili ravnim krovom max. kote vijenca 6.00 metara od najniže kote terena uz objekt.

Članak 70.

Kriteriji za izgradnju novih turističkih zona ("turističkih naselja") kao posebne vrste turističke izgradnje na površinama izvan naselja za izdvojene namjene su:

- Te površine određuju se isključivo kao područja na kojima će se pružati visoki nivo turističke ponude, a u smislu izgrađenosti to su područja kompleksne turističke izgradnje koja čine jedinstvenu funkcionalnu cjelinu. Te površine moraju biti definirane na način da s obzirom na prostorne mogućnosti, postanu turistička žarišta regije, mikroregije ili prostorne cjeline.
- Te površine treba planirati kao turistička naselja za dulji boravak gostiju, što znači da moraju biti proporcionalno smještajnom kapacitetu predviđeni dovoljni prateći sadržaji za zadovoljavanje svih potreba gostiju - ugostiteljski, javni i uslužni. Površine za izgradnju pratećih sadržaja ne mogu iznositi manje od 40% ukupne površine zone.
- U tim turističkim naseljima treba omogućiti i što raznovrsnije zabave, sportske i rekreativne aktivnosti i sadržaje.
- Kolni promet u tim turističkim naseljima mora biti odvojen od pješačkih kretanja na način da se prometnice smještaju u pozadinu zone, a obalne područne zone namjenjuju se isključivo pješačkom kretanju. Parkirališta u pravilu trebaju biti decentralizirana i razmještena po skupinama smještajnih kapaciteta.
- Otpadne vode tih zona ne mogu se tretirati septičkim jamama i direktnim ispuštima u more.
- Veći dio od ukupnog broja smještajnih kapaciteta tih zona treba osigurati u kompleksnim objektima turističkog smještaja, koji funkcionalno prema ostalim sadržajima i vrijednostima u funkcionalnom smislu moraju biti smješteni na dominantnom lokalitetu zone, a manji dio u objektima usitnjene strukture izgradnje (apartmanska naselja). Zone se mogu izgrađivati tako da se ukupni kapaciteti osiguraju u kompleksnim objektima turističkog smještaja
- "Turističko naselje" izgrađuje se na temelju Urbanističkog plana uređenja cjelovite zone.
- Ukoliko postoje prostorni i prirodni uvjeti, u sklopu tih turističkih naselja može se planirati izgradnja manjeg privezišta za brodove ili sidrišta, pri čemu se mora sačuvati postojeća kvaliteta obale i mora.
- Građenje unutar tih zona uređuje se sukladno odredbama čl. 65., 66. i 69. ove Odluke.
- Faznost izgradnje "turističkih naselja" ne može se odrediti na način da se izgrađuju smještajni objekti bez proporcionalno određenog nivoa i broja pratećih sadržaja i javnih površina.

Članak 71.

Izgradnju turističkih naselja potrebno je omogućiti na lokalitetima postojećih napuštenih eksploatacijskih polja, koja su smještena u uskom obalnom području, u cilju i na način da se ovi prostori saniraju.

Prilikom planiranja turističkih naselja može se odstupiti od odredbi za zone turističke namjene razgraničenih unutar površina za razvoj naselja i izvan naselja u smislu udaljenosti granice pripadajućeg zemljišta za smještajne objekte od linije pomorskog dobra. U tim zonama navedena udaljenost ne može biti manja od 50 metara. Ukoliko se ove zone izgrađuju u stilu autohtone tipologije i strukture objekta, navedena udaljenost ne može biti manja od 25 metara.

Ove zone izgrađuju se na temelju UPU cjelovite zone.

Članak 72.

Turističke zone (turistička naselja kao posebne vrste turističke izgradnje), koje se izgrađuju na površinama na kojima su do prenamjene prostora bili smješteni industrijski objekti, a koji se izgradnjom turističkih naselja uklanjaju, izgrađuju se sukladno odredbama za izgradnju turističkih zona ove Odluke.

U ovim zonama smještajni objekti se mogu graditi ako im je granica pripadajućeg zemljišta za izgradnju ili uređenje terena udaljena više od 40 metara zračne linije od linije zakonom definirane kao pomorsko dobro, odnosno od granice koja je prostornim planom, koncesijskim odobrenjem ili na drugi način utvrđena kao plaža ili kupalište.

Članak 73.

Auto-kamp je uređeni prostor unutar kojeg se smještaj gostiju odvija u šatorima ili kamp-vozilima. Auto-kamp mora imati ograđen prostor čvrstom transparentnom ogradom s jednim nadziranom ulazom uz koji je recepcija. Jedno kamp mjesto mora osigurati smještaj šatora, predprostor za šator, smještaj vozila srednje veličine i okolni prostor. Ukupna površina auto-kampa se dimenzionira na način da se po jednom kamp mjestu određuje površina od 100 m². Na 1 ha površine kampa mora biti sanitarni čvor koji mora imati odvojene prostore za osobnu higijenu, za pranje rublja i pranje posuđa. Prostori za osobnu higijenu mogu biti zasebni objekti. Unutar kampa može se planirati izgradnja sportskih terena. Kampovi površine veće od 3 ha, moraju imati i trgovinu s namirnicama i potrepštinama. Objekti koji se grade za potrebne funkcije kampa mogu imati katnost - prizemlje, završno sa ravnim ili kosim krovom. Najveća bruto tlocrtna površina objekta recepcije iznosi 50 m², a za kampove veće od 3 ha iznosi 150 m². U kampovima većim od 3 ha u ovu tlocrtnu površinu objekta smještaju se i ostali sadržaji (trgovina, manji ugostiteljski sadržaji, mjenjačnica i slično). Najveća bruto površina sanitarnog čvora proizlazi iz pravilnika o sanitarnim uvjetima u odnosu na planiranu veličinu kampa.

Članak 74.

Luke nautičkog turizma smještaju se unutar površine naselja s već izgrađenom lukom. Te luke potrebno je graditi na način da se u najvećoj mogućoj mjeri sačuva postojeća kvaliteta obale i mora, što znači da se ne dozvoljava veća promjena obalne linije nasipavanjem mora i otkopavanjem obale. Lokacije tih luka se utvrđuju PPU Općine i Grada.

Kompleksi luka nautičkog turizma ne mogu biti ograđeni na način da priječe pristup obali, već se jedino mogu ograđivati pristupi sa čvrste obale na vezove (mulove).

Prostori za čuvanje i održavanje plovila "Suha marina", koji su odvojeni od luke nautičkog turizma, smatraju se poslovnim zonom.

Luka nautičkog turizma-privezište ne može u svom kopnenom dijelu imati objekte za tehničko-tehnološko funkcioniranje luke tj. servise, radionice i suhe vezove.

Prostor za izgradnju luka nautičkog turizma i pristaništa koje se grade izvan granica naselja i sidrišta određen je u čl. 131. do 133. ove Odluke i u grafičkom dijelu Plana.

4.3.5. Rudarske građevine i postrojenja za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina

Članak 75.

Ovom Odlukom određuju se kriteriji za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina, temeljem kojih će se odrediti lokacije eksploatacijskih polja u Prostornim planovima uređenja Općina i Gradova. Kriteriji za definiranje lokacija za istraživanje i iskorištavanje su:

- ne smiju biti na mjestima gdje postoji mogućnost ugrožavanja podzemnih voda, niti bliže od 500 m od linije obala voda i mora,
- mora biti na sigurnoj udaljenosti od naselja, ugostiteljsko-turističkih, športsko-rekreativnih i zaštićenih područja,
- ne smije ugrožavati krajobrazne vrijednosti (prirodne i kultivirane),
- ne smije se nalaziti u zaštićenim područjima,
- ne smije se eksploatirati pijesak i šljunak iz jezera, vodotoka i podmorja, ako ležište nije obnovljivo,
- ne smije se eksploatirati pijesak i šljunak iz mora uz naselja, lukobrane, pristaništa i drugo, osim na udaljenosti većoj od 500 m, uz propisivanje načina rada i druge zaštite,
- zabrana i istraživanje mineralnih sirovina u blizini speleoloških objekata i na područjima ovim Planom predviđenih za zaštitu,
- ne smije se bez posebnih mjera sigurnosti i zaštite mora dopustiti istraživanje i eksploatacija, te transport nafte i plina iz podmorja, kao i na kopnu,
- predvidjeti suvremenije metode eksploatacije
- tranzit sirovine riješiti izvan područja naselja,
- mora se odrediti siguran pristup javnim cestama,
- transport sirovine predvidjeti izvan područja naselja i
- ostale mjere koje mogu biti određene prostornim planovima užeg područja, a koji su sukladni važećim zakonima i propisima.

Postojeća eksploatacijska polja koja ne udovoljavaju prethodnim kriterijima ne mogu se proširivati, niti izdavati

odobrenja za njihovu daljnju eksploataciju u odnosu na odobrenu.

Nove lokacije istražnih prostora i eksploatacijskih polja odredit će se osim na temelju ovog Plana i na temelju Stručne rudarsko-geološke podloge koju je potrebno izraditi kao jedinstvenu za prostor čitave Županije. Stručna rudarsko-geološka podloga mora sadržavati:

- potencijalnost mineralnih sirovina Županije po vrstama,
  - prijedlog osnove gospodarenja mineralnim sirovinama i
  - projekt sanacije kroz uređenje i prenamjenu napuštenih eksploatacijskih polja.
- Do izrade i donošenja predmetne Studije lokacije se određuju ovim Planom.

Sukcesivna sanacija, ovisno o tipu eksploatacije i vrsti mineralne sirovine koja se eksploatira, područja istraživanja i iskorištavanja mineralnih sirovina mora biti sastavni dio odobrenja za eksploataciju. Kamenolomi i skladišta eksplozivnih materijala potrebnih za miniranje moraju biti smješteni na sigurnoj udaljenosti od naselja i infrastrukturnih koridora. Određuje se obvezna sanacija istražnog prostora.

Prostornim planom uređenja Općine i Grada je potrebno sve postojeće lokacije za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina ponovno valorizirati prema navedenim kriterijima i njihove lokacije utvrditi na zakonom propisanom postupku kao i za nove lokacije eksploatacijskih polja, kako bi se za iste mogla ishoditi dokumentacija potrebna za eksploataciju i obradu.

A. U radu	
boksit	1. Košute
sadra	1. Slane Stine – Karakašica 2. Vrljka
tupinolomi	1. Sveti Juraj, 2. Sveti Kajo, 3. 10. kolovoz
tehnički (drobljeni) kamen	1. Seget, 2. Dugobabe, 3. Vukove Stine, 4. Sičani (bijeli), 5. Sičani (crveni), 6. Velić (crni), 7. Čemernica, 8. Križice, 9. Perun, 10. Srinjine , 11.Strmetjevac, 12. Kljenak, 13. Kosa, 14. Župa-Vrpolje, 15. Propod, 16. Tusto Brdo, 17. Tetovica, 18. Konopica, 19. Sveti Nikola, 20. Konopice 21. Pezelji 22. Mala Burina.
ukrasni (piljeni) kamen	1. Vrsine, 2. Seget, 3. Plano, 4. Alkasin, 5. Multikolor, 6. Velić, 7. Dolit, 8. Dolit-Markam, 9. Dolit-Slave, 10. Mosor-Makram, 11. Gajina, 12. Dragonjik, 13. Milovica, 14. Punta –Barbakan, 15. Sivac-Sivac Jug, 16. Kupinovo-Kupinovo Istok, 17. Glave – Glave Zapad, 18. Zečevo, 19. Žaganj-Dolac, 20. Sveti Petar, 21. Smokvica, 22. Brkate, 23. Bratiža Nakal Potok - Zapad, 24. Bratiža Nakal Potok – Istok, 25. Kalina I, 26. Kalina II, 27. Bračuta, 28. Krušev Dolac, 29. Petrovica 30. Brkate I, 31. Petrovica, 32. Banja, 33. Pjer, 34. Škrape, Nerežišće.
šljunak i pijesak	1. Dragljane, 2. Gljev, 3. Čanjevica, 4. Rudine, 5. Vojnić, 6. Čaporice, 7. Mala i Velika Rina (uvala otoka Veli Drvenik), 8. Duće (ušće rijeke Cetine), 9. Duboka.

Popis eksploatacijskih polja u radu

C. područja za istraživanje	
boksit	1. Močare, Sinj 2. Svib, Cista Provo 3. Kapnica-Dinara, Vrljka 4. Potravlje, Hrvace
sadra	1. Kojića Greda, Sinj 2. Stipanovića Greben, Sinj 3. Vranjkovići, Vrljka 4. Stipanovića Greban-zapad, Sinj
tehnički (drobljeni) kamen	1. Grguša, Šestanovac (30 ha) 2. Rošci – Pezelji, Omiš (4,00 ha) 3. Bujakovac, Muć (37,46 ha) 4. Medovača – Kaštela, Plano (125,00 ha) 5. Kite - Vučje Brdo, Trogir (14,55 ha) 6. Veli Rat, Sućuraj 7. Božična Glavica, Sućuraj (12,95 ha) 8. Tugare, Omiš 9. Krivi Dolac-Neorić, Muć 10. Ratac, Supetar (12,51 ha) 11. Gradina 12. Velika Straža, Šolta 13. Petra, Šolta 14. Srinjine-jugozapad, Split (63,61 ha) 15. Kite – Vučje Brdo I, Trogir 16. V.Gradina-Njivice-Brštanovo 17. Imber, Dicmo (129,84 ha) 18. Prporina-Lupoglav, Runovići 19. Liskovac, Zmijavci 20. Tatinci, Omiš (42,00 ha) 21. Dreženj, Zagvozd (26,00 ha) 22. Ivana, Plano 23. Blizanci-Potkamen, Podgora 24. Čavli, Pučišća
ukrasni (piljeni) kamen	1. Priorice - Čačijin Dolac, Sinj 2. Priorice, Sinj 3. Okrugljice, Omiš (23,00 ha) 4. Osoj, Omiš (125 ha) (1,50 ha) 5. Mosor – Slave, Omiš (15,75 ha) 6. Ufo – Blancho, Pučišća 7. Gianessini Cava, Nerežišće (11,50 ha) 8. Ježula, Supetar 9. Redi- Trogir, Plano 10. Stranina, Donji Humac Supetar 11. Petrada, Trogir 12. Mosor, Omiš (6,25 ha) 13. Sveti Nikola, Trogir 14. Sveti Ante, Kaštela 15. Trogir 2001, Trogir. 16. Sutina, Trogir 17. Markam-Plano, Trogir 18. Tango, Sinj 19. Dolit-zapad, Omiš (23,58 ha) 20. Dolit Dolac Donji, Omiš 21. Vranine-Duboka, Sućuraj (43,65 ha) 22. Bračuta I, Pučišća (21,94 ha),

Tablica 4.16: Područja za istraživanje mineralnih sirovina Županije

Za navedena područja za istraživanje i eksploatacijska polja prostornim planom uređenja Općina i Gradova će se na temelju kriterija ovog plana odrediti mogućnost daljnje eksploatacije ili se određuje eksploatacija polja unutar utvrđenih područja za istraživanje.

Ovim Planom određuje se zatvaranje kamenoloma Klis-Kosa, Bast i tupinolom Majdan.

Članak 76.

Proširenje i rekonstrukcija postojećih eksploatacijskih polja, utvrđenih valjanim odobrenjima i rudarskim koncesijama (projektom), ne mogu se odobriti do okončanja eksploatacije odobrene količine rezervi i izvršene sanacije koja je određena postojećom navedenom dokumentacijom za izvođenje rudarskih radova, ukoliko ta postojeća eksploatacijska polja ne udovoljavaju ili ne mogu udovoljiti odredbama i kriterijima ove Odluke, te se nakon isteka odobrenog roka moraju zatvoriti i sanirati.

U postojećim eksploatacijskim poljima za koja je prostornim planom određeno da se nakon isteka odobrenog roka moraju zatvoriti i sanirati, mogu se odobriti izgradnja građevina i postrojenja kojima bi se poboljšali uvjeti rada

eksploatacijskog polja do isteka odobrenog roka u kojem se moraju zatvoriti.

Članak 77.

Ne mogu se otvarati nova eksploatacijska polja ukoliko postoje dovoljne rezerve rudnih zaliha u postojećim ili napuštenim eksploatacijskim poljima, odnosno ukoliko se daljnjom eksploatacijom može završno oblikovati i obraditi napušteno ležište.

PPU Općine i Grada utvrđuju se područja za iskorištavanje mineralnih sirovina na način da se temeljem istraživanja ili utvrđenih rezervi moraju odrediti lokacije eksploatacijskih polja na kojima se može odobriti eksploatacija i obrada za više korisnika istovremeno.

4.3.6. Ostale gospodarske djelatnosti

Članak 78.

Površine za gospodarsku namjenu razgraničuju se unutar površina naselja, površina za razvoj naselja i površina izvan naselja za izdvojene namjene.

Prostornim planom uređenja Općine i Grada, površine razgraničene za gospodarske djelatnosti, treba razgraničiti u dvije osnovne namjene:

- Proizvodne: industrijski kompleksi bazične industrije, kemijske industrije, proizvodne-prerađivačke industrije i sve gospodarske djelatnosti koje imaju nepovoljni utjecaj na okoliš i
- Poslovne: manji pogoni proizvodnje, obrade i prerade, obrtništvo, skladišta, servisi, komunalne, trgovački centre slobodne zone i druge usluge, koje nemaju izražen nepovoljni utjecaj na okoliš.

Trgovački centri bruto razvijene površine prodajnog prostora većeg od 5000 m² ne mogu se planirati unutar površina poslovne namjene razgraničene unutar površina naselja i površina za razvoj naselja. Na površinama izvan naselja za izdvojene namjene mogu se planirati poslovne zone (trgovačke namjene) sa jednim ili više trgovinskih centara.

Članak 79.

Slobodna zona je posebno ograđeni, uređeni i posebno nadzirani prostor - dio teritorija RH na kojem se obavljaju samo one djelatnosti koje odobri Vlada kroz svoju koncesiju i Rješenje o ispunjavanju propisanih uvjeta. Slobodna zona je sastavljena od više odvojenih dijelova na području Županije, smješta se unutar granica građevinskih područja površina gospodarske namjene (poslovne), prioritetno na lokacijama dosadašnjih gospodarskih namjena.

Slobodna zona osniva se temeljem studije gospodarske opravdanosti. Granica obuhvata slobodne zone unutar površina gospodarske namjene određuje se:

- potrebama određene djelatnosti,
- planiranog broja zaposlenika,
- planiranog proizvodnog kapaciteta i
- broja potencijalnih kooperanata okolnog područja.

Članak 80.

Prostorni razmještaj gospodarskih djelatnosti proizvodne i poslovne namjene određuje se sukladno uvjetima razgraničenja prostora prema korištenju i u skladu sa razgraničenjem prostora prema namjeni.

Za svaku pojedinu gospodarsku djelatnost u smislu određivanja namjene, potrebno je vrednovati mjere specifičnosti u smislu utjecaja na okoliš a obzirom na kategoriju osjetljivosti prostora. Za vrednovanje ovih specifičnosti određuju se osnovni kriteriji:

- vrsta energenta koji se koristi u proizvodnji,
- količina i vrsta štetnih tvari koji se ispuštaju u okoliš,
- ugrožavanje krajobraznih i prirodnih vrijednosti,
- učestalost, količine i vrste prometa,
- vrste i kapaciteti potrebite infrastrukture i
- veličina prostora za planirani zahvat u prostoru.

Članak 81.

Prostorni razmještaj poslovnih i proizvodnih namjena treba zasnivati na postojećem rasporedu gospodarskih djelatnosti na način da se površine proizvodnih namjena koje ne udovoljavaju kriterijima zaštite okoliša s obzirom na osjetljivost prostora, postupno zamjenjuju sadržajima poslovnih namjena.

Nove zone proizvodnih namjena planirati sukladno stvarnim prostornim mogućnostima a u skladu sa:

- kriterijima razgraničenja ugroženog okoliša (IV. kategorija),
- planiranog sustava centara i mreže naselja,
- povezanosti prometnom mrežom,
- mogućnosti priključenja na ostale infrastrukturne sustave i
- demografskim prilikama (preferiraju se područja manje nastanjenosti).

Površine proizvodnih namjena iz čl. 78. st. 2. al. 1. ne mogu se planirati u priobalnom i otočkom području Županije.

Površine proizvodnih namjena utvrđuju se Prostornim planom uređenja Općine i Grada, prema navedenim kriterijima. Za izgradnju ovih objekata potrebno je utvrditi posebne uvjete i kriterije zaštite okoliša, odnosno odrediti potrebu obavljanja prethodnih istraživanja

Članak 82.

Za postojeće proizvodne industrijske objekte ili komplekse (bazične kemijske prerađivačke industrije i sl.) koji imaju nepovoljan utjecaj na okoliš, ne može se planirati povećanje površina i drugih zahvata u ovim zonama u smislu povećanja prostornih potreba i povećanja proizvodnog kapaciteta ovih objekata kao ni obnova ili zamjena tehnološke opreme postojećeg proizvodnog kapaciteta.

Na proizvodnim industrijskim objektima mogu se odobravati zahvati koji su isključivo u funkciji smanjenja nepovoljnih utjecaja na okoliš.

Prostornim planom užeg područja potrebno je ograničiti mogućnost zadržavanja u prostoru proizvodno industrijskih objekata koji imaju negativan utjecaj na okoliš, izmjenom namjene površine gospodarske namjene, do vremena amortizacije osnovne proizvodno-tehnološke opreme.

Ovi industrijski objekti ili kompleksi ne mogu se planirati u obalnom i otočkom području.

Članak 83.

Prostorni razmještaj poslovnih namjena treba razmještati na način da dvije ili više jedinica lokalne samouprave planiraju zajedničke površine poslovnih namjena radi racionalnijeg korištenja prostora, lakšeg povezivanja na prometne i druge infrastrukturne sustave.

Razgraničenja površina gospodarske namjene orijentacijski su prikazana u grafičkom dijelu PPSDŽ - kartografski prikaz br. 1. "Korištenje i namjena prostora".

4.3.7. Šport i rekreacija

Članak 84.

Površine športskih sadržaja razgraničuju se unutar površina naselja i površina izvan naselja za izdvojene namjene. Prostornim planom užeg područja površine športskih sadržaja razgraničuju se na:

- športske centre,
- športske sadržaje i
- golf igrališta.

Članak 85.

Športski centar je površina na kojoj se planira izgradnja više športskih sadržaja u svrhu cjelovitog i organiziranog obavljanja športskih djelatnosti (športske škole, trening i pripreme športaša, organizacija takmičenja i sl.). Unutar površina razgraničenih kao športski centar, osim športskih sadržaja (športski tereni, bazeni, pomoćni objekti-svlačionice i sl.) mogu se graditi i objekti za smještaj športaša. Smještajni kapaciteti određuju se sukladno površinama športskih sadržaja isključivo za max. broj istovrsnih korisnika športskog centra u odnosu na vrstu i površinu športskih sadržaja, tj. mogućnosti obavljanja športskih djelatnosti. Smještajni objekti sa pratećim sadržajima mogu se graditi na max. 10% ukupne površine športskog centra.

U športskim centrima razgraničenim na površinama izvan naselja za izdvojene namjene ne mogu se graditi športski sadržaji zatvorenog tipa (športske dvorane, zatvoreni bazeni i sl.).

Granica razgraničenja športskog centra na površinama izvan naselja za izdvojene namjene ne može biti određena na način da je bliža od 100 m zračne linije od linije zakonom definirane kao pomorsko dobro odnosno od granice koja je prostornim planom, koncesijskim odobrenjem ili na drugi način utvrđena kao granica pomorskog dobra.

Članak 86.

Prostornim planom užeg područja razgraničenje površina športskih sadržaja planirati unutar granica naselja. Na ovim površinama planira se izgradnja pojedinačnih športskih objekata u funkciji obavljanja športskih, društvenih i javnih djelatnosti za pojedinačne športske ili polivalentne namjene sa pratećim sadržajima.

Na ovim površinama mogu se graditi športski objekti otvorenog ili zatvorenog (dvorane, bazeni i sl.) tipa.

Članak 87.

Prostornim planom užeg područja razgraničenje površina golf igrališta određuje se kao površine izvan naselja za izdvojene namjene. Prostornim planom užeg područja potrebno je odrediti granicu obuhvata, kriterije za određivanje veličine i kapaciteta smještajnih objekata u odnosu na veličinu golf igrališta, uvjete infrastrukturnog opremanja i uvjete zaštite prostora.

Planom se utvrđuje i faznost izgradnje golf igrališta na način da se smještajni kapaciteti ne mogu izgrađivati prije uređenja golf igrališta.

Golf igrališta se izgrađuju na temelju Urbanističkog plana uređenja. Smještajni kapaciteti grade se u skladu sa kriterijima za izgradnju smještajnih kapaciteta turističkih zona (turističkih naselja) na površinama izvan naselja za

izdvojene namjene iz čl. 65., 66., i 70. ove Odluke.

Članak 88.

Kriteriji za odabir lokacije za izgradnju golf igrališta:

1. Granice obuhvata golf igrališta utvrđuju se izvan prostora određenih kao zaštićeni dijelovi prirode: parka prirode, posebni rezervat i park šume, dok se na području zaštićenog krajolika može djelomično utvrđivati po posebno utvrđenim uvjetima i u skladu sa temeljnim fenomenom krajolika. Sve pojedinačne objekte zaštićenih dijelova prirode po posebno utvrđenim uvjetima mora se uklopiti u koncepciju golf igrališta bez izmjene na tim dijelovima.

2. Kvalitetni elementi krajobraza (šume, terasaste kulture, suhozidi, posebno vrijedni otvoreni vodotoci - kraške lokve, bare i slapovi, vinogradi, maslinici i dr.) moraju se uklopiti u obuhvat i koncepciju golf igrališta bez izmjene tih elemenata.

3. Golf igrališta utvrđuju se izvan utvrđenih staništa divljači kao i izvan utvrđenih migratornih putova visoke divljači, a ako to nije moguće u potpunosti izbjeći, potrebno je osigurati uvjete za nesmetani prolaz divljači.

4. Granice obuhvata golf igrališta utvrđuju se izvan I. i II. zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće a na potencijalnim lokacijama golf igrališta koja se nalaze u neposrednoj blizini II. vodozaštitne zone izvorišta utvrđenih ovim Planom, uz vodotoke I. kategorije kakvoće voda ili morsku obalu, moraju se provesti posebne mjere zaštite nadzemnih i/ili podzemnih voda i priobalnog mora, a obvezna je izgradnja zatvorenog sustava odvodnje drenažnih voda kao i ponovna uporaba i pročišćavanje drenažnih voda.

5. Na lokacijama koje nemaju mogućnost korištenja dostupnih površinskih ili podzemnih voda obvezna je izgradnja zatvorenog sustava pročišćavanja i odvodnje otpadnih voda kompleksa pratećih sadržaja te ponovna uporaba istih voda radi navodnjavanja.

6. Kod određivanja smještaja golf igrališta utvrditi dostatni izvor navodnjavanja s tim da se voda iz vodoopskrbnog sustava ne smije koristiti u normalnim uvjetima održavanja golf igrališta, osim u izvanrednim uvjetima dugotrajnih suša, i to samo u kratkim vremenskim periodima i kada nije prioritetna vodoopskrba stanovništva (noćni režim korištenja).

7. Granice obuhvata golf igrališta utvrđuju se izvan poljoprivrednog zemljišta I, II, III, IV bonitetne klase.

8. Smještaj golf igrališta sagledati u odnosu na privlačnost odnosno atraktivnost šireg okolnog prostora (urbana, ruralna, opremljenost turističkim, sportskim, zabavnim sadržajima, kulturne vrijednosti, prirodne ljepote i sl.).

9. Smještaj golf igrališta sagledati s obzirom na potencijal turističkog i lokalnog tržišta (broj smještajnih kapaciteta na primjerenoj udaljenosti, broj stanovnika područja i prometna povezanost) i gospodarsku opravdanost.

10. Za izgradnju golf igrališta potrebna je izrada Procjene utjecaja na okoliš prema posebnom propisu.

Članak 89.

Kriteriji za određivanje veličine i vrste golf igrališta:

- Golf igralište tipa Championship 18/rupa - površine granice obuhvata do 60 ha,
- Golf igralište tipa Public cours 18/rupa - površine granice obuhvata do 40 ha,
- Golf igralište tipa 9/rupa - površine granice obuhvata do 30 ha i
- Golf igralište vježbalište tipa 9/rupa - površine granice obuhvata do 20 ha.

Na površinama razgraničenim za golf igrališta tipa 9 rupa i golf vježbalištima ne mogu se graditi smještajni kapaciteti.

Članak 90.

Prostornim planom užeg područja određuju se površine za rekreaciju. Ove površine ne određuju se kao građevinska područja. Na površinama za rekreaciju obavljaju se rekreativne aktivnosti (planinarenje, kupanje, ronjenje, biciklizam i sl.) i određuju se za bavljenje specifičnih grana športa koje se odvijaju isključivo u prirodnom okružju (zmajarstvo, alpinizam, rafting, surfing i sl.) bez njihovog mijenjanja ili intervencije u prostor.

Za potrebe obavljanja rekreativnih aktivnosti na površinama određenim za rekreaciju prostornim planom užeg područja određuju se uvjeti za uređenje plaža, trim staza, biciklističkih staza, staza po posebnim prethodno utvrđenim uvjetima zaštite.

Na površinama određenim za rekreaciju mogu se graditi i pojedinačni objekti u skladu sa odredbama čl. 110. do 113. ove Odluke (građenje izvan građevinskog područja).

4.4. Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti u prostoru

Članak 91.

Određivanjem osnovne mreže javnih i društvenih funkcija određuje se broj i kriteriji za izgradnju objekata društvenih djelatnosti: prosvjete, zdravstva, kulture i socijalne skrbi.

Broj pojedinih građevina društvenih djelatnosti određen ovom Odlukom i PPSDŽ, predstavlja minimum zadovoljenja tih potreba, dok se konačan broj, raspored i kapacitet tih sadržaja određuje Prostornim planom uređenja Općine i Grada. Prostornim planom uređenja Općine i Grada mora se planirati i druge sadržaje društvenih djelatnosti (uprava i pravosuđe, udruge građana, vjerske zajednice, domovi umirovljenika, đački domovi, šport, socijalne ustanove, vatrogasni domovi i dr.)

4.4.1. Prosvjeta

Članak 92.

Mreža institucija i ustanova prosvjetne djelatnosti dijeli se na: ustanove predškolskog odgoja, osnovne škole, srednje škole i visokoškolske ustanove

Članak 93.

Za ustanove predškolskog odgoja nužno je planirati objekte organizirane brige za predškolsku populaciju u svim središtima općina i gradova. Kod dimenzioniranja ovih ustanova nužna je demografska slika populacije od 0-6 godina.

Osnovne škole - predlaže se mjera samostalnih osnovnih škola u svim središtima općina i gradova dok se područni razredni odjeli samostalnih osnovnih škola osnivaju sukladno potrebama lokalnih zajednica na teritoriju općine i grada ili u središtima općina gdje nema uvjeta za osnivanje samostalnih škola. Osnovne škole se dimenzioniraju i osnivaju na temelju sljedećih normativa i standarda:

- Za samostalnu osnovnu školu potrebno je minimum 240 učenika (po jedan razredni odjel od I-VIII razreda),
- Razredni odjel broji najviše 30 učenika i
- Kombinirani razredni odjel broji najviše 20 učenika od I do IV razreda (iznimno iza V do VIII razreda).

Srednjoškolsku djelatnost obavljaju srednjoškolske ustanove, srednje škole, učenički domovi i pravne osobe. Predložena mreža srednjih škola predlaže povećanje broja srednjih škola u gradu Splitu. U drugim gradovima Županije broj srednjih škola određuje se primjenjujući kriterij da svaka prostorna cjelina s 8.000 – 30.000 stanovnika treba imati srednju školu.

Optimalna veličina srednje škole u većim središtima je od 16 - 24 razredna odjela odnosno sa 480 - 720 učenika. Razredni odjel broji najviše 30 učenika.

Visokoškolske ustanove - zadržava se Grad Split kao jedino visokoškolsko središte, te Grad Solin sa Veleučilištem.

4.4.2. Zdravstvo

Članak 94.

Prostorni razmještaj ustanova zdravstvene zaštite prema pojedinim grupama zdravstvene djelatnosti dati su u PPSDŽ - knjizi 3. Plan prostornog uređenja, poglavlje 3.4.3.1.5. Zdravstvena djelatnost dijeli se u tri osnovne razine i to: zdravstvene ustanove na primarnoj razini, zdravstvene ustanove na sekundarnoj razini i zdravstvene ustanove na tercijarnoj razini. Prostornim planom Općine i Grada detaljnije se određuje broj i smještaj ustanova zdravstvene zaštite.

Članak 95.

Zdravstvene ustanove na primarnoj razini su: Dom zdravlja, Ustanova za Hitnu medicinsku pomoć, Ustanova za zdravstvenu njegu u kući, ljekarna i ambulanta. Kriteriji za dimenzioniranje navedenih ustanova su:

- Dom zdravlja - potrebno je planirati u sjedištu općine ili grada za gravitacijsko područje od 30.000 stanovnika;
- Ambulante opće medicine za gravitacijsko područje od 2000 stanovnika;
- Hitna medicinska pomoć - na gravitacijsko područje do 40.000 stanovnika ustrojava se sa dežurstvom liječnika, a preko 40.000 stanovnika kao posebna služba; i
- Ljekarne - za gravitacijsko područje do 5000 stanovnika.

Zdravstvene ustanove primarne razine treba planirati u svakom središtu općine i grada, a na području Grada Splita primjenjuju se drugi standardi.

Članak 96.

Zdravstvene ustanove na sekundarnoj razini su: poliklinike, bolnice (opće i specijalne) i lječilišta.

Bolnica koja se osniva mora osiguravati u projektu najmanje 32 kreveta na 1000 stanovnika područja koje joj gravitira. Bolnica mora biti samostalan objekt kolno i pješачki lako dostupan, i ne može imati manje od 200 kreveta, odnosno manje od broja kreveta određenih zakonom.

Zdravstvene ustanove na tercijarnoj razini su: Državni zdravstveni zavod, Klinika i Klinički bolnički centar. Ustanove te razine treba planirati u Gradu Splitu.

4.4.3. Kultura

Članak 97.

Prilikom određivanja mreže kulturnih sadržaja respektirano je postojeće stanje mreže, ali se određuje i potreba za

disperzijom tih sadržaja van sjedišta gradova kao gravitacijskih područja unutar Županije, u kojima se nalazi većina sadržaja kulture.

PPSDŽ se određuje u svim jedinicama lokalne samouprave planirati inicijalne sadržaje kulture i športa. Za potrebe kulture određuju se sljedeći sadržaji: kazalište, kino, otvorena ili pučka učilišta, muzeji, galerije, zbirke, knjižnice i čitaonice i manji scenski prostori.

Prostorni raspored minimalnih sadržaja dat je u PPSDŽ - knjizi 3. Plan prostornog uređenja u poglavlju 3.4.3.1.4.

4.5. Uvjeti određivanja građevinskih područja i korištenja izgrađenog i neizgrađenog dijela građevinskog područja

Članak 98.

Građevinska područja određuju se: granicama površine naselja, površine za razvoj naselja i površine izvan naselja za izdvojene namjene.

Građevinska područja razgraničuju se prema namjeni. U građevinskim područjima površina izvan naselja za izdvojene namjene ne može se planirati stanovanje. Svaka namjena prostora razgraničena unutar građevinskog područja mora imati planirane javne površine, javne zelene površine, površine za infrastrukturu, površine za prateće sadržaje adekvatne planiranoj namjeni. Veličina, raspored i oblik građevinskih područja razgraničuju se Prostornim planom uređenja Općine i Grada.

4.5.1. Kriteriji za utvrđivanje građevinskih područja

Članak 99.

Osnovni kriterij za određivanje veličine građevinskog područja je utvrđena izgrađenost postojećih građevinskih područja. Prostornim planom uređenja Općine i Grada mora se prikazati izgrađeni i neizgrađeni dio građevinskog područja, i to grafički i numerički (u postocima).

Prostornim planovima uređenja Općina i Gradova utvrđuje se i gustoća naseljenosti izgrađenog dijela građevinskog područja naselja.

Grafičkim prikazom se izgrađeni i neizgrađeni dio područja prikazuje na način, da se linija razgraničenja povlači na granicama građevinskih parcela izgrađenog ili pretežito izgrađenog dijela područja. Izgrađeni dio se može prikazati kao dvije ili više izgrađenih cjelina unutar građevinskog područja.

Numerički iskaz izgrađenog i neizgrađenog dijela područja se iskazuje kao odnos ukupnog zbroja površina građevinskih parcela na kojima su izgrađeni objekti sukladno namjeni prostora, kao i uređene površine (parkovi, šport, parkirališta i sl.) i ukupne površine građevinskog područja. U izgrađenost se podrazumijevaju i izgrađeni objekti infrastrukture.

Članak 100.

Osnovni kriterij za određivanje položaja i oblika namjene građevinskog područja su uvjeti razgraničenja prostora prema korištenju i namjeni, odnosno prema kategoriji osjetljivosti prostora, vrijednosti i zaštiti prostora.

Članak 101.

Građevinsko područje namijenjeno stanovanju ne smatra se izgrađenim niti u slučaju da je zbroj površina građevinskih parcela na kojima su objekti približan ili jednak površini ukupnog građevinskog područja, ako istovremeno nisu zadovoljeni kriteriji gustoće stanovanja određene PPSDŽ kao orijentacijske vrijednosti u knjizi 3. Plan prostornog uređenja, poglavlje 3.2.2.2. Korigirane minimalne gustoće. Prostornim planom uređenja Općine i Grada takova se područja ne mogu povećavati.

Članak 102.

Površine određene granicama građevinskog područja naselja za koje se postupkom utvrđivanja izgrađenog i neizgrađenog dijela područja utvrdi da izgrađeni dio ne prelazi 50% ukupne površine važećeg građevinskog područja, moraju se Prostornim planom uređenja Općine i Grada revidirati na način da se njihova površina smanji. Maksimalna površina novoplaniranog (smanjenog) građevinskog područja može biti 70% ukupne površine građevinskog područja koje se revidira, odnosno mora biti manje, proporcionalno utvrđenoj izgrađenosti. Prostornim planom uređenja Općine i Grada ne mogu se planirati nova građevinska područja te namjene unutar površina građevinskog područja naselja i građevinska područja na površinama izvan naselja za izdvojene namjene.

Članak 103.

Površine određene granicama građevinskog područja naselja za koje se postupkom utvrđivanja izgrađenog i neizgrađenog područja utvrdi da izgrađeni dio ne prelazi 80% površine ukupnog građevinskog područja, ne mogu se Prostornim planom uređenja Općine i Grada povećavati ili planirati nova građevinska područja te namjene unutar površina građevinskog područja naselja.

Članak 104.

Na površinama građevinskih područja određene namjene, za koje se postupkom utvrđivanja izgrađenog i

neizgrađenog dijela područja utvrdi da izgrađeni dio prelazi 80% površine ukupnog građevinskog područja, može se Prostornim planom uređenja Općine i Grada planirati nova građevinska područja ili proširenje postojećeg. Nova građevinska područja ne mogu biti površine veće od 20% ukupne površine (izgrađeni i neizgrađeni dio) postojećeg građevinskog područja. Povećanje građevinskog područja mora biti rezultat prostorno-planerske analize, na temelju argumentiranih razvojnih potreba.

Prostornim planom uređenja Općine ili Grada moraju se utvrditi mjere i kriteriji za opremanje građevinskog zemljišta za planirana nova građevinska područja i proširenje postojećih temeljem Programa opremanja građevinskog zemljišta komunalnom infrastrukturom, te sukladno tome utvrditi režime i uvjete izrade planova užeg područja (UPU i DPU), te ograničenje građenja do njihovog donošenja.

Članak 105.

Ukoliko se za dio građevinskog područja koji se odredi kao izgrađeni, utvrdi da je gustoća stanovanja manja za 25% ili više od gustoće stanovanja određene kao orijentacione vrijednosti u PPSDŽ, smatra se da je izgrađeni dio građevinskog područja 10% manji nego što je numeričkim iskazom utvrđeno (numerički iskaz omjera izgrađenog i neizgrađenog dijela građevinskog područja umanjuje se za 10%).

4.5.2. Kriteriji za korištenje izgrađenog i neizgrađenog dijela građevinskog područja

Članak 106.

Izgrađenim građevinskim područjem smatra se prostor koji je Prostornim planom uređenja razgraničen za određenu namjenu i na kojima su izgrađeni objekti sukladno toj namjeni. U izgrađenim dijelovima građevinskog područja u kojima nije zadovoljen kriterij gustoće stanovanja ili gustoće izgrađenosti treba, sukladno namjeni, odrediti prioritet izgradnje u odnosu na neizgrađene dijelove građevinskog područja.

Ta odredba ne odnosi se na građevinska područja gospodarske djelatnosti proizvodne (industrijske) namjene koje imaju nepovoljan utjecaj na okoliš.

Izgradnju u tim građevinskim područjima je potrebno odrediti na način da se planira prostor za one sadržaje koji su sukladni namjeni, a u svrsi su transformiranja ovih zona za poslovne namjene.

Članak 107.

Neizgrađeni dio građevinskog područja planira se prvenstveno kao prostor za izgradnju izgrađenog dijela građevinskog područja naselja. Ovaj prostor mora biti iste namjene kao i izgrađeni dio građevinskog područja. Ako u izgrađenom dijelu nije moguće planiranom izgradnjom udovoljiti svim javnim i pratećim funkcijama određene namjene, takovi sadržaji moraju se kao pretežiti planirati na neizgrađenim dijelovima građevinskog područja, u cilju podizanja standarda i funkcionalnosti ukupnog građevinskog područja određene namjene.

Ukoliko su ti kriteriji zadovoljeni na izgrađenom području, neizgrađeni dio područja može se planirati i za drugu namjenu isključivo na način da se određivanjem namjene i uvjeta korištenja, ili na bilo koji drugi način ne stvaraju konflikti u prostoru. Neizgrađene dijelove građevinskog područja treba koristiti racionalno.

Članak 108.

Neizgrađeni dio građevinskog područja može se koristiti samo kao uređeno građevinsko zemljište.

Uređeno građevinsko zemljište podrazumijeva pripremu u smislu osiguranja uvjeta za izgradnju infrastrukture i javnih sadržaja.

Ako izgrađeni dio građevinskog područja ne zadovoljava kriterije gustoća (stanovanja, izgrađenosti), a dodatnom izgradnjom ne može se u potpunosti postići, u neizgrađenom dijelu građevinskog područja mora se Prostornim planom uređenja Općine i Grada odrediti takove odredbe izgradnje kojima će se gustoće povećati u odnosu na one koje je moguće postići u izgrađenom dijelu građevinskog područja tj. u neizgrađenom dijelu treba biti tolika da se postigne ukupna planirana gustoća.

Članak 109.

U građevinsko područje određene namjene može se uključiti i prostor izvan građevinskog područja pretežito izgrađen bespravnom izgradnjom, koji se po uvjetima i kriterijima ovog Plana (u odnosu na planiranu infrastrukturu i zaštitu državnog i županijskog značaja) i planova užeg područja može odrediti kao područje određene namjene uz posebno obrazloženje, na način da se takovo područje posebno prikaže i da se za isto propišu posebni uvjeti i režimi izrade planova užeg područja. Tako utvrđeno područje ulazi u ukupnu površinu koja se sukladno kriterijima za određivanje veličine građevinskog područja maksimalno odredi kao ukupno građevinsko područje naselja ili površina izvan naselja za izdvojene namjene (izgrađeni i neizgrađeni dio građevinskog područja) na način da se za istu veličinu umanjuje neizgrađeni dio građevinskog područja.

To područje mora udovoljavati svim kriterijima korištenja prostora i drugim odredbama ove Odluke i PPSDŽ, te se

izgrađuje po kriterijima određenim za izgradnju neizgrađenog dijela građevinskog područja. Tim područjima ne može se zauzimati obalna linija mora.

4.5.3. Kriteriji za građenje izvan građevinskog područja

Članak 110.

Izvan građevinskog područja može se planirati izgradnja:

- građevina infrastrukture (prometne, energetske, komunalne itd.),
- zdravstvenih i rekreacijskih građevina,
- građevina obrane,
- stambenih i gospodarskih građevina u funkciji obavljanja poljoprivredne i stočarske djelatnosti,
- sustav za zbrinjavanje otpada (županijski centar za gospodarenje otpadom, pretovarne stanice, međuskладиšta, sabirni centri i odlagalište), i
- rudarske građevine i postrojenja za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina i obrada unutar utvrđenih granica eksploatacijskog polja.

Kriteriji građenja izvan građevinskog područja odnose se na gradnju ili uređenje pojedinačnih građevina i zahvata. Pojedinačne građevine ne mogu biti mješovite namjene a određene su jednom građevinskom parcelom. Kriteriji kojima se određuje vrsta, veličina i namjena građevina i zahvata u prostoru su:

- građevina mora biti u funkciji korištenja prostora (poljoprivredna, planinarska, stočarska, eksploatacijskog polja i sustava zbrinjavanja otpada),
- građevina mora imati vlastitu vodoopskrbu (cisternom), odvodnju (pročišćavanje otpadnih voda) i energetski sustav (plinski spremnik, električni agregat, ili drugo),
- građevine treba graditi sukladno kriterijima zaštite prostora, vrednovanja krajobraznih vrijednosti i autohtonog graditeljstva,
- zahvat u prostoru ima isti tretman kao građenje.

Temeljem kriterija PPSDŽ, Prostornim planom uređenja Općine i Grada određuju se detaljniji uvjeti za svaku vrstu gradnje u skladu s odredbama ove Odluke.

4.5.3.1. Građevine infrastrukture

Članak 111.

Pod građevinama infrastrukture podrazumijevaju se vodovi i građevine u funkciji prometnog sustava, sustava veza, sustava vodoopskrbe i odvodnje i sustava energetike, smješteni u infrastrukturne koridore, te komunalne građevine kao što su odlagalište otpada, groblja i sl.

Infrastrukturni sustavi i građevine moraju se izgrađivati po svim ekološkim kriterijima i mjerama zaštite.

4.5.3.2. Zdravstvene i rekreacijske građevine

Članak 112.

Pod zdravstvenim i rekreacijskim građevinama podrazumijevaju se građevine u kojima se odvijaju djelatnosti koje su funkcionalno vezane za specifična prirodna područja kao što su:

- Zdravstvene djelatnosti: termalna izvorišta, posebni klimatski uvjeti, kakvoća zraka, itd. i
- Rekreaciju: konfiguracija terena, prirodni resursi, ljepota krajobraza, itd..

Na površinama određenim za rekreativne aktivnosti može se odobriti izgradnja pojedinačnih objekata koji su isključivo u funkciji korištenja prostora i to: planinarski dom, izletišta, manji objekti za sklanjanje, vidikovci i sl. Ovi objekti grade se sukladno kriterijima i odredbama čl. 110. ove Odluke.

4.5.3.3. Stambene i gospodarske građevine

Članak 113.

Pod stambenim i gospodarskim građevinama podrazumijevaju se građevine koje se za vlastite potrebe, a u funkciji obavljanja djelatnosti poljoprivrede i stočarstva grade izvan građevinskog područja. Sukladno kategorizaciji i osjetljivosti prostora, graditi u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti može se jedino na površinama na kojima se djelatnost obavlja, a Prostornim planom uređenja Općine i Grada razgraničenim kao poljoprivredno zemljište, osim na I. kategoriji bonitiranog zemljišta.

Stambeni i gospodarski objekt u prostornom smislu moraju sačinjavati funkcionalnu cjelinu uz racionalno korištenje prostora. U stambenim objektima ovih cjelina mogu se obavljati usluge seoskog turizma, katnost stambenih objekata može biti najviše podrum, prizemlje, kat i kosi krov (bez nadozida) najveća bruto tlocrtna površina objekta je 100 m². Podrum je etaža kojoj je gornja ploča najviše 0,50 m iznad najviše kote terena. Za potrebe obavljanja ove djelatnosti može se izraditi samo jedan stambeni objekt. Stambeni objekti zasebno, ne mogu se izgrađivati.

Mogućnost izgradnje tih sadržaja podrazumijeva bavljenje poljoprivredom i stočarstvom kao osnovnom djelatnošću.

Objekti, ove namjene kao ni objekti poljskih kućica i sl., ne mogu se graditi izvan građevinskog područja na prostorima zračne udaljenosti manje od 500 m od obale (linije) mora i jezera i 300 metara od obale vodotokova.

Poljska kućica kao pomoćni objekt može biti tlocrtna veličine najviše 20 m², a najmanja površina poljoprivrednog zemljišta iznosi 2000 m². Katnost ovih objekata je prizemlje i kosi krov i gradi se na zemljištu koje je Prostornim planom uređenja Općine i Grada razgraničeno kao poljoprivredno, osim na I. kategoriji bonitiranog zemljišta. Ovi objekti ne mogu imati priključak na komunalnu infrastrukturu. Pomoćni objekti druge namjene ne mogu se izgrađivati.

4.6. Uvjeti uređivanja prometnih i drugih infrastrukturnih sustava u prostoru

Članak 114.

Pod infrastrukturnim sustavima se podrazumijevaju: građevine, uređaji, instalacije, vodovi i prateći objekti, prometnih i energetskih sustava, sustava vodoopskrbe i odvodnje, sustava telekomunikacija i pošta. Izgradnja infrastrukture neophodna je za privođenje određenog prostora planiranoj namjeni.

Kod izgradnje infrastrukturnih sustava (objekata i koridora), bespravno izgrađene objekte potrebno je ukloniti.

4.6.1. Prometni infrastrukturni sustavi

Članak 115.

Prometni sustav Županije čini: cestovna mreža državnih i županijskih cesta sa pripadajućim objektima u funkciji cesta (autobusnim kolodvorima, kamionskim i robnim terminalima), željeznička mreža sa pripadajućim objektima (željezničkim postajama, putničkim, teretnim i ranžirnim kolodvorima), morske luke i lučki terminali i zračne luke.

U planiranju ovog sustava moraju se prometne mreže međusobno uskladiti u funkcionalnom i prostornom smislu, optimalno koristeći sve postojeće prometne kapacitete, a sve u skladu sa prometnim sustavom države, i europskim prometnim koridorima.

Do konačne izgradnje prometnih sustava u planiranom obimu, poboljšanje prometa osigurati izgradnjom u smislu kompletiranja i poboljšanja postojeće mreže te kvalitetnijom organizacijom i regulacijom prometa.

4.6.1.1. Ceste

Članak 116.

Za postizanje optimalne funkcionalnosti cestovne mreže na području Županije (izgradnja auto-cesta i cestovne mreže - Državne i Županijske), ceste se moraju planirati i graditi po fazama u cilju zadovoljenja razvojnih, prometnih, gospodarskih i ekoloških kriterija. Obzirom da će se realizacija nekih navedenih prometnica dogoditi s određenim vremenskim otklonom, neophodno je mjerama rekonstrukcije i dogradnje postojeće cestovne mreže zadovoljiti rastuće prometne zahtjeve, te nastojati ostvariti kompatibilnosti navedenih radnji s konačnim rješenjem, te omogućiti etapnost realizacije.

U smislu zadovoljavanja tih kriterija određuju se prioriteta izgradnje realizacijom kojih bi se ti kriteriji ispunili. Za postizanje razvijenosti cestovne mreže prioriteta su izgradnja:

I. skupina prioriteta:

- Trasa Jadransko-jonske autoceste sa produženjem etapnosti do čvora Šestanovac. Za daljnju realizaciju te trase neophodno je odmah započeti pripreme radove na sektoru Split-granica Dubrovačko-neretvanske županije i to na pripremi geografsko topografskih podloga u mj. 1: 5000, izradi idejnih rješenja i konačno definirati koridor od čvora Ravča prema jugu;
- Ličko-dalmatinski cestovni smjer Zagreb-Split-Dubrovnik pod točkom b) Karlovac-Plitvice-Gračac-Knin-Split
- Splitsko-hercegovački cestovni smjer Split-Sinj-Trilj (prema Livnu i Mostaru)
- Splitska aglomeracijska poveznica čvor Prgomet (Split zapad)-Plano-Solin-obilaznicom-Stobreč-Omiš

Za navedene cestovne smjerove potrebno je osigurati uvjete za postupnu faznu i etapnu izgradnju autocesta /dijelom brzih cesta.

II. skupina prioriteta:

- Imotski cestovni smjer Udbina –Sv. Rok-Gračac-Knin-Sinj-Imotski

Za ovaj cestovni smjer treba osigurati uvjete za postupnu faznu i etapnu izgradnju brze ceste.

III. skupina prioriteta:

- Makarsko-zabiokovski cestovni smjer Makarska-Dubci-Šestanovac-Aržano

Za ovaj cestovni smjer potrebno je osigurati uvjete za dogradnju, temeljitu obnovu i rekonstrukciju postojeće ceste.

Izgraditi (rekonstruirati) mrežu Državnih cesta:

- Solin, Klis, Dicma, Sinj, Vrljica sa obilaznicom Dicma, Sinja, Hrvaca i Vrljice;
- Trogir – Solin – Stobreč - Omiš (istok) - Dupci;
- Prgomet - Plano;
- Čvor Bisko - granica R BiH;
- Zaobilaznice: Trilja, Ciste Provo, Lovreća, Šestanovca, Zadvarja, Makarske, Vrgorca, Zagvozda, Segeta, Muća, Studenaca (uključujući izmještanje i rekonstrukciju ceste do granice sa R BiH);
- Izgraditi ceste visoke razine uslužnosti do trajektnih luka s prioritetom rješavanja trajektne luke Split; i
- Rekonstruirati trase i čvorišta dužobalnog pravca (D 8) i rasteretiti ga uspostavljanjem jednog od zaobilaznih koridora.

Članak 117.

Operativnim programom prioritetne mjere trebalo bi primarno svesti na:

Realizaciju autocestovne veze JAC Split-Zagreb koja je od životnog značaja za sve gospodarske grane Županije te realizaciju izgradnje dužobalne autocestovne veze Zadarske, Šibensko-kninske, Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije.

Izgradnju zaobilaznica svih većih gradskih središta i naselja gdje treba izdvojiti:

- završetak zaobilaznice grada Splita (DC - 8)
- rekonstrukciju na dionici Trogir (Plano) - Solin (početak zaobilaznice grada Splita) (DC - 8)
- izmještanje i rekonstrukciju na dionici Stobreč - Omiš - istok (Ravnice) - Dupci (DC -8)
- zaobilaznica Sinja i Hrvaca (DC - 1)
- zaobilaznica Trilja (DC- 220, DC - 60, DC - 62)
- zaobilaznica Ciste Provo (DC - 60)
- zaobilaznica Lovreća (DC - 60)
- zaobilaznica Šestanovca i Zadvarja (DC- 39)
- zaobilaznica Makarske (DC - 8)
- zaobilaznica Vrgorca (DC - 62)
- zaobilaznica Zagvozda (DC - 62)
- zaobilaznica Segeta (DC - 8)
- zaobilaznica Studenaca (uključujući izmještanje i rekonstrukciju ceste do granice R BiH (ŽC-6157, ŽC-6155)
- zaobilaznica Muća (DC - 56)
- zaobilaznica Dicma (DC - 1)
- obilaznica Vrljice (DC - 1)

Članak 118.

Poduzeti mjere rekonstrukcije trase i čvorišta te rasterećenja postojećeg dužobalnog pravca (državna cesta br. 8), osposobljavanjem jednog od zaobalnih alternativnih koridora. Ostvarenje ovog cilja moguće je djelomičnom realizacijom navedenog u prethodnoj stavci te primarno:

- Završetkom rekonstrukcije DC-8 odnosno izgradnjom zaobilaznice grada Splita na dionici Lovrinac – Stobreč.
- Dogradnjom drugog kolnika na dionici DC-8 čvor Plano (Trogir) - Solin (početak prve dionice zaobilaznice grada Splita). U prvoj etapi neophodno je izgraditi sva planirana denivelirana čvorišta i poprečne veze do ŽC-6317 (stara Kaštelanska cesta) te denivelirane prolaze uključujući čvor Plano sa odvojkom do veze na ŽC-6091 (početak buduće spojne ceste čvor Plano - čvor Split - zapad (Prgomet) na planiranoj Jadranskoj autocesti. Sigurno da uz navedeni čvor Plano kao posebne prioritete treba izdvojiti čvor Rudine s novom poprečnom vezom za Zračnu luku Split-Kaštela te čvor sv. Kajo i Adriachem također s novim poprečnim vezama do planiranih postojećih radnih zona.
- Završetak izgradnje (puni profil) DC-1 na dionici Solin - Dugopolje te daljnji produžetak prema Sinju.
- Izmještanje i rekonstrukcija postojeće DC-8 na dionici Stobreč - Omiš - istok - Ravnice - Pisak - Dupci, svakako uključujući čvor Dupci kao početak jedne od važnih poprečnih veza juga Hrvatske na Jadransku autocestu.
- Izmještanje DC-8 na dionici Veliko Brdo - Tučepi - Podgora - Drašnice uključujući realizaciju planiranih čvorova Makarska - istok i Makarska – zapad.
- Izmještanje DC-8 na dionici Živogošće - Drvenik - Gradac - granica Županije uključujući realizaciju planirane poprečne veze DC-62 (u budućnosti i Jadranske autoceste) i DC-8 na koridoru Ravča - Drvenik. Treba naglasiti da je ovo jedna od bitnih veza koja bi omogućila aktiviranje u većem dijelu kvalitete zaobalne alternative po DC-62.
- Rekonstrukcija DC-58, u sklopu čega je neophodna rekonstrukcija ŽC -6112 na dionici Prapatnica - Prgomet čime se nakon izgradnje Jadranske autoceste od čvora Split - zapad (Prgomet) do DC-58 objedinjuju postojeće (i planirane rekonstruirane) poprečne ceste ŽC-6091 i DC-58 u smjeru Segeta, Trogira i Kaštela.
- Rekonstrukcija DC-62 na dionici Šestanovac – Zagvozd.
- Izmještanje i rekonstrukcija DC-69 na dionici Šestanovac – Dupci.
- Rekonstrukcija DC-60 na dionici Lovreć - Krivodol uključujući izmještanje trase na dionici Krivodol - Runovići - granica R BiH.
- Završetak realizacije ŽC-6180 na dionici Krivodol - Zagvozd vodeći računa da će to u budućnosti postati poprečna veza Imotskog na Jadransku autocestu.

- Izmještanje i rekonstrukcija ŽC-6142 na dionici Žrnovnica - Tugare - Gata - Zvečanje - Blato n/c.
  - Izmještanje i rekonstrukcija ŽC-6165 na dionici Omiš - Gata s naglaskom na završetku odvojka Naklice - Omiš koji omogućava funkcionalnu alternativu DC-8 na dionici Stobreč - Omiš.
  - Rekonstrukcija i izmještanje na DC-511 prvenstveno na dionici Kočinje Brdo (planira se tunel).
  - Ostale općenite mjere koje se ogledavaju u dogradnji traka za spora vozila na svim spomenutim glavnim cestovnim pravcima (npr. DC-8, DC-22 dionica Trilj - Kamensko i dr.) poštujući kriterij opadajućih brzina i kapaciteta.
- Izgraditi ceste visoke razine uslužnosti do gradskih (mjesnih) trajektnih luka.
Poboljšavanje otočne cestovne infrastrukture u skladu s prethodno iznesenim zahtjevima.

Članak 119.

Za ostvarenje iznesenog s konačnim ciljem optimalnog funkcioniranja cestovnog prometa u okviru globalnog sustava Županije i šire neophodno je pravovremeno izvršenje:

- Pripremnih radnji koje se očituju u: Izradi idejnih rješenja na glavnim cestovnim pravcima (u prvom redu državnih cesta i autocesta) te u sklopu toga usuglašavanje i ažuriranje prostornih planova jedinica lokalne samouprave.
- Određivanja prioriteta rekonstrukcije, izmještanja i dogradnje postojeće cestovne mreže na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini s krajnjim ciljem bolje iskoristivosti postojeće mreže te osposobljavanje alternativnih pravaca (primarno zaobalnog).
- Ostvarenja mogućnosti etapne realizacije mreže autocesta i brzih cesta na kritičnim dionicama. U ovom segmentu pripreme svakako treba redefinirati do sada prezentiranu etapnost realizacije jadranske autoceste sa "završetkom" u čvoru Split - istok (Dugopolje) koja ne zadovoljava prometne zahtjeve Splitsko-dalmatinske županije. Te treba poduzeti da se granica realizacije JAC-a pomakne više prema istoku za što postoje dvije mogućnosti:
- Produžetak zahvata I. etape na JAC-u do planiranog čvora Bisko (cca 10 km) što paralelno zahtijeva radove dogradnje, izmještanja i rekonstrukcije trasa DC-60, DC-220 i DC-62.
- Produžetak zahvata I. etape do planiranog čvora Šestanovac na JAC-u čime bi se također ostvarili ranije navedeni efekti u pogledu tranzitnog prometa, što se određuje kao povoljnija varijanta

Realizacijom navedenog riješio bi se kritičan problem zaobilaznice grada Trilja, prolaza kroz Sinjsko polje te ostvarila kvalitetna veza graničnog prijelaza Kamensko (R BiH) na Jadransku autocestu i u smjeru Splita. Uz ranije navedene zahvate na DC-61 i DC-39 riješili bi se prolaza tranzitnog prometa sa juga, kroz gradske aglomeracije Omiša i Splita.

Uz primjenu navedenih mjera te aktiviranje zaobalnog pravca DC-62 uz ostvarenje kvalitetne veze s lukom Ploče (rekonstrukcija DC-513, ŽC-6208 ili ceste u novom koridoru) odnosno doline Neretve omogućila bi se znatno kvalitetnija veza juga Hrvatske. Obzirom na značaj problema, poznato stanje tehničke definiranosti, usklađenosti prostorno-planske dokumentacije već sada bi trebalo pristupiti pripremnim radnjama za dionicu Jadransko - jonske autoceste na sektoru Split - granica Dubrovačko - neretvanske županije koje bi trebale sadržavati :

- pripremu geodetsko - topografskih podloga Mj. 1:5000 u obliku primjerenom sadašnjoj tehnologiji projektiranja ovakvih objekata,
- izradu idejnih rješenja, uz sagledavanje svih ostalih ulaznih čimbenika bitnih za zaštitu prirode i prostora,
- usklađenje prostorno-planske dokumentacije predmetnog objekta na cijelom teritoriju Županije za što je neophodno konačno definirati koridor od planiranog čvora Ravča prema jugu uključujući vezu luke Ploče, te vezu TEM-a na Jadransko-jonsku autocestu.

Članak 120.

U postupku rješavanja trase auto-puta kroz Splitsko-dalmatinsku županiju, alternativne varijante koridora definiraju se kao pravci istraživanja, što se odnosi i na pravce Dubci-Šestanovac.

Nakon što se na tim dionicama definiraju konačne varijante, ovi prometni pravci gube prostorno-planski status istraživanja na planovima užeg područja.

Članak 121.

Za realizaciju planirane cestovne mreže Županije potrebno je blagovremeno provesti aktivnosti pripreme zemljišta čitavih cestovnih pravaca i pojedinih dionica, izraditi potrebnu dokumentaciju primjenom ekoloških kriterija i mjera zaštite te provesti propisane postupke prostornog uređenja.

4.6.1.2. Željeznice

Članak 122.

Razvoj željezničkog prometnog sustava na području Županije određuje se slijedećim zahvatima u smislu prioriteta izvodenja zahvata:

- modernizacija ličkog pravca,
- izgradnja novih dionica na ličkom pravcu i
- izgradnja obalne Jadranske željezničke pruge.

Članak 123.

Modernizacija ličke pruge

Modernizacija ove pruge uključuje dvije faze i to obnovu pruge s njenim poboljšanjem i njenu modernizaciju.

Prva faza uključuje obnovu i izvedbu nekih poboljšanja kao što su zamjena dotrajale signalno - sigurnosne i telekomunikacijske opreme te osiguravanje cestovnih prijelaza u razini. U toj fazi moguća je i ugradnja uređaja za međukolodvorsku ovisnost, ali i remont prijeko potreban na ličkom dijelu radi ujednačavanja dopuštenog osovinskog opterećenja na 200 kN, tako da bi se vrijeme putovanja od Zagreba do Splita moglo smanjiti na 7 sati i 30 minuta. Ugradnjom uređaja za međukolodvorsku ovisnost, smanjuje se broj potrebnih uposlenika, što bi dugoročno gledano pridonijelo smanjivanju eksploatacijskih troškova i fleksibilnijem obavljanju prometa na ovoj pruzi. U drugoj fazi u promet bi bili uvedeni vlakovi s nagibnom tehnikom, što bi dodatno smanjilo trajanje putovanja od Zagreba do Splita na 6 sati, koliko na toj relaciji traje putovanje autobusom. Ta faza bi mogla uključiti i elektrifikaciju pruge, što bi povećalo voznu brzinu vlakova. Opravdanost ulaska u drugu fazu valja procijeniti nakon usporedbe s mogućim efektima koje bi pružila izgradnja novih pružnih dionica ili pak nove moderne pruge.

Da bi u cijelosti bilo moguće konkurirati cestovnom prometu, na najtežim dijelovima pruge mora se prići izgradnji novih dionica (Plaško-Studenci, Gračac-Benkovac-Perković) od kojih dionica na području Splitsko-dalmatinske županije je dionica Gornji Dolac – K. Sućurac – Split.

Članak 124.

Izgradnju nove pružne dionice Perković-Split planirati i projektirati sa elementima pruge veće razine usluge kao spoj buduće trase Jadranske željeznice sa Gradom Splitom.

U čvoru Perković prilikom projektiranja ove trase potrebno je sukladno tehničkim zahtjevima trase i ekonomičnosti zahvata postići maksimalno moguće ukopavanje trase na dionici kroz gradove Kaštela, Solin, i Split.

Članak 125.

Jadranska željeznička pruga, u tom smislu, dio je magistralnog pravca koji omogućuje vrlo povoljnu željezničku vezu Srednje i Zapadne Europe s južnim dijelovima Europe. Jadranska priobalna pruga Rijeka - Split - Dubrovnik predviđa se za mješoviti promet (putničkih i teretnih vlakova). S obzirom da je definiran koridor Jadranske autoceste, kod definiranja koridora Jadranske željeznice vodilo se računa o istoj na način da njihova međusobna udaljenost bude $l \geq 100$ metara. Također se, u mjeri u kojoj se u ovoj fazi stanja dokumentacije to moglo, vodilo računa i o ostalim infrastrukturnim zahvatima, vodotocima, postojećoj mreži željezničkih pruga i području zaštite. U daljnjoj razradi dokumentacije i izradom planova užeg područja potrebno je detaljnije definirati trasu Jadranske željeznice.

Ovu trasu na području Županije planirati kao jednokolosječnu u prvoj fazi.

Razradom dokumentacije potrebno je definirati spoj postojeće trase (lički pravac) sa trasom Jadranske željeznice u čvoru Perković odnosno spoj Grada Splita-čvor Perković.

Članak 126.

U daljnjoj izradi dokumentacije za izgradnju Jadranske željeznice moraju se primjenjivati sljedeći parametri:

- maksimalna brzina putničkih vlakova $v > 200$ km/h,
- maksimalna brzina teretnih vlakova $v = 120 - 140$ km/h,
- minimalni radijus horizontalne krivine $R > 3000$ m,
- maksimalni uzdužni nagib "i" = 12 ‰ (izuzetno 14 ‰),
- mješoviti promet (putnički + teretni),
- međustanični razmak $L = 20 - 30$ km i
- jednokolosječna pruga sa mogućnošću gradnje u budućnosti drugog kolosijeka.

Kod određivanja ostalih parametara (slobodni profil, tovarni profil, razmak osi kolosijeka, dozvoljene mase po dužnom metru, duljina perona, najmanja korisna duljina kolosijeka i dr.) moraju se koristiti norme za glavne međunarodne željezničke linije.

Članak 127.

Kolodvor Primorski Dolac na postojećoj pruzi Perković-Split koristio bi kao veza između postojeće i nove pruge.

U Kaštel Starom će biti postaja nove pruge.

Željeznički kolodvor magistralne pomoćne željezničke pruge (Split) zbog potrebe pružanja veće razine usluge planirati u zoni kolodvora Kopilica.

Prikaz planiranog željezničkog prometnog sustava i to brze transeuropske željezničke pruge i magistralne pomoćne željezničke pruge sa pripadajućim kolodvorima dat je u grafičkom prilogu PPSDŽ - infrastrukturni sustavi list br. 2. "Infrastrukturni sustavi i mreže".

Objekti trase željezničke pruge moraju se graditi u skladu s mjerama zaštite i svim ekološkim kriterijima.

4.6.1.3. Morske luke

Članak 128.

U skladu sa Zakonom o morskim lukama, luka je kopnena i vodena površina kod koje je vodena površina djelomično zatvorena i tako zaštićena od nepovoljnih prirodnih utjecaja. U svom akvatoriju luka mora osigurati pogodan i siguran boravak brodova prilikom izmjene putnika, roba, tereta, opskrbe i popravaka, a na pripadajućim kopnenim površinama

odvijanje lučkih kopnenih aktivnosti. Prema namjeni kojoj služe, luke se dijele na: luke otvorene za javni promet i luke posebne namjene.

Luke otvorene za javni promet - pretežita aktivnost je javni pomorski promet putnika i roba (međunarodni i domaći linijski promet), međunarodni na kružnim putovanjima i izvanredni domaći promet. Preostale aktivnosti su prihvat i boravak ribarske flote, brodova opskrbe i lučkog servisa na stacionaru, nautičke flote, izletničke flote za kraći boravak, te prihvat plovila i odvijanje aktivnosti sportsko-ribolovnih društava. Prema tekstualnom i grafičkom dijelu PPSDŽ.

Luke otvorene za javni promet (pristajanje putničkih brodova)

Grad/Općina	Naselje	Područje
Vis	Vis	Kut
Sućuraj	Sućuraj	Luka
Hvar	Hvar	Križna luka
Milna	Milna	Bijaka
Sutivan		Uvala Stipanska
Sumartin	Sumartin	Sumartin
Šolta	Stomorska	Uvala Livka
Split	Slatine	Slatine
Seget	Seget Donji	Seget Donji
Kaštela	Resnik	Resnik
Kaštela	Kaštel Stari	Kaštel Stari
Kaštela	Kaštel Lukšić	Kaštel Lukšić
Kaštela	Kaštel Kambelovac	Kaštel Kambelovac
Kaštela	Kaštel Sućurac	Centar
Dugi rat	Dugi rat	Tvor. "Dalmacija"
Gradac	Brist	Brist
Gradac	Gradac	Gradac
Gradac	Drvenik	Drvenik
Baška Voda	Baška Voda	Baško Polje-Dječje selo
Milna	Milna	Duboki Botac

Tablica 4.17: Planirane luke otvorene za javni promet.

Članak 129.

Prema djelatnostima koje se obavljaju u lukama za posebne namjene, luke mogu biti:

- trgovačko-industrijske luke,
- ribarske luke,
- servisne baze za opremu plovila,
- brodogradilišta,
- luke nautičkog turizma,
- športsko-rekreacijske luke itd.

Luke nautičkog turizma razvrstavaju se u slijedeće vrste:

- sidrište,
- privezište,
- suha marina i
- marina.

Članak 130.

Trgovačko industrijske luke za javni promet, industrijski promet i industrijsku obradu i trgovinu robom (lučke zone); Prema tekstualnom i grafičkom dijelu PPSDŽ.

Trgovačko-industrijske luke

Grad/općina	Naselje	Područje
Pučišća	Pučišća	Pučišća

Tablica 4.18: Planirane trgovačko-industrijske luke.

Ribarske luke za, priobalnu i pučinsku flotu sa pretežitim korištenjem akvatorija za potrebe ribarske flote sa sekundarnim aktivnostima. U zoni kopnenih usluga za iskrcaj i rukovanje ribom, snabdijevanje brodova, skladištenje i industrijsku preradu ribe;

Ribarske luke

Grad/Općina	Naselje	Područje
Komiža	Komiža	
Seget	Seget Donji	

Tablica 4.19: Planirane ribarske luke.

Brodogradilišta sa korištenjem akvatorija i kopnenih površina u funkciji izgradnje novih plovila i remonta postojećih.

Servisne baze za opremu i uređenje manjih plovila, kopnena površina na kojoj se pružaju usluge ostave opreme, uređenja i popravka manjih plovila bez obzira da li je kopnenoj površini pridružen zaštićeni ili nezaštićeni akvatorij.

Servisna baza za opremu plovila

Grad/općina	Naselje	Područje
Trogir	Trogir	Rt Čubrijan

Tablica 4.20: Planirana servisna baza za opremu plovila.

Članak 131.

Planirane luke nautičkog turizma sa pretežitom funkcijom komercijalnog priveza i čuvanja plovnih objekata kao i pružanja usluga održavanja i servisiranja plovnih objekata na kopnu. Prema tekstualnom i grafičkom dijelu PPSDŽ.

Marine

Grad/općina	Naselje	Područje
Komiža	Komiža	Uvala Mlin
Sućuraj	Sućuraj	Česminica
Supetar	Mirca	Mirca
Sumartin	Sumartin	Žaganj Dolac
Trogir	Drvenik Veli	Marina "Zirona"
Split	Split	Žnjan
Omiš	Omiš	Luka Omiš
Podgora	Živogošće	Blato

Tablica 4.21: Planirane marine-prioritet.

Prioritet u izgradnji marina su luke navedene u tablici 4.21. Potencijalni prostori za izgradnju marina, koji se također razmatraju, dani su u slijedećoj tablici 4.22. Izgradnja tih luka, uslijedila bi nakon izgradnje luka navedenih u tablici 4.25. Planirane marine-prioritet, jedino uz uvjet povećane potražnje za vezovima.

Grad/općina	Naselje	Područje
Vis	Vis	Uvala Parja
Milna	Milna	Uvala Vlaška
Milna	Bobovišća	Lokacija zapadno od ulaza u uvalu Vića
Sutivan	Sutivan	Uvala Stipanska
Šolta	Stomorska	Uvala Livka
Okrug	Okrug Gornji	Uvala Racetinovac
Seget	Seget Donji	Seget Donji
Dugi Rat	Dugi Rat	Tvornica. "Dalmacija"
Omiš	Omiš	Turističko naselje.Garma

Tablica 4.22: Potencijalni prostori za izgradnju marina.

Članak 132.

Privezišta su dio obale za pristajanje plovnih objekata. Pod privezištem se ovom Odlukom ne podrazumijeva pomorsko-građevinski objekt unutar luka. Pod privezištem se podrazumijevaju manji pomorsko građevinski objekti (obale, gatovi) za prihvat manjih plovila (nautičkih, izletničkih, brodova opskrbe, posebne namjene i sl.), a koji nisu nužno locirani u prirodno zaštićenom akvatoriju i koji su u funkciji u određenom periodu godine, zavisno od prirodnih uvjeta.

Privezišta nemaju sadržaja na kopnu. Privezišta se grade u okviru turističkih zona, u zonama gdje se odvija značajna kupališna aktivnost i u područjima predviđenim za sidrišta.

Privezišta se mogu graditi na način da nema intervencija u smislu zasipanja mora i otkopavanje obale i da se kvaliteta obale i mora sačuva u izvornom obliku.

Privezišta za velike brodove su ucrtana na kartografskom prikazu.

Planirana privezišta na području Splitsko-dalmatinske županije su prema tekstualnom i grafičkom dijelu PPSDŽ:

OBALNI POJAS OTOČNOG I KOPNENOG DIJELA	MIKROLOKACIJA
Grad Kaštela	Kaštel Gomilica - Giričić
Grad Kaštela	Kaštel Novi
Grad Kaštela	Kaštel Sućurac - "JADRAN KAMEN"
Grad Kaštela	Kaštel Štafilić
Grad Kaštela	Resnik
Grad Solin	Športska lučica Vranjic
Grad Split	Obalni pojas Duilovo - Stobreč
Grad Split	Obalni pojas Trstenik - Žnjan
Općina Baška Voda	Baško polje
Općina Baška Voda	Bratuš
Općina Baška Voda	Krvavice
Općina Baška Voda	Promajna
Općina Dugi Rat	Bajnice
Općina Dugi Rat	Duće - Rogač
Općina Dugi Rat	Dugi Rat- tvornica "Dalmacija"
Općina Dugi Rat	Krilo Jesenice
Općina Dugi Rat	Mali Rat
Općina Gradac	Drvenik-Gornja vala
Općina Gradac	Uvala Podaca-zapadna strana
Općina Gradac	Podaca
Općina Gradac	Blatnice
Općina Dugi Rat	Uvala Orij
Općina Marina	Uvala Barbašnjevića
Općina Marina	Uvala Miline
Općina Marina	Uvala Pod Ramašćice
Općina Marina	Uvala Stari Trogir
Općina Marina	Uvala Vinišće
Grad Omiš	Lokva Rogoznica
Grad Omiš	Marušići
Grad Omiš	Medići
Grad Omiš	Nemira
Grad Omiš	Nemira - uvala Mala luka
Grad Omiš	Ruskamen
Grad Omiš	Stanići - uvala Vela luka
Općina Podgora	Uvala Blato
Općina Podgora	Uvala Mala Duba
Općina Podgora	Uvala Velika Duba
Općina Podgora	Živogošće - Porat
Općina Podstrana	Podstrana - širi pojas
Općina Seget	Seget Donji
Općina Seget	Uvala Medena i hotel "Jadran"
Općina Trogir	Trogir - Brigi i Drvenik Mali
Otok Biševo	Mezuporat
Otok Biševo	Porat-Biševska luka
Otok Biševo	Salbunara
Otok Brač	Blaca
Otok Brač	Česminova uvala
Otok Brač	Duboka
Otok Brač	Osibova
Otok Brač	Povlja-Tičja luka
Otok Brač	Povlja-Uvala Luka
Otok Brač	Povlja-Uvala Točinjak
Otok Brač	Uvala Babin laz (Supetar)
Otok Brač	Uvala Jezero
Otok Brač	Uvala Lovrečina
Otok Brač	Uvala Malačnica (Supetar)
Otok Brač	Uvala Rasotica
Otok Brač	V. Farska
Otok Brač	Smrka
Otok Brač	Murvica-Dračeva uvala
Otok Brač	Supetar
Otok Brač	Pučišća
Otok Brač	Sjeverno od rta Bijaka
Otok Brač	Uvala Stiniva

Otok Brač	Uvala Zavrće
Otok Čiovo	Obalni pojas istočno od luke Slatine do rta Čiovo
Otok Čiovo	Obalni pojas od tvornice duhana do Arbanije
Otok Čiovo	Punta Rožac
Otok Čiovo	Uvala Racetinovac
Otok Čiovo	Uvala Sv. Fumija (mikrolokacije: Široka u. Duga u.
Otok Drvenik Mali	Uvala Garbine
Otok Drvenik Mali	Uvala Vela Rina
Otok Drvenik Veli	Uvala Kokošinje
Otok Drvenik Veli	Uvala Krknjaš
Otok Drvenik Veli	Uvala Mala Luka
Otok Hvar	Basina
Otok Hvar	Bristova
Otok Hvar	Podstine (Hvar)
Otok Hvar	Pokrivenik
Otok Hvar	Uvala Skozanje
Otok Hvar	Uvala Smrska
Otok Hvar	Uvala Žukova
Otok Hvar	V. Stiniva (Zastražišće)
Otok Hvar	Vela Milna
Otok Hvar	Zavala
Otok Hvar	Stiniva
Otok Hvar	Kozja uvala
Otok Hvar	Otok Šćedro
Otok Hvar	Mrtinovik
Otok Šolta	Rogač Uvala Kašjun
Otok Šolta	Šipkova uvala
Otok Šolta	Uvala Donja Kruščica
Otok Šolta	Uvala Gornja Kruščica
Otok Šolta	Uvala Livka
Otok Šolta	Uvala Senjska
Otok Šolta	Uvala Stračinska
Otok Šolta	Uvala Tatinja
Otok Vis	Barjaška, Parna, Knežica
Otok Vis	Grad Vis-područje Kut
Otok Vis	Oključna

Tablica 4.23: Planirana privežišta na području Splitsko-dalmatinske županije.

Članak 133.

Sidrišta su dio morskog prostora gdje se sidre brodovi preko opreme za privez plovila ili obaranjem sidra.

S obzirom na pomorski aspekt razlikuju se zaštićena i nezaštićena sidrišta a prema veličini plovila koja se sidre na sidrišta, za velika i mala plovila. Sidrišta za manja plovila treba odrediti na način da imaju što veći stupanj zaštite akvatorija od nepovoljnih prirodnih utjecaja.

Kod određivanja veličine sidrišta treba iskazati veličinu radnog akvatorija koji se sastoji od:

- površine na kojoj se plovila sidre na plutačama,
- površine na kojoj plovila obaraju sidra i
- površine plovnog puta do obale i među sidrenim plovilima.

Planirana sidrišta na području Splitsko-dalmatinske županije su prema tekstualnom i grafičkom dijelu PPSDŽ:

VRSTA SIDRIŠTA	OBALNI POJAS OTOČNOG I KOPNENOG DIJELA	PODRUČJE
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Biševo	Uvala Mezuporat
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Biševo	Biševska luka
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Vis	Uvale Gradac, Slatine, Tiha Oključna
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Vis	Stončica
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Vis	Otok Budikovac
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Vis	Uvala Brguljac
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Vis	Otok Ravnik
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Vis	Uvala Ruda
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Šćedro	Luka Lovišće
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Šćedro	Uvala Portoruša
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Hvar	Uvala Prevojnice
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Hvar	Uvala Taršće

Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Hvar	Uvala Vinogradišće
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Hvar	Malo ždrilo, Ždrilica
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Hvar	Uvala Vela Garška
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Hvar	Luka Vira, uvala Pribinja i V. Vira
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Hvar	Uvala Stipanska
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Hvar	Sjeveroistočna strana
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Hvar	Kozja uvala
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Hvar	Vlaška luka
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Hvar	Luka Tiha
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Hvar	Uvala Zavala
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Hvar	Uvala Žukova
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Hvar	Uvala Soline
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Hvar	Uvala Zračice i Pokrivenik
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Hvar	Uvala Mrtinović
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Hvar	Uvala Vlaka
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Hvar	Duga uvala
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Hvar	Uvala Dubovica
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Brač	Uvala Osibova
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Brač	Uvale Lučice i Slavinjina
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Brač	Bobovišće-Uvale Bobovišće i Viće
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Brač	Uvala Vela Maslinova
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Brač	Uvala Smrka
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Brač	Uvala Blaca
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Brač	Povlja - Uvala Luka
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Brač	Luka Sumartin - širi pojas uvale
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Brač	Uvala Vošćica
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Brač	Uvala Rasotica
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Brač	Uvala Krušica
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Brač	Uvale Zavrčće, M. bok i Krvaca
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Brač	Uvala Stiniva
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Brač	Uvala Splitska
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Brač	Luka Povlja uvala Gračišće
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Drvenik Veli	Uvala Krknjaš
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Drvenik Veli	Uvala Krivača i Mala luka
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Drvenik Veli	Uvala Kokošinje
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Drvenik Veli	Solinska uvala
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Šolta	Uvala Šumpjevina
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Šolta	Uvala Šešula
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Šolta	Uvale Bok od rata, Tiha i Bok od Supetra
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Šolta	Uvala Piškera
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Šolta	Uvala Potkamenica
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Šolta	Uvala Livka
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Šolta	Uvala Vela Travna
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Šolta	Senjska uvala
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Šolta	Uvala Tatinja
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Šolta	Uvala Vela luka
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Šolta	Uvala Stračinska
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Čiovo	O. Sv. Fumija
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Čiovo	Duga uvala
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Čiovo	Uvala Racetinovac
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Otok Čiovo	Uvale Brnac Mali i Široka uvala
Sidrište sa izloženosti jednom sektoru	Otok Čiovo	Uvala Movarštica
Sidrište sa 100% zaštićenim akvatorijem	Općina Marina	Vinišće - Sevid

Tablica 4.24: Planirana sidrišta na području Splitsko-dalmatinske županije.

Članak 134.

Športsko-rekreacijske luke sa pretežitom funkcijom priveza i čuvanja plovila za sport, rekreaciju, te funkcijom održavanja i servisiranja plovila u objektima na kopnu. Ove luke mogu imati autonoman akvatorij i lučku površinu. Planiraju se prema tekstualnom i grafičkom dijelu PPSDŽ.

Športsko-rekreacijske luke

Grad/općina	Naselje	Područje
Vis	Vis	Kut
Hvar	Hvar	Uvala Vira
Sumartin	Sumartin	Druga vala (vikend naselje Tanki Ratac)

Bol	Bol	Istočno od Velog Mosta (kod tvornice ribe)
Kaštela	Resnik	Resnik
Kaštela	Kaštel Kambelovac	Kaštel Kambelovac
Kaštela	Kaštel Sućurac	Sokolana
Kaštela	Kaštel Sućurac	Kotal
Solin	Vranjic	Sportska lučica Vranjic
Podstrana	Sv. Martin (Javor)	Sv. Martin (Javor)
Dugi Rat	Suhi potok (Jesenice)	Suhi potok (Jesenice)
Dugi Rat	Duće Rogač	Duće Rogač
Dugi Rat	Glavica (kod Omiša)	Glavica (kod Omiša)
Brela	Donja Brela	Uvala Soline
Baška Voda	Baška Voda	Baška Voda
Podgora	Podgora	Podgora
Podgora	Živogošće	Uvala Blato
Hvar	Hvar	Vela Garška
Milna		Lučice

Tablica 4.25: Planirane športsko-rekreacijske luke.

Članak 135.

U postojećem projektno i prostorno definiranom akvatoriju luka ne mogu se planirati niti projektirati objekti ili formirati površine koje nisu isključivo u funkciji obavljanja lučke djelatnosti, na način da se postojeći akvatorij umanjuje.

Isto se ne može planirati i projektirati za objekte i površine koje su u funkciji lučke djelatnosti ako za iste potrebe postoji ili se može osigurati adekvatan prostor na kopnenom dijelu luke ili na širem kontaktnom prostoru.

Kod planiranja i projektiranja luka, lučko pristanišne kopnene infrastrukture, te pomorsko građevinskih objekata u funkciji lučke djelatnosti moraju se utvrditi i zadovoljiti sljedeći osnovni kriteriji i vrednovati elementi:

- općedruštveni interes, koji obuhvaća i interes korisnika, kako onih koji obavljaju usluge, tako i onih kojima se usluge pružaju,
- stručno tehnička problematika, kao na primjer pomorsko-hidraulički i nautički režim, maritimno-konstruktorska rješenja, konstruktorska rješenja lučke infrastrukture i suprastrukture itd.,
- prostorni aspekt s racionalnim i estetskim uklapanjem planiranih objekata u specifičan otočni okoliš i urbanitet
- gospodarsko-razvojni aspekt,
- aspekt utjecaja na okoliš s određivanjem odgovarajućih parametara održivog razvoja,
- kulturološki aspekt i aspekt zaštite graditeljskog nasljeđa i
- sociološki aspekt s nužnom obradom pratećih aktivnosti u sklopu strategije razvoja otoka, ili područja odnosno pojedinih njegovih dijelova, kao i u sagledavanju učinka promjena koje su učinjene planiranom gradnjom na urbanu i cjelokupnu sredinu.

4.6.1.4. Zračne luke

Članak 136.

Zračna luka Split kao objekt od posebne važnosti, zbog potreba daljnjeg dugoročnog razvoja zračne luke i sigurnosti odvijanja zračnog prometa, te zaštite okolnog prostora od buke i drugih nepovoljnih utjecaja, određuje se kao objekt čije razvojne programe treba striktno poštivati kroz izradu Prostornih planova uređenja susjednih Općina i Gradova.

Zračna luka Split - Kaštela locirana je na području dvaju gradova i to: Trogira i Kaštela. Zračna luka zauzima površinu od 931.358 m², i to na području Grada Trogira 203.464 m² i Grada Kaštela 727.894 m². Uvažavajući činjenicu da Zračna luka Split značajno utječe na namjenu prostora u svojoj okolini poglavito na neposredno okružje, nužno je da se u prostornim planovima užeg područja istome osigura poseban status.

Članak 137.

Prostornim planovima uređenja užih područja u kontaktnim zonama granice obuhvata određene kao prostor za razvoj Zračne luke Split potrebno je odrediti mjere i kriterije na način da se osigura:

- sigurnost odvijanja zračnog prometa,
- zaštititi okolno područje i stanovništvo od buke,
- omogućiti dugoročni razvoj Zračne luke Split i
- osigura kontinuirano ispunjavanje svih utvrđenih kriterija i standarda kategorije I., Organizacije međunarodnog civilnog zrakoplovstva.

Sigurnost odvijanja zračnog prometa u Zračnoj luci Split u dijelu operacija prilaza, slijetanja i uzlijetanja je definirana površinama na zemlji i površinama ograničenja prepreka i imaginarnim površinama koje se prostiru od osnovne staze i uzletno-sletne staze prema van i gore.

U cilju zaštite okolnog prostora od buke utvrditi područja zaštite ekvivalentne razini buke iznad 67 db te za isto područje utvrditi mjere zaštite i uvjete korištenja.

Članak 138.

Dugoročni razvoj Zračne luke Split potrebno je omogućiti sukladno razvojnom planu temeljenom na:

- potrebnom usklađenju aerodromskih i zaštitnih površina sa propisima,
- potrebnom razvitku u smislu podizanja kvalitete usluga s osnovna očekivanog porasta ukupnog prometa i
- prostornih potreba u svrhu izgradnje objekata većeg kapaciteta za prijem i otpremu putnika, prtljage, roba i zrakoplova te pratećih usluga.

Razvojni plan Zračne luke Split "Prva faza" do 2015. godine utvrđuje potrebit prostor do prometnice Trogir - Kaštela i sjeverno od uzletno-sletne staze, prostor do linije područja pod utjecajem Zračne luke Split. Za drugu fazu razvoja, prostor do vojarne "Knez Trpimir". Te prostore kroz uvjete korištenja i određivanjem namjene treba sačuvati kao prostor za razvoj Zračne luke Split.

Za područje utvrđeno kao prostor za razvoj Zračne luke Split izrađuje se Urbanistički plan uređenja.

Članak 139.

Izgradnja malih zračnih luka planiranih na otocima:

- Hvar - lokacija Plošnik - 2c kategorije i
- Vis - lokacija Poljica - 2c kategorije, (alternativna lokacija je Vele Peca).

Izgradnja malih zračnih luka na kopnenom dijelu Županije planira se u Općini Šestanovac.

Izgradnja letjelišta planira se:

- na otoku Hvaru u Općini Sućuraj i
- na otoku Šolti.

Zračna luka Brač - potrebno je predvidjeti produljenje uzletno-sletne staze za 500 metara, te za proširenje djelatnosti predvidjeti izgradnju pratećih sadržaja.

Članak 140.

Postojeći interventni helidromi nalaze se: u Splitu (Firule), na otocima Drvenik Mali i Drvenik Veli; na Hvaru na lokacijama Vela Vira, Sućuraj, Stari Grad-letilište; na Šolti u Grohotama; na Braču u Selcima i Milni. Planirani interventni helidromi su: Pražnice (Brač), Nerežišća (Brač), Grad Hvar, Samogor (Vis), Plisko polje (Vis), otok Šćedro, uvala Palmižana (Hvar), otok Palagruža, Vinjani Gornji, Zvezdano selo (Mosor), te u gradovima Vrlika, Sinj, Vrgorac, Makarska, Supetar i Komiža te u općinama Gradac i Jelsa.

Potencijalni komercijalni helidromi: na Braču u Bolu i Supetru; u Aržanu u općini Cista Provo; u Baškom Polju u općini Baška Voda.

Prilikom planiranja helidroma trebaju se uvažavati standardi koji su referentni za helikopterski zračni promet (u svezi sa prirodnim karakteristikama položaja i dimenzijama helidroma, osiguravanjem prostora helidroma i prostora u njegovoj neposrednoj blizini, osiguravanjem vizualne pomoći, servisa i opskrbe helikoptera, postupanja u slučaju požara). Podjela na interventne i komercijalne helidrome u skladu je sa navedenim standardima helikopterskog zračnog prometa.

4.6.2. Infrastruktura vodoopskrbe i odvodnje

Članak 141.

Opskrba vodom za piće iz vodotokova, korištenja i potencijalnih izvorišta ima prioritet u odnosu na korištenje voda u druge svrhe.

Podsustavi vodoopskrbe na području Županije koji se planiraju radi cjelovite i ravnomjerne opskrbe područja Županije pitkom vodom dati su u grafičkom dijelu PPSDŽ - list br. 2. "Infrastrukturni sustavi i mreže".

Najvažniji sustav vodoopskrbe i odvodnje na području Županije je projekt "Eko-kaštelanski zaljev". Zbog važnosti i potrebite dinamike izgradnje, dokumenti prostornog uređenja za građenje ovog sustava mogu se izdavati na temelju odredbi ove Odluke i PPSDŽ, u skladu sa konačno utvrđenim prostornim rješenjem, i programom realizacije sustava "Eko-kaštelanski zaljev", temeljem Studija podobnosti i Izmjena i dopuna Studija o podobnosti kanalizacijskog sustava Kaštela - Trogir, prema novom konceptu (Osnovne karakteristike rješenja) izrađenom od Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, svibnja 2000. godine, te Elaborata tehničko-ekonomske optimalizacije kanalizacijskog sustava Kaštela-Trogir.

Članak 142.

U dosadašnjem razdoblju ostvaren je relativno visok stupanj vodoopskrbe dostatnim količinama kvalitetne pitke vode na cijelom području Županije. Rast potrebe zahtijeva da se ovaj sustav i dalje optimalno održava, dograđuje i obnavlja, što treba planski razmatrati na razini mikroregija unutar županijskog teritorija kroz:

- vodoopskrbu otočnog dijela
- vodoopskrbu obalnog dijela i
- vodoopskrbu zaobalnog dijela.

Ti dijelovi županijskog teritorija upravo vodoopskrbnim sustavima se i povezuju.

Nužno je i dalje provoditi monitoring i očuvanje kakvoće vode kao i mjere sanitarne zaštite izvorišta. Voda mora biti zaštićena kao dio okoliša u smislu zaštite okoliša.

Krško područje Županije obiluje pukotinskim vodama koje su podložne zamućivanju. Umjerene su tvrdoće, razmjerno brza podzemna toka, tako da se ni mehanički a ni biološki kretanjem kroz podzemne vodotokove mnogo ne pročišćavaju. Stoga je potrebno dodatnim kemijskim postupcima ostvariti propisanu kakvoću.

Članak 143.

Vodoopskrba Grada Imotskog se sastoji od vodozahvata vrela Opačac kao i dva trajna izvora: Jauk i Utopišće. Izgrađene su crpne stanice Opačac i Kosmatovac dok su C.S. Karin i C.S. Poljica u izgradnji.

Izgrađeni su cjevovodi Opačac-Karin-Poljica-Kosmatovica i Karin-Zmijavci-Runovići, a grade se cjevovodi Kosmatovica-Lovreć i Lovreć-Studenci, kao i mreže u naseljima do kojih su došli glavni cjevovodi.

Posebnost u vodoopskrbi imotskog područja je ta što će se jedan dio opskrbljivati vodovodom s Mukišnice (Aržano-Studenci-Lovreć), odnosno sa teritorija općine Tomislavgrad. Kada ovaj vodovod bude izgrađen imat će tri prekidne komore i šest vodosprema.

Vodoopskrba Grada Vrgorca datira od 1997. god. kad se putem nove vodovodne mreže distribuira voda iz zahvata podzemne vode iz Banje s dubine od 40 m. To zadovoljava potrebe grada Vrgorca i naselja Banje, Orah, Dragljana, Ravče i Vine. Započeta izgradnja vodovoda do naselja Dugih Njiva, Raščana i Stilja treba se što prije okončati. Time bi se završila II. faza izgradnje sustava.

Vodovodni sustav Sinja čine crpne stanice na izvorištima Kosincu i Rudi, vodospreme, tlačni i gravitacijski cjevovodi te mreže u naseljima. Ljeti crpke rade svaka po 21-22 sata dnevno. Zahvatom Rude (radovi su u tijeku) kvalitetnije će se riješiti vodoopskrba Dugopolja i Muća a redukcije vode će tada izostati.

Vrlički vodovod koristi vodu Vukovića vrela. Vodovodni sustav čini zahvatni objekt na izvoru Vukovića vrela i tri vodospreme: Runjevica, Vrlika, Biukova gradina, te crpna stanica Vrlika. Građevinski dio planirane C. S. za vodoopskrbu Kijeva izgrađen je na lokaciji C. S. Vukovića vrelo. S obzirom da je Vrlika bila okupirana taj je vodoopskrbni sustav najviše uništen, pa je stoga potrebno što prije izvršiti cjelovitu rekonstrukciju i obnovu.

Članak 144.

Obalno područje je daleko najzahtjevnije, kako po potrebnoj količini vode tako i po složenosti sustava. Glavni vodoopskrbni sustavi su:

- Vodoopskrbni sustav Split-Solin-Kaštela-Trogir;
- Regionalni vodovod Makarskog primorja; i
- Vodoopskrbni sustav Omiš-Brač-Hvar-Vis-Šolta (odvojci: Omiš-istok, Omiš-zapad, Omiška zagora).

Članak 145.

Područje Gradova Splita, Solina, Kaštela i Trogira vodom se opskrbljuje s izvorišta rijeke Jadrana, a trenutno služi i izvorište rijeke Žrnovnice za potrebe naselja Žrnovnice i Sitna Donjega. Opskrba se vrši putem starog Dioklecijanovog kanala i novog betonskog kanala ukupne duljine 3300 m, na koji se nastavlja cjevovod promjera 1.000 mm i duljine 1930 m. Glavne crpne stanice za grad Split jesu Kopilica i Ravne Njive. Starom crpnom stanicom Kopilica (980 l/s) se voda tlači do glavnih vodosprema Gripa i Marjana, koje pokrivaju uže gradsko središte. Crpna stanica Ravne Njive (900 l/s) tlači vodu u vodospreme Visoku, Visoku II. i Visoku III.

U pravcu Solina, Kaštela i Trogira voda se transportira kaštelanskim kanalom (14320 m) promjenjiva presjeka i propusne moći. Na lokaciji Kunčevoj Gredi izgrađena je razdjelna građevina kojom se sa staroga Dioklecijanova i novoga splitskoga kanala odvaja dio vode za opskrbu Solina, Kaštela i Trogira. Područje Solina djelomično je priključeno izravno na zatečene gravitacijske kanale, a dio se opskrbljuje vodom preko crpnih stanica Solina, Voljka, Mravinaca i Kunčeve Grede. To u cijelosti ne zadovoljava jer dio potrošača priključenih na gravitacijske kanale ima nizak tlak u mreži, a dio područja izravno priključen na tlačne cjevovode crpnih stanica ima previsok tlak. Sustav nije razvijen do svih naselja odnosno područja potrošnje.

Kroz Kaštela prolazi gravitacijski kanal do crpne stanice Štafilića što je ujedno i glavni objekt kaštelansko-trogirskoga podsustava. Njime se voda tlači djelomično izravno u mrežu na području Kaštela a djelomično u pravcu Trogira, odnosno vodospreme Pantana. Na području Kaštela potrebna je izgradnja vodospreme da bi se izbjegle teškoće u opskrbi vodom, posebno izražene ljeti. Aktivnosti oko izgradnje podsustava Kaštel Sućurac i Rudine je potrebno dovršiti.

Krajnje zapadno područje opskrbe je područje Grada Trogira uključivo i općina Seget i otok Čiovo sa sadašnjim dvjema glavnim vodospremama Pantanom i Segetom. Ljeti ima teškoća zbog nedovoljnog transportnog kapaciteta kaštelanskog kanala. Izgradnju manjih podsustava vodoopskrbe na Čiovu i na Planome, treba završiti, premda osiguranje dotoka vode trogirskoga područja time neće biti riješeno u cijelosti.

Dodatne količine vode za područje splitskog bazena mogu se osigurati iz sliva Cetine (Prančevići) i s izvora Rude. Izvor Pantan može služiti kao izvor tehnološke vode posebno za potrebe poljoprivrede, a uz određenu tehnologiju pročišćavanja može služiti i za javnu vodoopskrbu.

Grad Makarska i okolna naselja priključeni su na regionalni vodovod Makarskoga primorja, čiji ogranak prelazi i na otok Hvar (Drvenik-Sućuraj). Nova lokacija crpnog postrojenja je u Nejasmićima, cca 1500 m sjeverozapadno od postojećeg zahvata u vodostanu «Kraljevac» na rijeci Cetini.

Vodovod Omiškog područja se sastoji od uređaja za pročišćavanje Zagrad i čeličnog cjevovoda, s odvojcima Omiš-istok i Omiš-zapad. Ukupna dužina cjevovoda je 35 km.

Članak 146.

Zahvat vode za vodoopskrbni sustav Omiš-Brač-Hvar-Vis-Šolta nalazi se u zasunskoj komori HE Zakućac. Odatle čeličnim cjevovodom ide do uređaja za pročišćavanje (Zagrad) gdje se pročišćava do stupnja higijenske ispravnosti voda za piće. Godišnji kapacitet je 3.000.000 m³ vode, a potreba je cca 5.000.000 m³ vode. Vodovod je s velikim neravnomjernostima potrošnje tijekom godine (omjer zimske i ljetne potrošnje je i do 1:10), napregnut ljeti do krajnjih granica, te je rad na povećavanju kapaciteta potrebno ažurirati.

Regionalni vodovod Omiš-Brač-Hvar-Šolta treba proširiti na otok Vis. Cijeli postupak treba provesti u tri faze.

Od Omiša do Brača, položena su četiri podmorska cjevovoda, a od izlaza podmorskih cjevovoda iz mora u uvali Trstena do centralne vodospreme Brač, izgrađen je čelični cjevovod.

Iz vodospreme Brač prolaze tri magistralna cjevovoda, i to:

- zapadni ogranak: vodosprema Brač-Milna s ogranakom na otok Šoltu (22.975 m),
- istočni ogranak: vodosprema Brač-Sumartin (duljine 26.100 m) i
- južni ogranak: vodosprema Brač-Bol-odvojak za otok Hvar (13.570 m), od čega na tunel Vidovu goru, otpada duljina od 8.500 m.

Od mjesta priključka na Braču do obalnog pojasa izgrađen je cjevovod, a dalje do izlaza iz mora na Šolti nastavlja se podmorski cjevovod, a od izlaza iz mora do vodospreme Stomorska (2.000 m³), izgrađen je završni dio cjevovoda.

Uz vodospremu Stomorsku izgrađena je crpna stanica Stomorska iz koje se voda tlači kroz tlačni cjevovod u vodospremu Gornje Selo (1.000 m³). Od vodospreme Gornje Selo do Grohota izgrađen je gravitacijski cjevovod, a nastavak prema Maslinici, kao i vodospreme Maslinica privodi se kraju. Ukupna duljina cjevovoda na području otoka Šolte je 20 km.

Na izlasku tunela Vidova gora na Braču je ogranak cjevovoda prema Hvaru, duljine 1.440 m. Od obalnog pojasa u Potočinama do uvale Oskorušica, na Hvaru položen je podmorski cjevovod, (5.400 m) dok je u uvali Oskorušici izgrađena precrpna stanica koja se koristi u tijeku turističke sezone. Od crpne stanice Oskorušice do centralne vodospreme Tatinje vodi cjevovod (5.450 m). Od centralne vodospreme Tatinje do crpne stanice Starigrada izgrađen je cjevovod (6.085 m), s usputnim odvajanjem prema vodospremi Starigrad. Iz crpne stanice Starigrad voda se tlači tlačnim cjevovodom u vodospremu Budinjac odakle do vodospreme Hvar je izgrađen cjevovod (14.238 m), s usputnim prekidom tlaka na prekidnoj komori Zračće. Između prekidne komore i vodospreme Hvar je odvojak prema Visu. Iz mjesnog izvorišta Libora u Jelsi opskrbljuje se dio otoka. Sućuraj je priključen podmorskim cjevovodom na regionalni vodovod Makarskoga primorja. Ukupna duljina vodovodne mreže na području Hvara je 150 km.

Potrošači otoka Visa se opskrbljuju vodom s mjesnih izvorišta (niz bunara « Korita»), pa je prioritet izgradnja priključka na regionalni vodovod, odnosno nastavak odvojka koji počinje na cjevovodu između prekidne komore Zračće i vodospreme Hvar. Voda se iz crpilišta Korita tlači u smjeru Komiže cjevovodom do vodospreme Komiža I. i Komiža II. U smjeru Visa voda gravitacijski dolazi u vodospreme Vis II. i Vis I. Ukupna duljina razvodne mreže na području Visa je 70 km.

Članak 147.

Vodoopskrbni sustavi	Potreba za vodom do 2015. g. (l/s)
Split - Solin - Kaštela - Trogir	3.500
Omiš - Brač - Hvar - Vis - Šolta	1.000
Makarsko primorje	1.500
Sinj - Solinska zagora	600
Vrlika	100
Imotsko područje	300
Područje Vrgorca	100

Tablica 4.26: Vodoopskrbni sustavi.

Prema iskazu potrebnih količina vode na području Županije u planskom razdoblju do 2015. god. po vodoopskrbnim sustavima, sveukupna potreba za vodom iznosi 7100 l/s.

Članak 148.

Odvodnja otpadnih voda koja se sastoji od planiranih sustava i podsustava dati su u grafičkom dijelu PPSDŽ - "Režimi zaštite prostora-sanitarna zaštita voda" (detaljno razrađen u smislu definiranja potrebne izgradnje i rekonstrukcije postojećih podsustava u PPSDŽ - knjizi 3. Plan prostornog uređenja, poglavlje 3.6. "Razvoj infrastrukturnih sustava").

Planiranjem sustave odvodnje treba dovesti u ravnomjeran odnos sa sustavima vodoopskrbe. Njihov razvitak odnosno izgradnju treba prilagoditi zaštićenim područjima i utvrđenim kriterijima zaštite i to prvenstveno zaštite voda za piće i zaštite mora.

Članak 149.

Na širem području grada Splita te području gradova Solin, Kaštela i Trogir s otokom Čiovom, planira se izgraditi dva zasebna kanalizacijska sustava otpadnih voda i to Split-Solin i Kaštela-Trogir.

Kanalizacijskim sustavom Split-Solin obuhvatit će se sve otpadne vode područja Grada Splita, područja Grada Solina, područja Strožanca te koncentrirani dotok iz kanalizacijskog sustava Općina Dugopolje i Podstrana.

Kanalizacijskim sustavom Kaštela-Trogir obuhvatit će se otpadne vode s područja Gradova Kaštela i Trogira, Općine Seget (priobalni dio) te s područja otoka Čiova (naselje Slatine, Općina Okrug i dio Grada Trogira).

Prema usvojenom konceptu kanalizacijskog sustava Split-Solin, predviđeno je da se sve otpadne i dijelom mješovite vode s područja Splita i Solina sakupljaju jedinstvenim kanalizacijskim sustavom na jedinstveni uređaj za pročišćavanje lociran na istočnom području grada Splita na tzv. TTTS-u, a zatim jedinstvenim podmorskim ispustom ispuštaju u more Bračkog kanala južno od Stobrečkog zaljeva. Sustav se sastoji od četiri osnovna prostorna podsustava: (I.) podsustav Gradske luke, (II.) podsustav Dujmovača, (III.) podsustav Solin te (IV.) podsustav Stobreč. Podsustav Solin i Dujmovača gravitiraju Kaštelanskom zaljevu, a podsustavi Gradska luka i Stobreč, Bračkom kanalu. Sve otpadne i dijelom mješovite otpadne vode Splita i Solina koje gravitiraju Kaštelanskom zaljevu, objedinjavaju se kanalizacijskom mrežom i crpnim stanicama na ulazu u hidrotehnički tunel "Stupe" putem kojeg se odvođe na uređaj za pročišćavanje "Stupe". Sve otpadne vode sliva Stobreč i dijela grada Splita koji gravitira Bračkom kanalu, kanalizacijskom mrežom i crpnim stanicama objedinjavaju na uređaj "Stupe".

Planirano je da se sustav gradi u dvije osnovne faze. U prvoj fazi predviđeno je da funkcioniraju dva sustava:

- (1) sustav Gradske luke kojim se odvođe sve vode sliva Gradske luke na postojeći podmorski ispust i sustav na Katalinića brigu.
- (2) sustav centralnog uređaja "TTTS" koji objedinjava sve ostalo područje grada Splita i grada Solina na lokaciji centralnog uređaja i podmorskog ispusta. Prva faza izgradnje ovog sustava podijeljena je u više podfaza, odnosno etapa.

U drugoj fazi ova dva sustava se objedinjavaju u jedan jedinstveni sustav.

Realizacija kanalizacijskog sustava podsliva Duilovo počet će sanacijom postojećeg stanja, a završit će uklapanjem u konačni koncept.

Obzirom da je podsliv Duilovo lociran na rubnom zapadnom dijelu sliva Stobreč, uspostava njegovog priključka na jedinstveni sustav dogodit će se na kraju, odnosno kada se izgrade svi spojni kanali od centralnog uređaja do ovog podsliva.

Predviđeno je da se sanacija postojećeg stanja na lokaciji hotela "Duilovo", provede na način da se ispuštanje u prijemnik izvede uz djelomični mehanički predtretman otpadnih voda, i izgradnjom dugog podmorskog ispusta. Uklapanje u konačni koncept odvodnje otpadnih voda sliva Stobreč predstavlja izgradnja CS "Duilovo" i prepumpavanje svih otpadnih voda prema predviđenoj crpnoj stanici "Gizdaruša", odnosno nastavak prema centralnom uređaju "Stupe-TTTS" kao i podmorski ispust Stobreč.

Za općinu Okrug i naselje Slatine potrebno je predvidjeti izgradnju manjih uređaja koji će se u budućnosti spojiti na podmorski ispust kanalizacijskog sustava Kaštela-Trogir.

Otpadne vode s područja Klisa, Dugopolja te s područja Strožanca i Podstrane, prikupljene lokalnim sustavima, uključuju se u kanalizacijski sustav Split-Solin kao koncentrirani dotoci. Taj sustav će se realizirati u dvije osnovne etape. U prvoj etapi će funkcionirati dva osnovna sustava: (I.) sustav s uređajem na Katalinića Brigu na koji se objedinjavaju sve otpadne vode s pripadajućeg gravitirajućeg područja grada Splita te (II.) sustav centralnog uređaja "Stupe" na koji se objedinjavaju otpadne vode ostalog područja Grada Splita i Grada Solina s koncentriranim dotocima s područja Klisa, Dugopolja te Strožanca i Podstrane. U drugoj etapi ova dva sustava se objedinjavaju u jedan jedinstveni sustav s centralnim uređajem za pročišćavanje "Stupe" i podmorskim ispustom u more Bračkog kanala južno od uvale Stobreč.

Na osnovu usvojenog koncepta kanalizacijskog sustava Kaštela-Trogir, predviđeno je sve otpadne vode s područja Gradova Kaštela i Trogira kanalizacijskim mrežama s crpnim stanicama sakupljati i odvoditi na glavni uređaj za pročišćavanje smješten na lokalitetu Divulje, odakle će se podmorskim prijelazom, hidrotehničkim tunelom i podmorskim ispustom ispuštati u more Splitskog kanala južno od uvale Orlice. Sustav se sastoji četiri osnovna prostorna podsustava: (I.) podsustava Kaštela, (II.) podsustava Trogir, (III.) podsustava Čiovo (dio Grada Trogira na dijelu Čiova uz Kaštelanski zaljev) te (IV.) podsustav Okrug. Otpadne vode s područja Općine Seget (priobalni dio) te s područja naselja Slatine, prikupljene lokalnim sustavima, uključuju se u kanalizacijski sustav Kaštela-Trogir kao koncentrirani dotoci. Na lokalitetu uvale Orlice planirana je lokacija lokalnog uređaja za pročišćavanje prikupljenih otpadnih voda s područja Općine Okrug. Predmetni kanalizacijski sustav je razdjelni. U prvoj etapi realizirat će se podsustavi Kaštela, Trogir i Čiovo, a u daljnjim etapama će se priključiti i otpadne vode s ostalih područja koje obuhvaća ovaj sustav.

Kaštelanski zaljev ne smije biti recipijent nikakvih otpadnih voda, već je, kako je navedeno, predviđeno ispuštanje pročišćenih otpadnih voda šireg područja Splita, Solina i Kaštela u more Bračkog i Splitskog kanala.

Dio naselja Podstrana spaja se na sustav Split-Solin. Ostali veći dio naselja Podstrane čini kanalizacijski sustav Podstrane koji je zaseban. Eventualno će biti potrebna nadogradnja uređaja za pročišćavanje.

Odvodnja otpadnih voda Splitske zagore, koja se nalazi u zaleđu izvorišta Jadro i Žrnovnica, do sada je razmatrana na razini studije. Dio naselja bio bi spojen na kanalizacijski sustav Split - Solin, dok bi ostala naselja trebala imati zasebne sustave s uređajima za pročišćavanje. Potrebna je izrada detaljnije projektne dokumentacije, u svrhu određivanja potrebnog stupnja pročišćavanja i detaljnije lokacije svakog uređaja.

Dugopolje je u cijelosti smješteno u zoni sanitarne zaštite izvorišta Jadro. Budući na ovom području nije izgrađen kanalizacijski sustav, odvodnja otpadnih voda se vrši putem septičkih jama, koje su mahom propusne i stalni su izvor zagađenja.

Idejnim rješenjem kanalizacijskog sustava Split-Solin-Sliv Solin, usvojen je koncept priključenja koncentriranog dotoka kanalizacije Klis-Dugopolje na sustav Split-Solin, sa konačnom dispozicijom podmorskim ispustom u Brački kanal preko uređaja za pročišćavanje na TTTS-u (Stupe). Planiranim rješenjem se fekalne vode općina Dugopolje i Klis odvođe izvan slivnog područja rijeke Jadro, čime se postiže potpuna zaštita izvorišta od otpadnih voda s ovog područja.

Rješenjem odvodnje Dugopolja obuhvaćena je izgradnja glavnog kolektora s pripadajućim crpnim stanicama i tlačnim cjevovodima kanalizacijskog sustava Dugopolja i glavni kolektor u cesti Solin-Klis, preko kojeg se kanalizacijski sustav Dugopolja spaja sa kolektorom u Bilankuši (Solin) odakle će se otpadne vode odvoditi na uređaj za pročišćavanje te nakon tretmana ispuštati u more.

Muč, Neorić, Prugovo i ostala naselja Splitske zagore locirani su na području zona sanitarne zaštite izvorišta Jadro i Žrnovnica. Sva naselja nalaze se na području II.a i II.b zone sanitarne zaštite izvorišta Jadro. Naselja Muć, Neorić, Prugovo, Sutina i ostala manja naselja nemaju izgrađen kanalizacijski sustav. Kao rješenje odvodnje predložena je izgradnja više lokalnih kanalizacijskih sustava: Sustav Muć (ES 3.000), Sustav Prugovo (ES 1.000), Sustav Brštanovo

(ES 1.300), Sustav Crivac (ES 1.000), Sustav Sutina (ES 800). Lokalni kanalizacijski sustavi pojedinih naselja bi doveli otpadne vode do uređaja za pročišćavanje. Razina pročišćavanja je pretpostavljeno II. stupnja, obzirom na vrstu otpadnih voda (uglavnom fekalne). Nakon pročišćavanja, otpadne vode bi se drenirale u tlo, a mogle bi se eventualno, koristiti i za navodnjavanje. Za naselja Mučkog polja usvojeno je da tamošnji povezani sustav pročišćava otpadne vode na tri lokaliteta i zatim da se pročišćena voda koristi za navodnjavanje. Do usvajanja konačnog rješenja potrebno je, na nekoliko kritičnih mjesta, provesti istražne radove radi realne ocjene predloženog rješenja (navodnjavati ili upuštati pročišćene vode u tlo).

Članak 150.

Planira se izgradnja kompletne kanalizacijske mreže grada Vrlike (uključivo s naseljima Kosare, Vinalić, Kukar i Podosoje), s pratećim objektima, razdjelni sustav, kao i dva uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Predviđa se izgradnja dva uređaja za pročišćavanje "Vrlika" i "Vinalić – Kosare", te ispuštanje pročišćenih otpadnih voda u potok, zasebnim ispustom iz svakog uređaja. Obzirom da se vode sa uređaja "Vrlika" ispuštaju preko kanala u Cetinu, a nizvodno se Cetina koristi za vodoopskrbu, predviđen je III. stupanj pročišćavanja, dok je uređaj "Vinalić-Kosore" planiran kao vegetacijski uređaj za pročišćavanje. Moguća je etapna izgradnja kako kanalizacijske mreže, tako i uređaja za pročišćavanje.

Potrebno je izgraditi dio kanalizacijske mreže grada Sinja, te dio glavnog kolektora do lokacije uređaja za pročišćavanje, koji je u izgradnji (I. stupanj pročišćavanja) na lokaciji Glavica. Ispust otpadnih voda iz uređaja je u potok Goručicu, koji se ulijeva u rijeku Cetinu neposredno prije naselja Trilj. Ključna za funkcioniranje sustava odvodnje je i izgradnja glavnih kolektora u Sinju, koji će sve otpadne vode dovesti do lokacije uređaja za pročišćavanje.

U sustavu odvodnje otpadnih voda grada Trilja potrebno je dograditi mrežu odnosno nastaviti s njenom izgradnjom i spojiti je sa postojećim uređajem, za kojeg se također planira dogradnja u II fazi (za 7.000 ES).

Na području Imotskog potrebno je dograđivati kanalizacijsku mrežu, kako grada, tako i ostalih naselja čija odvodnja gravitira uređaju za pročišćavanje u Imotskom. To se u prvom redu odnosi na naselja u slivu izvorišta rijeke Vrljike, za koje je izrađeno idejno rješenje odvodnje otpadnih voda. Potrebno je izgraditi drugu fazu uređaja za pročišćavanje, te spojiti kanalizacijsku mrežu naselja Proložac na uređaj. Izgradnjom kanalizacijskog sustava općine Proložac i dispozicijom otpadnih voda na postojeći uređaj za pročišćavanje grada Imotskog omogućava se zaštita izvorišta Opačac od zagađenja. Potrebno je završiti izgradnju 5 pratećih crpnih stanica.

Za kanalizacijski sustav Vrgorca izrađeni su glavni projekti, i potrebno je što hitnije prići izgradnji uređaja za pročišćavanje, budući je veliki utjecaj ispuštanja nepročišćenih otpadnih voda ovog naselja na izvorišta smještena u nižim zonama Vrgorskog polja. S obzirom na hidrogeološke prilike na području grada Vrgorca (nalazi se u II. zoni sanitarne zaštite izvorišta Banja i Butina) sa sanitarnog stanovišta je potrebno na uređaj za pročišćavanje dovesti i prve oborinske vode (prihvat u "olujnim bazenima" sa naknadnim prebacivanjem u fekalnu kanalizaciju). Ispust pročišćenih voda sa uređaja kao i ispuštanje oborinske kanalizacije južnog sliva osigurati izvan II zone sanitarne zaštite, na području kotline Bunina koja pripada III. stupnju zaštite izvorišta Modro Oko i Klokun.

Članak 151.

U kanalizacijskom sustavu Brela potrebno je izgraditi uređaj za pročišćavanje, tako da će se konačno sve otpadne vode sakupljati i dovoditi prepumpavanjem preko postojeće crpne stanice na spomenuti uređaj, odakle će se postojećim podzemnim ispustom i potrebnim difuzorom ispuštati u more.

U kanalizacijskom sustavu općine Baška Voda potrebno je izgraditi uređaj za pročišćavanje, odnosno za naselja Baška Voda i Baško Polje, na koji će se sve sakupljene otpadne vode dovoditi i odatle podzemnim ispustom s potrebnim difuzorom ispuštati u more.

Planira se izgradnja uređaja za pročišćavanje u kanalizacijskom sustavu Promajna. Sve otpadne vode naselja Promajna, Bratuš i Krvavica će se sakupljati te odvoditi na uređaj za pročišćavanje u Promajni odakle će se produljenim postojećim ispustom sa potrebnim difuzorom ispuštati u more.

Na lokalitetu Cmilje planira se izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda naselja Drvenik.

U općini Podgora potrebno je za naselje Podgora izgraditi uređaj za pročišćavanje te tlačni cjevovod, a za naselja Igrane (u kojem je izgrađen privremeni podzemni ispuštanje) i Živogošće za koje će kanalizacijski sustav biti zajednički, potrebno je izgraditi zajednički uređaj za pročišćavanje sa zajedničkim podzemnim ispustom.

U kanalizacijskom sustavu naselja Drašnice, potrebno je izgraditi uređaj za pročišćavanje.

U kanalizacijskom sustavu Tučepi, potrebno je izgraditi uređaj za pročišćavanje na kojeg će se prikupljene otpadne vode prepumpavati, a odatle će se nakon pročišćavanja postojećim ispustom ispuštati u more.

U kanalizacijskom sustavu Makarske potrebno je dovršiti nadogradnju uređaja za pročišćavanje do I. stupnja pročišćavanja (potrebno zamijeniti staru i ugraditi novu opremu za pročišćavanje otpadnih voda: mjerac protoka, dozirni bazen, automatsku rešetku, pjeskolov, mastolov).

U kanalizacijskom sustavu grada Omiša potrebno je dovršiti izgradnju glavnih objekata ovog sustava. Prema usvojenom rješenju, grad Omiš rješava odvodnju otpadnih voda odvojeno od sustava naselja Dugi Rat.

Za naselje Dugi Rat potrebno je izgraditi zasebni sustav sa uređajem i ispustom. Potom se eventualno razmotriti spajanje ovog sustava na sustav Omiša.

Članak 152.

Na području otoka Brača potrebno je završiti izgradnju kanalizacijskih sustava Postira i Sutivan. Također je potrebno nastaviti izgradnju sustava Milne kojim će se otpadne vode sustavom gravitacijskih i tlačnih cjevovoda dovoditi na uređaj za pročišćavanje i podzemnim ispustom ispuštati u more. Potrebno je također izraditi projektnu dokumentaciju odvodnje otpadnih voda ostalih naselja otoka Brača.

U kanalizacijskom sustavu Bol potrebno je izgraditi uređaj za pročišćavanje. Za područje općine Milna, do sada je od objekata odvodnje otpadnih voda izgrađen podmorski ispust i kolektor od rta Bijaka do početka podmorskog ispusta, sa pripadajućim crnim stanicama. Na dijelu naselja gdje nije izgrađen sustav otpadne vode se ispuštaju izravno najkraćim putem u obalno more zaljeva, ili neizravno procjeđivanjem iz septičkih jama. Utvrđeno je kao najpovoljnije rješenje ispuštanje pročišćenih otpadnih voda podmorskim ispustom nakon pročišćavanja na uređaju na lokaciji Zubatin ratac u Splitska vrata, osim za naselje na južnoj strani otoka u uvali Osibova koji se tretira kao posebna cjelina i posebnim sustavom otpadne vode disponiraju u Hvarski kanal. Sustavom gravitacijskih i tlačnih cjevovoda otpadne vode cijelog naselja dovode se do uređaja, i ispustom evakuiraju u more. Kao karakteristika javljaju se dva podmorska tlačna cjevovoda kojima se otpadne vode južne strane uvale prebacuju na sjevernu stranu. Sastavni dijelovi sustava su: gravitacijski kolektori, tlačni cjevodi, podmorski tlačni cjevovod, crpne stanice (6), (izgrađene dvije), podmorski ispust (izgrađen), uređaj za pročišćavanje otpadnih voda (usmjerivač protoke, fino sito, fiksna rešetka, aerirani pjeskolov-mastolov) – I. stupanj pročišćavanja.

Planira se izgradnja kanalizacijskog sustava Povlja koji se sastoji od tri glavna kolektora, tri crpne stanice, uređaja za pročišćavanje odgovarajućeg stupnja čišćenja i podmorskog ispusta.

U kanalizacijskom sustavu Sumartina potrebno je dovršiti izgradnju mreže.

Članak 153.

Na otoku Hvaru neophodno je izvršiti sanaciju postojećeg obalnog kolektora u gradu Hvaru, izgradnju uređaja za pročišćavanje i polaganje podmorskog ispusta kanalizacijskog sustava grada Hvara. Kao najpovoljnije rješenje kanalizacijskog sustava naselja Stari Grad, Jelsa i Vrboska predviđen je jedinstveni kanalizacijski sustav. Otpadne vode navedenih naselja dovodit će se sustavom glavnih kolektora, tlačnim cjevovodom i crnim stanicama na uređaj za pročišćavanje iz dva smjera: iz mjesta Vrboske odnosno Jelse i iz smjera Starog Grada, a zatim će se pročišćene ispustiti podmorskim ispustom u more. Čitav sustav bi se gradio u više faza.

Moguća je etapna izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda Jelse, Starigrada i Vrboske što bi se odnosilo na stupanj opremljenosti i izgrađenosti objekata u sklopu kanalizacijskog sustava, posebno uređaja za pročišćavanje i crnih stanica.

U prvoj etapi izgradnje sustava odvodnje otpadnih voda moguća je izgradnja zasebnih kanalizacijskih sustava sa ciljem spajanja u jedan, gore opisan sustav u daljnjim etapama. Na taj način bi u I. etapi kanalizacijski sustav Starigrad imao zaseban uređaj i ispust u Hvarski kanal ili Starigradski zaljev, Jelsa zaseban uređaj i ispust u Hvarski kanal te Vrboska zaseban uređaj i ispust u Hvarski kanal (moguće je eventualno spajanje sustava Jelsa i Vrboska u jedan sustav sa zajedničkim ispustom već u I. etapi).

U II. etapi se sva tri sustava spajaju u jedan sa zajedničkim ispustom u Hvarski kanal.

U Sućurju je potrebno izgraditi sustav odvođenja i ispuštanja otpadnih voda, s uređajem za pročišćavanje.

Potrebno je dovršiti rekonstrukciju kanalizacijskog sustava grada Hvara (postojeći kolektor će se zamijeniti novim cjevovodom i izgraditi dvije crpne stanice). Navedenim radovima u potpunosti će se završiti izgradnja kanalizacijskog "prstena" u gradskoj luci. Predstoji utvrđivanje stanja kanalizacijskih kolektora u hidrotehničkim tunelima, te izgradnja uređaja za pročišćavanje i podmorskog ispusta na sjevernoj strani otoka Hvara. Planirana je izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda sa pripadajućim podmorskim ispustom u cilju rješavanja problema odvodnje i zaštite obalnog mora.

Članak 154.

U gradu Visu potrebno je dovršiti izgradnju kanalizacijskog sustava.

Budući kanalizacijski sustav sastoji se od dva odvojena podsustava sa zasebnim uređajem za pročišćavanje i podmorskim ispustom, kojim će se putem kanalizacijskih kolektora, odnosno preko crnih stanica, otpadne vode dovoditi na uređaj za pročišćavanje, te dalje tlačnim cjevovodom i podmorskim ispustima (predviđena su dva ispusta), odvoditi u more.

Postojeći kanalizacijski sustav grada Komiže potrebno je dograditi tako da bi se u konačnici sastojao od postojećeg gravitacijskog kolektora s pripadajućim sekundarnim kolektorima, tlačnog cjevovoda od postojeće crpne stanice do planiranog uređaja za pročišćavanje na konačnom lokalitetu kod tvornice "Neptun", planirane crpne stanice kod hotela "Biševo" kojim bi se sve otpadne vode od hotela te dijela okolnih objekata upuštale u gravitacijski kolektor, te planiranog konačnog podmorskog ispusta i difuzorom.

Članak 155.

Za veće područje općine Marina dugoročno je planiran jedinstven sustav, osim za područje Sevida i nekih izoliranih zaseoka. U početku će se graditi više samostalnih sustava, koji će se s vremenom sjediniti u jedan sustav. S obzirom na potrebu fazne izgradnje, predviđena su u početku, odnosno prvoj fazi dva odvojena sustava: sustav Marina i sustav Vinišće. Za sustav Marine u I. etapi potrebno je odabrati privremeno mjesto dispozicije otpadnih voda.

Otpadne vode sustava Vinišća usmjeravat će se prema lokaciji uređaja za pročišćavanje i podmorskom ispustu, koji je zajednički za cijeli budući sustav. Lokacija uređaja za pročišćavanje je predviđena u Vinišću, s dispozicijom otpadnih voda u Drvenički kanal. Izgradnja samog uređaja u odnosu na potrebne razine pročišćavanja i dogradnja podmorskog ispusta u odnosu na potrebni kapacitet, izvodile bi se etapno. U konačnici, sustav Marine i Vinišća povezat će se hidrotehničkim (cestovnim) tunelom.

U naseljima Gustirna i Dograde u općini Marina nisu izgrađeni sustavi odvodnje otpadnih voda. Budući se ova naselja nalaze u II. zoni sanitarne zaštite crplišta, imaju negativan utjecaj na kvalitetu podzemnih voda zbog postojanja aktivnih ali i potencijalnih zagađivača. Nužno je što prije prići izgradnji zatvorenog kanalizacijskog sustava spomenutih naselja kojim bi se evakuirale sve otpadne vode iz područja II. zone sanitarne zaštite crplišta. Time bi se značajno

pridonijelo očuvanju kakvoće podzemnih voda i smanjio rizik njihovog zagađenja.

Članak 156.

Na otocima Veli i Mali Drvenik nije izgrađen sustav odvodnje otpadnih voda. Potrebno je najprije izraditi projektnu dokumentaciju, a zatim započeti s izgradnjom sustava.

Odvodnja otpadnih voda naselja otoka Šolta do sada nije rješavana na cjelovit način. Stoga je potrebno prvo prići izradi idejnog rješenja odvodnje i dispozicije otpadnih voda, a zatim izgradnji sustava.

Članak 157.

Za sva druga naselja koja su predmet obuhvata Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije, a koji nisu obrađeni projektima, potrebno je prvo izraditi idejna rješenja odvodnje otpadnih voda, a sve u skladu s važećim propisima na razini Države.

Na onim područjima gdje nisu izgrađeni sustavi odvodnje otpadnih voda, ili gdje nije planirana izgradnja javnog sustava, odvodnju otpadnih voda kućanstava treba riješiti izgradnjom vodonepropusnih septičkih jama. Te jame će se prazniti putem nadležnog komunalnog poduzeća i odvoziti na deponij određen aktom sanitarnog organa Državne uprave nadležnog za to područje.

Prioritete u izgradnji sustav odvodnje otpadnih voda imaju obalna i otočna naselja, prvenstveno ona od posebnog turističkog značaja koja nemaju izgrađene sustave odvodnje kao i naselja u zaobalnom području u blizini kojih su izvorišta voda, uključivo i slivno područje.

Prije ispuštanja u recipijent, otpadne vode je potrebno obraditi uređajima za pročišćavanje do potrebite kvalitete vode. Svi uređaji za pročišćavanje moraju se predvidjeti za viši stupanj pročišćavanja i mogućnost izgradnje po fazama. Industrijski objekti moraju za svoje otpadne vode izgraditi vlastite sustave i uređaje ili ih predtretmanom dovesti u stanje mogućeg prihvata u sustav javne odvodnje. PPSDŽ - knjiga 3. Planom prostornog uređenja, određeni su planirani zahvati i na uređenju režima voda (navodnjavanje, zaštita od poplava i zaštita od bujica).

4.6.3. Energetska infrastruktura

4.6.3.1. Energetski sustav

Članak 158.

Sustav energetske infrastrukture određen je u grafičkom dijelu PPSDŽ - list br. 2. "Infrastrukturni sustavi i mreže". Osnovni energetski podsustavi su:

- Elektroenergetika koja se prema izvoru korištenja energetike dijeli na: program korištenja hidroenergije, program korištenja vjetroenergije, program korištenja energije sunca i program korištenja plina i
- Plinoopskrba.

Članak 159.

Glavni pravci razvoja elektroenergetskog sustava su u izgradnji proizvodnih objekata koji koriste programe alternativnih izvora energije (energiju vjetra i energiju sunca). Proizvodni objekti elektroenergetskog sustava koji ne koriste te izvore energije ne mogu se graditi u obalnom i otočkom području Županije

Članak 160.

Program korištenja hidroenergije koji se zasniva na vodnom sustavu rijeke Cetine gotovo je u cijelosti iskorišten u smislu proizvodnje električne energije. Mogućnost dodatnog iskorištenja hidropotencijala Županije određuje se mogućnošću izgradnje ograničenog broja malih hidroelektrana, koje ne smiju imati utjecaj na ukupni režim vodotoka.

Zbog izuzetnog značaja vode kao resursa, te moguće promjene režima voda u vodotocima, utjecaja na floru i faunu, izrada prethodnih poslova na izgradnji malih hidroelektrana mora podrazumijevati i izradu Studije o utjecaju promjene režima voda na floru i faunu vodotoka.

Za gradnju malih hidroelektrana ne smiju se koristiti područja izvorišta, područja krajobraznih vrijednosti, te zaštićeni dijelovi prirode.

Članak 161.

Planirane elektroprijenosne trafostanice na području Splitsko-dalmatinske županije:

TE	uz plinsku elektrocentralu (zapadni dio Županije - područje za istraživanje)
TS	400/220/110 kV Zagvozd
TS	110/35 kV Vrgorac
TS	110/20(10) Brist
TS	110/x Dalmatinka

TS	110/x kV	Kukuzovac
TS	110/x kV	Dicmo
TS	110/x kV	Dujmovača
TS	110/x kV	Dobri
TS	110/x kV	Brodogradilište
TS	110/x kV	Gripe
TS	110/20(10)	K. Lukšić
TS	110/x kV	Vis
KS		Strn
KS		Sučuraj
KS		Medvedbad II.
KS		Brak
KS		Pelegrin
KS		Svitnja
KS		Dračeva
KS		Brnaze
EVP		Kaštela
EVP		Sadine

Planirani dalekovodi na području Splitsko-dalmatinske županije:

DV	2 x 400 kV	Konjsko – TE Zaleđe
DV	2 x 400 kV	Konjsko – Zagvozd – Mostar
DV	2 x 400 kV	Konjsko – RHE Velebit
DV	2 x 400 kV	Uvod DV 2 x 400 kV Konjsko – HE Zrmanja u TE Turski Bok
2 DV	2 x 220 (400) kV	Uvod DV 2 x 220(400) kV Plat - Zagvozd u TE Dobrogošće
DV	2 x 220(400) kV	Plat – Zagvozd
DV	2 x 220 kV	Uvod DV 220 kV Mostar – Zakučac u TS Zagvozd
DV	2 x 220 kV	Uvod DV 220 kV Zakučac – Konjsko I. u TS Vrboran
DV	2 x 220 kV	Uvod DV 220 kV Zakučac – Bilice u TS Konjsko
DV	220 kV	Zakučac - Konjsko II.
2 DV	110 kV	Uvod DV 110 kV Kraljevac - Imotski u TS Zagvozd
2 DV	110 kV	Uvod DV 110 kV Makarska - Ploče u TS Brist
DV	110 kV	Imotski – Vrgorac
DV	110 kV	Vrgorac - Ploče
DV	110 kV	Opuzen - Vrgorac
DV	110 kV	HE Đale - Kukuzovac
DV	110 kV	Peruća – Drniš (Knin)
DV	110 kV	Konjsko – EVP Žitnić
DV	110 kV	Kaštela - EVP Kaštela
DV	110 kV	Stari Grad - Brist
DV	110 kV	Stari Grad - Blato II.
DV	110 kV	Stari Grad - Nerežišća II.
DV	110 kV	Stari Grad - Vis
DV	2 x 110 kV	Sinj – Kukuzovac
DV	2 x 110 kV	Uvod DV 110 kV Sinj – Meterize u TS Dicmo
DV	2 x 110 kV	Konjsko – Kaštela II
DV	2 x 110 kV	Konjsko – K. Lukšić
DV	2 x 110 kV	Uvod DV 110 kV Kaštela – Trogir u TS K. Lukšić
DV	2 x 110 kV	Uvod DV 110 kV Kaštela – Trogir u EVP Sadine
DV	110 kV	Trogir – Podi - Bilice
DV	110 kV	Trogir - EVP Primorski Dolac – Podi - Bilice
KB	110 kV	Vrboran – Split 3
KB	110 kV	Sučidar - Dobri
KB	110 kV	Dobri - Kaštela
KB	110 kV	Sučidar - Kaštela
KB	110 kV	Sinj - Dalmatinka
KB	2 x 110 kV	Vrboran - Pujanke
KB	2 x 110 kV	Vrboran – Split 3
KB	2 x 110 kV	Uvod KB 110 kV Sučidar – Dobri u TS Gripe
KB	2 x 110 kV	Uvod KB 110 kV Sučidar – Kaštela u TS Brodogradilište
KB	2 x 110 kV	Uvod KB 110 kV Sinj – Kukuzovac u TS Dalmatinka

Članak 162.

Elektro-prijenosni sustavi moraju se planirati uvažavajući uvjete razgraničenja prostora prema obilježju korištenja i namjeni. Za nadzemne postojeće i planirane dalekovode određuje se širina zaštitnih pojasa:

- DV 110 kV 40 m, - DV 220 kV 60 m, - DV 400 kV 80 m

U zaštićenim pojasi nadzemnih dalekovoda moguće je izuzetna rekonstrukcija i gradnja građevina uz obveznu suglasnost nadležnih tijela Hrvatske elektroprivrede.

Članak 163.

Programu korištenja alternativnih izvora energije daje se poseban značaj zbog velikih resurskih potencijala prostora Županije tim energijama i ekološke podobnosti njihovih programa.

Program korištenja energije vjetra određen je PPSDŽ definiranjem makrolokacija ovog sustava u granicama kojih se detaljno izvršenim istraživanjima, s aspekta korištenja i namjene prostora određuje prostor za smještaj vjetroturbina i pratećih sadržaja. Na području Županije određeno je 38 ovih zona: Široko brdo, Hum, Stupišće, Kozjak, Botići, Kostanje, Dovanj, Bazije, Braševica, Vinišće, Njivice, Pometeno, Kočinje brdo, Ričipolje, Plane, Bilopolje, Svilaja, Lelasova glava, Golo brdo, Derven, Perun, Bradarića kosa, Lukovac, Katuni, Vode, Žeževačka ljut, Vitrenjaci, Marinca, Dragobraca, Zubatni ratak, Crna korita, Visoka, Opaljenica, Plošnjak, Dolac, Maslinje i Ublina. Ovi objekti ne mogu se graditi kao izdvojeni, izvan Planom utvrđenih površina.

Vjetroelektrane kao pojedinačni objekti ne mogu se graditi u obalnom području.

Članak 164.

PPU užeg područja potrebno je odrediti površine za izgradnju vjetroelektrana. Ovi objekti grade se izvan granica građevinskog područja. Površine za izgradnju vjetroelektrana određuju se unutar utvrđenih makrolokacija u grafičkom dijelu PPSDŽ. Uvjeti i kriteriji za određivanje ovih površina su:

- vjetroelektrane se ne mogu graditi na poljoprivrednom zemljištu I. i II. bonitetne klase,
- provedeni istražni radovi,
- ovi objekti ne mogu se graditi na područjima zaštićenih dijelova prirode i krajobraznih vrijednosti,
- veličinu i smještaj površina odrediti sukladno analizi zona vizualnog utjecaja,
- površine odrediti na način da ne stvaraju konflikte sa telekomunikacijskim i prenosnim sustavima,
- vjetroelektrane se sastoje od više vjetroturbina i prostor između vjetroturbina je slobodan i koristi se u skladu sa namjenom prostora,
- površine vjetroelektrana ne mogu se ograđivati,
- interni rasplet električne mreže u vjetroelektrani mora biti kabliran,
- predmet zahvata u smislu građenja je izgradnja vjetroturbini pristupnih puteva, kabliranja i TS,
- nakon isteka roka amortizacije objekti se moraju zamijeniti ili ukloniti, te zemljište privesti prijašnjoj namjeni,
- udaljenost vjetroelektrane od prometnica visoke razine uslužnosti je minimalno 500 metara zračne linije,
- udaljenost od ostalih prometnica minimalno 200 metara zračne udaljenosti,
- udaljenost od granice naselja i turističkih zona minimalno 1000 metara zračne udaljenosti i
- ovi objekti grade se u skladu sa ekološkim kriterijima i mjerama zaštite.

Članak 165.

Programom korištenja energije sunca planira se izgradnja termoelektrane na energiju sunca, kojoj se PPSDŽ kao lokalitet za istraživanje određuje prostor Žeževačke ljuti (Općina Zagvozd i Šestanovac) zbog specifičnih zahtjeva (veličina prostora, voda, blizina prometnica i sl.). Kriterije za tu izgradnju potrebno je odrediti detaljnijom razradom na nivou Prostornog plana uređenja Općina, kao i prostor za smještaj termoelektrane koja koristi energiju sunca.

4.6.3.2 Program korištenja plina

Članak 166.

Program korištenja plina neposredno se mora povezati sa razvitkom "Plana plinoopskrbe Dalmacije". Prva faza plinoopskrbe planira izgradnju sustava opskrbe miješanim plinom za područje Splitske konurbacije.

Druga faza planira izgradnju magistralnog plinovoda za dovod prirodnog plina, te mora obuhvatiti planiranim sustavom plinifikacije područje svih gradova Županije.

Članak 167.

Za magistralni plinovod maksimalnog radnog tlaka 75/50 bara određuje se koridor, kao prostor za istraživanje na širem području naselja Ljubitovica Općina Seget, te dalje prema Splitu, Omišu, Brelima, Makarskoj, Podgori i Gradcu, kao i pravcima Split-Sinj, Brela-Imotski. Na spomenutim točkama izgrađuju se glavne mjerno-regulacijske stanice izlaznog tlaka 12 ili 4 bara. Ovaj plinovod je visokotlačni, čelični maksimalnog radnog tlaka 50 bara.

Visokotlačni plinovod dograđuje se izgradnjom srednjetačnog, distributivnog plinovoda sa objektima distributivno mjernih regulacijskih stanica: Split (Vranjic, Lora, Žnjan, Firule, Stobreč), Trogir, Kaštela, i Dugi Rat.

Članak 168.

Zapadni dio Županije (zapadno od linije Kraljevci- Lečevica-Kladnjice) određuje se kao prostor za istraživanje, na kojem treba utvrditi u skladu sa uvjetima razgraničenja prostora prema obilježju korištenja i namjeni, mikrolokaciju za gradnju plinske termoelektrane. Pri određivanju mikrolokacije, treba osigurati i koridor za njezin priključak na dalekovod od 400 kV Konjsko-Melina.

4.6.4. Telekomunikacijski sustavi

Članak 169.

Plan razvoja telekomunikacija, u planiranom razdoblju do 2015. godine, temelji se na prognozama komisija Europske unije, prilagođenima našim prilikama, a dijeli se u tri vremenska razdoblja:

Za razdoblje između 2002. i 2010. godine mogu se za pokazatelje razvijenosti telekomunikacija uzimati elementi razvoja postojećih mreža i usluga, pogotovo nepokretne telefonske mreže, kao dominantne mreže i mreže na čijoj se osnovi grade i ostale mreže, te proširuje asortiman telekomunikacijskih usluga.

Postojeći komutacijski čvorovi u analognoj tehnologiji u prvim godinama novog milenija zamijenit će se digitalnim, tako da se do 2005. godine očekuje 100% digitalna mreža i na komutacijskoj razini. Cijelo područje Županije opsluživat će 10 pristupnih centrala, od čega 7 u funkciji lokalnih centrala, a 3 u funkciji područnih centrala grada Splita. Svaka od ovih centrala imat će velik broj udaljenih pretplatničkih stupnjeva.

Transmisijaska mreža realizira se svjetlovodnim kabelima i postaje isključivi prijenosni medij više ravnine transmisije. Za postizanje redundancije transmisijskih sustava graditi SDH prstenove i uvoditi inteligentne i transmisijske sustave. Na području Splitsko-dalmatinske županije realizirano je nekoliko SDH transmisijskih prstena, dva županijska (povezuju LC županijske mreže), gradski transmisijski prstenovi (povezuju PC u Gradu Splitu) i još njih koji povezuju komutacijske čvorove pristupne ravnine. Neki od izgrađenih prstenova na jednom su dijelu realizirani radiorelejnim uređajima što u promatranom planskom razdoblju treba biti realizirano po svjetlovodnom kabelu. Korisničke vodove realizirati isključivo podzemnim kabelima. Na razini korisničkih vodova planirati veći broj svjetlovodnih kabela.

Nepokretne mreže

Postojeće mreže razvijat će se samo u početnom planskom razdoblju, u cilju zadovoljenja zahtjeva korisnika, u postojećim tehnologijama. U konačnici sve mreže integriraju se u jedinstvenu telekomunikacijsku mrežu sa širokim spektrom usluga.

Pokretne mreže

Postojeća analogna NMT mreža ulazi u maksimum kapaciteta koji se više neće širiti. Korištenje mreže nastaviti će se do razdoblja ekonomske opravdanosti njezine eksploatacije. Digitalna GSM, u početnom planskom razdoblju, izgrađivat će se ubrzanom tempom, kako rastom broja priključaka, tako i gradnjom baznih postaja. Već pokrenutom akcijom izgradnje baznih postaja CRONET mreže postići će se početkom trećeg milenija 100% pokrivenost Županije. U ovom sustavu već je prisutna mreža drugog poslužitelja (VIP), sada s manjim pokrivanjem (uz 16/19 BS), ali s trendom daljnjeg širenja. U kasnijem razdoblju koristit će se i sateliti u niskoj orbiti.

Članak 170.

Od razdoblja usvajanja postojećih prostorno planskih dokumenata razvoj telekomunikacija odvijao se znatno brže od planskih pretpostavki. Pored toga, gradnja telekomunikacija je izvršena na novoj tehnološkoj osnovi koja je bitno različita od planirane. Planske postavke razvoja telekomunikacijskih usluga treba ugraditi u prostorno plansku dokumentaciju u skladu sa predviđenim napretkom tehnologija i to tako da se predvidi objedinjavanje postojećih telekomunikacijskih mreža u jedinstvenu mrežu s integriranim uslugama.

Članak 171.

U prostornim planovima užih područja treba integrirati telekomunikacijske sustave. Za više koncesionara koji pružaju telekomunikacijske usluge, uz dostupnost telekomunikacijskih usluga svim potrošačima, potrebno je uvjetovati smještanje i korištenje zajedničkih podzemnih i nadzemnih kanala i objekata za postavku mreža i uređaja (antena).

Članak 172.

Pri utvrđivanju podzemnih i nadzemnih telekomunikacijskih kanala i objekata treba uvažavati sve kriterije korištenja i namjene prostora, te koristiti postojeće koridore prometnog (ceste, željeznice) i drugih infrastrukturnih sustava. Telekomunikacijski kanali i objekti moraju biti građeni u skladu sa svim ekološkim kriterijima i mjerama zaštite.

4.7. Mjere očuvanja krajobraznih vrijednosti

Članak 173.

Prostor Županije odlikuje se krajobraznim vrijednostima, proisteklim iz međusobnog prožimanja, sklada i kontrasta prirodnih i antropogenih sastavnica prostora. Prirodno i kulturno nasljeđe, kao sažetak aktivnog odnosa ljudi prema okolišu, ocrta povijesni razvitak korištenja prostora.

Krajolik, ukupna vizualna pojavnost u prostoru, uobličen je stoga raznovrsnim čimbenicima, procesima i pojavama koji su se tu odvijali, ili još uvijek traju.

Članak 174.

Krajobrazne vrijednosti u procesima prostornog razvoja, specifičan su oblik viđenja svekolikog mogućeg korištenja. Vrednovanje krajolika kao složen postupak, više je od samog zbroja pojedinačno utvrđenih vrijednosti, prirodnih i antropogenih. Ono određuje svojstvenost slike krajolika i doživljaja autohtonosti.

Članak 175.

U postupku utvrđivanja krajobraznih vrijednosti, kao i mjera očuvanja, značajan je element krajobrazna osnova. Krajobrazna osnova je sastavni dio prostornog planiranja i uređivanja prostora.

Krajobrazna osnova, kao prostorno planerska podloga, sinteza je vrijednosti prostora i to: ekoloških, kulturno-povijesnih, estetskih i gospodarskih.

Članak 176.

Krajobrazna osnova određuje područja zajedničkih krajobraznih obilježja, s naznakom pogodnosti, osjetljivosti ili ugroženosti. Ona daje preporuke i mjere režima korištenja, odnosno postavlja krajobrazne uvjete – smjernice u smislu očuvanja svojstvenosti – identiteta prostora.

Krajobrazna osnova je neophodan dokument u prostorno-planskom procesu kako na razini Županije tako i Gradova i Općina.

Članak 177.

Posredstvom krajobrazne osnove, krajobrazno planiranje unosi u prostorno planiranje spoznaje o razvojnim i stvorenim vrijednostima krajobraza, u cilju regulacije optimalnog korištenja prostora.

Članak 178.

Prema geomorfološkom podrijetlu, zatim stupnju antropogenih promjena kao i modalitetima korištenja prostora, krajobrazne vrijednosti sagledavaju se kroz tri karakteristična tipa krajolika i to:

- prirodni krajolik,
- kultivirani krajolik i
- izgrađeni krajolik.

Članak 179.

Krajolik Splitsko-dalmatinske županije odlikuje se svojstvenim vrijednostima u širim prostorno-zemljopisnim cjelinama kao najznačajnijim krajobraznim osobitostima ovoga prostora. Te cjeline su:

- Otoci,
- Obala i priobalje i
- Zaobalni prostor.

Otoci se odlikuju kraškom morfologijom odnosno vapnenačkom strukturom sa manjim zonama ograničenih flišnih naslaga. U većoj mjeri su zastupljeni oblici kraških depresija: uvale, dolci i vrtače. Otoci su pretežito pokriveni makijom, u višim dijelovima listopadnom šikarom, a prisutni su kompleksi šumskih površina bora i crnike.

Obalno i priobalno područje karakteristično je po priobalnom planinskom lancu sa relativno malo šumske vegetacije. U podnožju vapnenačke strukture formirao se relativno uski flišni pojas koji se u krajoliku izdvaja pitomim obrađenim površinama i zelenilom. Ovaj ozelenjeni pojas najčešće su obrađena zemljišta sa zasađenim poljoprivrednim kulturama a ponegdje su to cjelovite šumske zone.

Zaobalno područje je prilično ogoljen i jednoličan kraški pejzaž, gdje se uglavnom izmjenjuju visovi sa udolinama plodne zemlje. U pejzažnom i krajobraznom smislu najveću važnost na prostoru zaobalja imaju kraška polja, obogaćena većim ili manjim vodotocima.

Članak 180.

Na otocima, obali i zaobalju, kao krajobraznim posebnostima, bogatstvo pojavnih oblika krajolika prisutno je kroz sva tri tipa krajolika. Prirodne krajolike na cijelom prostoru Županije treba u što većoj mjeri očuvati; gdje su narušene prirodne i estetske vrijednosti treba ih sanirati odgovarajućim mjerama, po preporukama iz krajobrazne osnove Županije. Kultivirani krajolik potrebno je očuvati od daljnje izgradnje u najvećoj mogućoj mjeri, a izgradnju objekata usmjeriti kroz interpolacije unutar izgrađene strukture naselja. Izgradnja pojedinačnih stambeno-gospodarskih cjelina, u agrarnom prostoru ruralnih naselja može se iznimno dozvoliti, uz obvezu da ta izgradnja ne utječe niti mijenja odnosno devastira tradicionalne osobitosti šireg prostora (terase, suhozidi, vegetacija, strukturni sklopovi postojeće gradnje sa svojom morfologijom i mjerilom).

U slučaju potrebe za provedbom mjera zaštite od erozije, dozvoljeno je iznimno pošumljavanje u agrarnom krajoliku, vrstama raslinja koje nisu autohtone. U tu kategoriju spadaju kultivirani krajolici na otocima Braču, Hvaru i Visu, kultivirani krajolik srednjeg toka Cetine i kraška polja u zaobalju.

Izgrađeni krajolik je potrebno očuvati na način da se u punoj mjeri uvaži jedinstvenost svakog naselja, osobito njegova povijesna slojevitost, uz obvezan slijed logike njegova rasta i preobražaja. S toga je potrebno:

- razmatrati sliku naselja,
- odrediti najznačajnije strukture toga naselja,
- odrediti prostore koje je nužno potrebno zaštititi,
- odrediti gdje su mogući a gdje nužni zahvati u cilju poboljšanja izgrađene strukture i
- posebno vrednovati prirodni i kultivirani krajolik u odnosu na kontaktne zone, odnosno zone prožimanja ovih tipova krajolika.

Ove mjere se u prvom redu odnose na stanje urbane strukture naselja na otocima kao i naselja u zapadnom dijelu obalnog područja Županije (Omiš, Kaštela, Trogir, Klis i dr.) kao i ruralne strukture osobito podbiokovskih naselja koja su sada uglavnom napuštena.

Na prostoru Županije treba nastojati revitalizirati starije izgrađene sklopove na rubovima kraških polja te ih integrirati u širi kultivirani krajolik.

Članak 181.

Splitsko-dalmatinska županija kao dio Jadranske Hrvatske, radi očuvanja krajobraznih vrijednosti kroz dokumente prostornog uređenja u sklopu ovih mjera osobito treba:

- Strogo ograničiti i nadzirati daljnje građevinsko zauzimanje neposredne obale, posebno na krajobrazno osjetljivim lokalitetima (rtovi, slikovite uvale i sl.);
- Očuvati karakterističnu fizionomiju starih naselja pažljivim smještajem novih objekata, uz maksimalno poštivanje lokalne tradicijske arhitekture;
- Omogućiti i poticati prirodnu regeneraciju šuma, na pojedinim izabranim lokacijama obogatiti krajolik podizanjem novih šuma strogo insistirajući na skladu s okolnim prirodnim uvjetima i osobitostima;
- Sprječavati šumske požare, određivanjem i provedbom odgovarajućih mjera, ali u prvom redu djelovati preventivno (izbjegavati borove monokulture kao podložnije požarima, trasirati šumske protupožarne putove, provoditi plansku sječu i sl.) i
- Uskladiti i prostorno organizirati različite interese, u krajobrazno i biološki vrijednom području slivova Cetine, Jadra, Žrnovnice, Matice i Vrljike.

Članak 182.

U okviru očuvanja krajobraznih vrijednosti, potrebne površine za prostorno širenje naselja, pri izradi dokumenata Prostornog uređenja Gradova i Općina, treba planirati tako da se očuva postojeći karakter i oblik naselja. Kako se ne bi narušila prirodna krajobrazna slika treba izbjegavati izgradnju:

- duž cesta,
- po istaknutim reljefnim uzvisinama,
- po obrisima uzvišenja i vrhovima i
- raspršenu izgradnju uz morsku obalu (ili rijeke).

Članak 183.

Prilikom utvrđivanja uvjeta za izgradnju izvan granica građevinskog područja treba kontrolirati (reducirati) granice gabarita, te izbjegavati postavu takve izgradnje uz zaštićene ili vrijedne krajobrazne pojedinačne elemente. Osobitu pozornost treba usmjeriti na zaštitu značajnijih vizura od zaklanjanja većom izgradnjom.

Članak 184.

Pri planskom utvrđivanju koridora infrastrukture, treba nastojati da zahvat bude izveden tako da stvara dojam cjelovitosti i stopljenosti s terenom, tj. "protočnosti" krajolika.

Članak 185.

Radi zaštite krajolika, odnosno očuvanja (i/ili uvećanja) postojećih vrijednosti, potrebno je promišljeno i odmjereno unositi nove strukture i sadržaje u krajolik. Unošenje novih struktura i sadržaja treba osmisliti na način da budu doprinos odnosno da unaprijede vrijednosne odrednice toga krajolika, kako u funkcionalnom tako i u vizualnom smislu. Pri planiranju velikih zahvata i/ili struktura potrebno je nastojati da se novim korištenjem unosi i nova prostorna estetika, vizualno prihvatljivim uklapanjem u krajolik.

Članak 186.

Planiranje razvitka sela i seoskog prostora treba usmjeriti očuvanju seoskog krajolika kao specifičnog vida kombinacije kultiviranog i izgrađenog krajolika. U tom smislu je potrebno planskim postavkama omogućiti usklađen socio-gospodarski i kulturno-prostorni razvoj. U prvom redu to se odnosi na:

- Oživljavanje seoskog gospodarstva (biopoljoprivreda, tradicijsko šumarstvo, lokalno obrtništvo i rukotvorine, ekološki i seoski turizam); i
- Poticanje ruralnog stanovanja (kao mogućnost izbora).

Članak 187.

U cilju očuvanja identiteta prostora pažnju treba usmjeriti prema slici naselja i kultiviranog krajolika, te građevinska područja malih naselja i sela definirati tako da se očuvaju morfološke i strukturalne značajke graditeljske baštine (oblik parcela, smještaj građevina i tradicijski dvor ili vrt).

4.8. Mjere zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina

4.8.1. Zaštita prirodne baštine

Članak 188.

U skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, ovom Odlukom i PPSDŽ potrebno je dalje provoditi sustavnu skrb i zaštitu dijelova prirode na prostoru Splitsko-dalmatinske županije koji su zaštićeni dijelovi prirode.

Članak 189.

Ukupno 47 zaštićenih dijelova prirode, pojedinačnih objekata i lokaliteta na području Splitsko-dalmatinske županije obuhvaćeno je u šest kategorija zaštite i to:

- park prirode (jedan lokalitet),
- spomenik prirode (dvadesetčetiri lokaliteta),
- zaštićeni krajolik (četnaest lokaliteta),
- posebni rezervat (tri lokaliteta),
- park-šuma (jedan lokalitet),
- spomenik parkovne arhitekture (četiri lokaliteta).

Članak 190.

Zaštićeni dijelovi prirode na području Splitsko-dalmatinske županije navode se u čl. 7. ove Odluke, tablica 4.2. Prostornim planovima užih područja za navedene zaštićene dijelove prirode treba detaljno utvrditi mjere zaštite, uvjete i režime uređenja područja i zaštićenih lokaliteta. Područja zaštite prirodne baštine prikazana su u grafičkom dijelu PPSDŽ na kartografskom prikazu br. 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora".

Članak 191.

Skrb o zaštićenim dijelovima prirode kao i praćenje stanja te provedba mjera zaštite i upravljanje u nadležnosti je:

- Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Splitsko-dalmatinske županije i
- Javne ustanove Park prirode - planina Biokovo.

Nadzor i kontrola nad provedbom zaštite prirodne baštine u nadležnosti je službi državne uprave i nadležnih županijskih upravnih odjela.

Članak 192.

U skladu s odredbama Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske o povećanju broja zaštićenih dijelova prirode, utvrđen je određen broj lokaliteta predloženih za zaštitu prikazan u čl.193., za koje je potrebno provesti na zakonu utemeljen postupak proglašenja kao zaštićenog dijela prirode.

Članak 193.

Redni broj	Naziv predloženog dijela prirode - lokalitet	Općina / grad	Prijedlog za kategorizaciju
1.	Akvatorij otoka Biševo	Grad Komiža	posebni rezervat (u moru)
2.	Akvatorij otoka Šćedro	Općina Jelsa	posebni rezervat (u moru)
3.	Akvatorij uvale Palmižana (otok Sv. Klement)	Grad Hvar	posebni rezervat (u moru)
4.	Balića rat sa pećinom	Grad Omiš	zaštićeni krajolik
5.	Bor (u Vrboskoj)	Općina Jelsa	spomenik prirode (botanički)
6.	Botanički vrt "Kotišina"	Grad Makarska	spomenik parkovne arhitekture
7.	Bijaći	Grad Kaštela	zaštićeni krajolik
8.	Područje Vepric-Ždrilo-Baškovići	Grad Makarska	zaštićeni krajolik
9.	Lokva "Plona"	Općina Jelsa	zaštićeni krajolik
10.	Dolina sela Kokorići (sa podzemnim izvorima podzemne rijeke Betine)	Grad Vrgorac	zaštićeni krajolik spomenik prirode (geološki)
11.	Pojedinačna stabla i plaže	Općina Baška Voda	zaštićeni krajolik, spomenik prirode (botanički)
12.	Fumija (otok)	Grad Trogir	zaštićeni krajolik

13	Gojakova pećina (kod Dragičevića)	Grad Vrgorac	spomenik prirode (geološko-biološki)
14	Gospa od Prizidnica (Čiovo)	Grad Split	zaštićeni krajolik
15	Gospin gaj	Grad Vrljika	zaštićeni krajolik
16	Gradina	Grad Trogir	zaštićeni krajolik
17	Gradski park	Grad Vrgorac	spomenik parkovne arhitekture
18	Higrofilna flora – ostaci (Promajna, Smokvina iznad Krvavice)	Općina Baška Voda	zaštićeni krajolik
19	Hrast ("Balića dub")	Općina Dugopolje	spomenik prirode (botanički)
20	Hrast (Botići)	Grad Kaštela	spomenik prirode (botanički)
21	Izvor i okolni prostor, te vodotok rijeke Cetine	Grad Vrljika, Općina Hrvace, Grad Sinj, Općina Otok Grad Trilj, Općina Cista Provo, Općina Šestanovac, Grad Omiš	zaštićeni krajolik
22	Izvor Kosinca	Grad Sinj	posebni rezervat (ihtiološki)
23	Izvor rijeke Goručiće	Grad Sinj	posebni rezervat (ihtiološki)
24	Izvor u malim Koritima (Gornja Korita) u Kamešnici	Općina Otok	posebni rezervat (ihtiološki)
25	Rječica Jadro	Grad Solin	zaštićeni krajolik
26	Kanjon Cetine (iza Radmanovih mlinca)	Grad Omiš	strogi rezervat
27	Kanjon Vrutak	Grad Makarska	zaštićeni krajolik
28	Kaočina gaj	Grad Kaštela	zaštićeni krajolik
29	Lokvička jezera (Galipovac, Knezovića jezero, Lokvičko jezero i Suho Knezovića jezero)	Općina Lokvičići	posebni rezervat
30	Lokva Plana (selo Humac)	Općina Jelsa	zaštićeni krajolik
31	Lokva Vodnjak (Nečujam)	Općina Šolta	zaštićeni krajolik
32	Lokva u polju kod Donjeg sela	Općina Šolta	zaštićeni krajolik
33	Lukavci	Općina Jelsa	zaštićeni krajolik
34	Mrduja (i poluotok rta Ražanj)	Općina Milna	zaštićeni krajolik
35	Otok Greben	Grad Vis	zaštićeni krajolik
36	Arhipelag Palagruža	Grad Komiža	posebni rezervat (u moru)
37	Otok Svetac	Grad Komiža	zaštićeni krajolik
38	Otoci kod Maslinice	Općina Šolta	zaštićeni krajolik
39	Paleolitički nalazi «Čurilo»	Grad Makarska	spomenik prirode (paleontološki, geološki, zoološki)
40	Paško polje	Grad Vrljika	zaštićeni krajolik
41	Pećina, čempres, bor na obali /Sveta Nedjelja /	Općina Jelsa	spomenik prirode (geološki-botanički)
42	Pećine vrijednih geoloških ukrasa (Golubinka, itd.)	Grad Vrgorac, Općina Gradac	spomenik prirode (geološki)
43	Pelegrin	Grad Hvar	zaštićeni krajolik
44	Poluotok Osejava	Grad Makarska	zaštićeni krajolik
45	Poluotok Sv. Petar	Grad Makarska	zaštićeni krajolik
46	Potok i zajednica vrba (Tučepi)	Općina Tučepi	zaštićeni krajolik
47	Potok Grab – proširenje zaštite po 30 metara lijevo i desno od obale	Grad Trilj	zaštićeni krajolik
48	Potok Zvezda (Studenci)	Općina Lovreč	zaštićeni krajolik
49	Prijevoj Dupci (paleontološki nalazi)	Općina Brela, Općina Zadvarje,	spomenik prirode

.		Grad Omiš	(geološki, paleontološki)
50	Prijevoj Stupica (cjelokupni ekosistem , relikti i endemi)	Općina Podgora	zaštićeni krajolik
51	Priroda oko tvrđave u Sinju	Grad Sinj	zaštićeni krajolik
52	Priroda oko tvrđave Čačvina	Grad Vrljika	zaštićeni krajolik
53	Racetinovac	Grad Trogir	zaštićeni krajolik
54	Rijeka Vrljika (proširenje zaštite, izvor)	Općina Podbablje	zaštićeni krajolik (ihtiološki)
55	Rijeka Ruda (proširenje zaštite po 30 m lijevo i desno od obale)	Općina Otok	zaštićeni krajolik, posebni rezervat (ihtiološki)
56	Rječica Ovrlja	Općina Otok	zaštićeni krajolik
57	Rječica Žrnovnica	Grad Split	zaštićeni krajolik, posebni rezervat (ihtiološki)
58	Stijena "Kolač"	Općina Nerežišća	spomenik prirode (geomorfološki)
59	Šuma (Sviličići)	Općina Aržano	zaštićeni krajolik
60	Šuma Petrinjovača (Studenci)	Općina Lovreć	zaštićeni krajolik
61	Trolokve (otok Brač)	Otok Brač	zaštićenikrajolik
62	Uvala Lovrečina (Postira)	Općina Postira	zaštićeni krajolik
63	Uvala Stari Trogir (Sevid)	Općina Marina	zaštićeni krajolik
64	Vela Luka	Grad Supetar	zaštićeni krajolik
65	Vidova gora – Podkaštilje	Općina Bol	zaštićeni krajolik
66	Vrulja – morski dio	Grad Omiš , Općina Zadvarje, Općina Brela	spomenik prirode (hidrološki)
67	Zečevo – proširenje zaštite na poluotok Glavica	Općina Jelsa	zaštićeni krajolik
68	Zjatva	Općina Gradac	spomenik prirode (geološki)
69	Rilić	Općina Gradac	park prirode
70	Strossmayerov park ("Dardin")	Grad Split	spomenik parkovne arhitekture
71	Rt Pasika Malog Drvenika i okolni otočići	Općina Marina	zaštićeni krajolik
72	Đuderina jama	Općina Dugopolje	spomenik prirode (geološki-zoološki)
73	Starigradski ager	Grad Stari Grad	zaštićeni krajolik
74	Poluotok Kabal	Grad Stari Grad	zaštićeni krajolik
75	Hvarsko polje - Njive	Grad Hvar	zaštićeni krajolik
76	Stomorija Grad Kaštela	Grad Kaštela	zaštićeni krajolik
77	Česmине i hrastovi (selo Topići)	Oćina Baška Voda	spomenik prirode (botanički)
78	Hrastovi iznad magistrale	Općina Brela	spomenik prirode (botanički)
79	«Pavića nebesa»	Grad Sinj	zaštićeni krajolik
80	Pojedine postaje «Poučnog ekološkog puta Dr. fra Jure Radić»	Općina Baška Voda, Grad Makarska,, Općina Zagvozd	spomenik prirode
81	Skupina stabala (hrastova)	Općina Zagvozd	spomenik prirode (botanički)
82	Stablo košćele (Grohote)	Općina Šolta	spomenik prirode (botanički)

Tablica 4.28: Pregled predloženih lokaliteta za kategorizaciju u zaštićene dijelove prirode.

Članak 194.

Park prirode Biokovo jedini je zaštićeni dio prirode u kategoriji "park prirode" na području Splitsko-dalmatinske županije.

U skladu s odredbama Zakona o prostornom uređenju i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske i Zakona

o zaštiti prirode, za ovo područje potrebno je donijeti Prostorni plan područja posebnih obilježja "Park prirode Biokovo" (PPPPPO).

Članak 195.

Potrebno je za ekološki posebno vrijedna područja, koja neće biti određena u neku od kategorija zaštite prirode, a poradi njihove osobite vrijednosti, izraditi Pravilnik o gospodarskom korištenju kojeg izrađuje jedinica lokalne samouprave.

Na zaštićenim kao i ekološki vrijednim područjima, obvezno provoditi odredbe, naputke i smjernice sadržane u dokumentu Nacionalna strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti.

Članak 196.

Osobitu skrb i zaštitu treba posvetiti obali, moru i podmorju kao ekološki posebno vrijednim područjima. Zabranjuje se odlaganje bilo kakovog materijala u more te nasipanje i zatrpavanje obale kao i radovi na formiranju mula, privezišta i sličnih objekata na pomorskom dobru.

4.8.2. Zaštita kulturnih dobara

Članak 197.

Prostornim planovima užih područja treba omogućiti da kulturna dobra budu zaštićena prema svim kriterijima konzervatorske struke te da njihov značaj ničim ne bude ugrožen.

4.8.2.1. Smjernice za prostorno uređenje urbanih cjelina nacionalne i županijske razine značaja

Članak 198.

Prostornim planovima užih područja za naselja sa zaštićenim povijesnim urbanim, urbano-ruralnim i ruralnim cjelinama potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri zadržati i revitalizirati povijesnu matricu jezgre naselja, a izmjena strukture i tipologije postojećih objekata funkcionalnim povezivanjem u veće prostorne sklopove, zbog gubitka prostornog identiteta.

Potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri zadržati i revitalizirati matricu povijesne jezgre naselja, a izgradnju u neizgrađenim dijelovima jezgre realizirati interpolacijama na načelima tipološke rekonstrukcije. Pod tipološkom rekonstrukcijom podrazumijeva se izgradnja koje je unutarnjom organizacijom prostora, komunikacijom s javnim površinama, gabaritima i namjenom usklađena s postojećim okolnim povijesnim objektima, ne narušavajući siluetu i osnovne vizure te komunikacijske tijekove unutar povijesne jezgre. Ne preporučuje se izmjena strukture i tipologije postojećih objekata radi funkcionalne fuzije u veće prostorne sklopove koji bi mogli dovesti do gubitka prostornog identiteta pojedinih građevina.

Neizgrađene dijelove povijesnih jezgri, koji u posljednjih 80 g. nisu znatnije transformirani, ili su korišteni kao gradske zelene površine, potrebno je uređivati kao javne zelene površine s mogućnošću minimalnih intervencija objektima javnog značaja. Izuzetno se može dozvoliti izgradnja dijela gore navedenih neizgrađenih prostora radi rekompozicije i prostornog usklađenja volumena i silueta sklopova izgrađenih neskladno ambijentu povijesne jezgre, ali tek temeljem detaljnih istraživanja uz poželjni postupak javnih urbanističko-arhitektonskih natječaja.

Održanje stambenog fonda unutar povijesnih jezgri od ključne je važnosti za daljnje funkcioniranje povijesne jezgre, te je stoga potrebno, zbog očekivanog djelovanja tržišta nekretnina u smislu prenamjene stambenog u poslovne prostore, u interpoliranim novim objektima pretežito zadržati površine za stambenu namjenu, dok je izgradnju poslovnih prostora opće namjene (trgovina, servisi, obrt, ugostiteljstvo, usluge) potrebno osigurati u prizemnim dijelovima postojećih i novih objekata. Izuzetak od ovog pravila odnosi se na objekte javne namjene (uprava, hoteli, financijske ustanove, ustanove kulture, prosvjete i znanosti).

Režim prometa unutar povijesne jezgre potrebno je prilagoditi mjerilu povijesne jezgre te karakteru i obimu poslovnih djelatnosti u jezgri, osiguravajući pritom posebne režime prometa u mirovanju za stanovnike povijesne jezgre s obvezom da se osigura dovoljan broj parkirnih mjesta.

U povijesnim jezgrama kojima obuhvat graniči s morem potrebno je osigurati izgradnju i uređenje obale (pomorskog dobra) na način koji je sukladan urbanom ambijentu, a tako nastale površine koristiti isključivo kao javne površine. Za upravljanje graditeljskim nasljeđem u povijesnim jezgrama urbanih naselja potrebno je osnivati specijalizirane ustanove, zaklade ili fondacije koje se financiraju temeljem propisa o zaštiti kulturnih dobara.

4.8.2.2. Smjernice za prostorno uređenje poluurbanih i ruralnih cjelina nacionalne i županijske razine značaja

Članak 199.

Planskim dokumentima užih područja potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri zadržati i revitalizirati matricu povijesne jezgre naselja, a izgradnju u neizgrađenim dijelovima jezgre realizirati interpolacijama na načelima tipološke rekonstrukcije. Pod tipološkom rekonstrukcijom podrazumijeva se izgradnja koje je unutarnjom organizacijom prostora,

komunikacijom s javnim površinama, gabaritima i namjenom usklađena s postojećim okolnim povijesnim objektima, ne narušavajući siluetu i osnovne vizure te komunikacijske tijekove unutar povijesne jezgre, a posebno je potrebno očuvati odnos izgrađenog dijela povijesnih poluurbanih i ruralnih jezgri s neposrednim agrarnim okolišem i poljoprivrednim površinama unutar povijesnih jezgri. Ne preporučuje se izmjena strukture i tipologije postojećih objekata radi funkcionalne fuzije u veće prostorne sklopove koje bi mogle dovesti do gubitka prostornog identiteta pojedinih građevina.

Uređivanje svih vanjskih ploha objekata unutar povijesnih poluurbanih i ruralnih cjelina mora se temeljiti na korištenju isključivo lokalnih arhitektonskih izraza i građevinskih materijala. Za upravljanje graditeljskim nasljeđem u povijesnim jezgrama poluurbanih i ruralnih naselja potrebno je osnivati specijalizirane ustanove, zaklade i fondacije koje se financiraju temeljem propisa o zaštiti kulturnih doba.

4.8.2.3. Smjernice za prostorno uređenje fortifikacija nacionalne i županijske razine značaja

Članak 200.

Sustavi fortifikacija nacionalnog i županijskog značaja moraju se očuvati i održavati u naslijeđenom obliku, te nisu dozvoljene nikakve intervencije kojima se mijenja svojstvo kulturnog dobra. Pojedinačni dijelovi fortifikacija mogu se, u izuzetnim slučajevima, rekonstruirati po načelu anastiloze (ako je istražen materijal in situ dovoljan za primjenu navedene metode) ili tipološke rekonstrukcije (ako se temeljem povijesno-prostornih istraživanja može nedvojbeno utvrditi oblik i detalji fortifikacije).

Navedene smjernice za prostorno uređenje fortifikacija odnose se na dijelove struktura urbanih ili ruralnih cjelina koje su izrasle na nekadašnjim fortifikacijama, a za koje se može nedvojbeno utvrditi da oblikom i volumenom podražavaju oblik fortifikacije na kojem su nastale. Dijelovi fortifikacija ili fortifikacijskih objekata (kule, bastioni, galerije, cisterne, skladišta) mogu se privesti namjeni (metoda revitalizacije) temeljem gore navedenih metoda rekonstrukcije, ali na način da se novom namjenom ne utječe na svojstvo kulturnog dobra, odnosno da se ne oštećuju izvorni dijelovi konstrukcije fortifikacija.

4.8.2.4. Smjernice za prostorno uređenje pojedinačnih sakralnih i civilnih kompleksa nacionalne i županijske razine značaja

Članak 201.

Sakralni i civilni kompleksi nacionalne i županijske razine uređuju se isključivo temeljem detaljne planske dokumentacije i projekata, a metodom i sadržajem utvrđenim ovim planom. Sakralni i civilni kompleksi mogu mijenjati namjenu (metoda revitalizacije) tek temeljem izvršene konzervacije koja može uključivati metodu anastiloze, restauracije i tipološke rekonstrukcije ukoliko se takve metode potvrde kao poželjne u postizanju integriteta kulturnog dobra.

Ukoliko se sakralni i civilni kompleksi nacionalne i županijske razine nalaze unutar područja urbanih, poluurbanih i ruralnih cjelina nacionalnog i županijskog značaja, režime zaštite navedenih kulturnih dobara potrebno je uskladiti na razini detaljnog plana izrađenog metodom i sadržajem utvrđenim ovim planom.

4.8.2.5. Smjernice za prostorno uređenje arheoloških i hidro-arheoloških zona nacionalne i županijske razine značaja

Članak 202.

Arheološke i hidroarheološke zone određene u PPSDŽ potrebno je detaljnije istražiti, a obuhvat zone, mjere zaštite i način korištenja tih područja odredit će se u prostornim planovima uređenja općina/gradova sukladno rezultatima arheoloških istraživanja.

Šire arheološke i hidroarheološke zone utvrđene ovim planom potrebno je detaljno istražiti, te planskim dokumentima užeg područja utvrditi način korištenja zona. Unutar izgrađenih područja naselja preporuča se detaljno istraživanje arheoloških zona do sterilnog sloja te, sukladno rezultatima valorizacije, prezentacija nalaza in situ koja može utjecati na izvedbene projekte planiranih građevina.

Izvan izgrađenih područja, kao i u podmorju, preporuča se detaljno istraživanje i konzervacija nalaza uz mogućnost korištenja metode anastiloze a u ekstremnim i temeljito dokumentiranim slučajevima i parcijalne dislokacije, s time da se prethodno na razini prostornih planova općina i gradova detaljno utvrdi obuhvat pojedinih izdvojenih arheoloških nalaza te režimi zaštite istih.

U područjima u kojim se ovim planom, kao i prostornim planovima užih područja, predviđa izgradnja objekata, a prostor nije izgrađen i priveden namjeni temeljem dosadašnjih prostornih planova, obvezuje se nositelj zahvata da tijekom izrade istražnih radova koji prethode procjeni utjecaja na okoliš osigura arheološko istraživanje rezultat kojeg mora biti detaljno pozicioniranje arheoloških nalaza u prostoru i njihova valorizacija. Tako istraženi prostori obvezno se prezentiraju in situ, a projektu konzervacije i prezentacije nalaza moraju se prilagoditi planovi i projekti izgradnje objekata te uređivanja zemljišta.

4.8.2.6. Smjernice za prostorno uređenje etnozona nacionalne i županijske razine značaja

Članak 203.

Etnozone nacionalne i županijske razine značaja uređuju se stvaranjem mreže naselja u kojima se planskim

pristupom revitaliziraju lokalne tradicije. Kako je očuvanje etnoloških vrijednosti neposredno vezano uz očuvanje vitaliteta naselja, potrebno je kroz djelovanje ustanova, zaklada ili fundacija promovirati elemente duhovnosti u kulturnom stvaralaštvu stanovnika etnozona, a razvoj gospodarskih djelatnosti vezati za radne običaje stanovnika (poljoprivredna proizvodnja, obrt, turizam na seljačkim domaćinstvima).

U prostor etnozona ne mogu biti uključena naselja morfološke, tipološke, strukturalne ili funkcionalne osobine tradicionalnog uređenja ruralnog prostora, već ona moraju biti zaštićena kao ruralne cjeline. Unutar prostora etnozona potrebno je uspostaviti posebne mehanizme nadzora građenja van građevinskih područja ili zona izgradnje u agrarnim područjima, te usmjeravati izgradnju objekata unutar područja tradicionalne izgradnje ruralnih naselja.

4.8.2.7. Smjernice za prostorno uređenje kultiviranih agrarnih krajolika nacionalne i županijske razine značaja

Članak 204.

Kultivirani agrarni krajolik potrebno je očuvati od daljnje izgradnje u najvećoj mogućoj mjeri, te usmjeravati izgradnju objekata interpolacijama unutar izgrađene strukture naselja. Izuzetno se dozvoljava izgradnja pojedinačnih stambeno-gospodarskih cjelina u agrarnom prostoru ruralnih naselja, ali na način da izgradnja ne izmijeni tradicionalne osobitosti šireg prostora (terase, suhozidi, vegetacija). Mjere pošumljavanja u agrarnom krajoliku neautohtonim vrstama dopuštaju se samo u neposrednoj provedbi mjera zaštite od erozije.

4.9. Postupanje s otpadom

Članak 205.

Postupanje s otpadom na području Županije temelji se na Programu postupanja s otpadom Splitsko-dalmatinske županije koji je donijela Županijska skupština na 29. sjednici održanoj 28. lipnja 2000. Ovaj je Program objavljen u "Službenom glasniku Županije splitsko-dalmatinske" br. 7/2000.

Članak 206.

Sadašnje stanje s odlaganjem otpada treba postupno promijeniti, tako da se u budućnosti otpad u Splitsko-dalmatinskoj županiji tehnološki zbrinjava i obrađuje isključivo u Centru za gospodarenje otpadom (CZGO).

Za izgradnju CZGO potrebno je na definiranom području za istraživanje koje je određeno višekriterijalnom analizom kao najpovoljnije, izvršiti mikrozoniranje lokacije budućeg Centra. To će se provesti obavljanjem istražnih radova, zatim odabirom tehnološkog postupka obrade otpada i izradom Procjene utjecaja na okoliš, te definiranjem projektnog rješenja kao podloge za ishođenje lokacijske i građevne dozvole.

Članak 207.

Analiza potencijalnih lokacija za izgradnju Centra za gospodarenje komunalnim i tehnološkim otpadom na području Splitsko-dalmatinske županije, kao i prethodno izrađena dokumentacija po načelu sustava eliminacije, suzili su potencijalni izbor lokacija tog Centra. Postupak sužavanja izbora lokacija izvršen je po principu višekriterijalne analize, sa konačnim bodovanjem. Analizom su obrađene mikrozone na području Općine Lečevica, Općine Prgomet i Grada Vrlike. Redoslijed potencijalnih lokacija koncipiran je sukladno rezultatima bodovanja. Analiza je uključivala:

- prostorno planske kriterije,
- ekološke kriterije i mjere zaštite,
- ekonomske kriterije,
- tehnološko-tehničke kriterije i
- kriterije izvodljivosti.

Nakon provedene višekriterijalne analize predložene su tri makro lokacije kao potencijalna mjesta budućeg Centra za gospodarenje otpadom (CZGO).

Studijom koja je obuhvatila analizu prometnih, krajobraznih, geomorfoloških, hidroloških i drugih osobina, utvrđeno je da cijeli zapadni dio Županije (zapadno od okomice Kraljevci-Lečevica-Kladnjice, isključujući obalno područje) ima skoro identične karakteristike u smislu izgradnje CZGO. Na osnovu tih spoznaja, daljim će se ispitivanjima odrediti definitivna lokacija CZGO. Pod daljnjim ispitivanjem podrazumijeva se obavljanje istražnih radova koji obuhvaćaju ispitivanje tla, utjecaja na vode, kakvoće zraka i razine buke kao i praćenje flore i faune na prostoru šire lokacije ocijenjene kao najpodesnije po navedenim kriterijima.

Članak 208.

Prostorno planska dokumentacija za izgradnju Centra za gospodarenje otpadom, temeljem prethodno provedenih potrebnih istraživanja, kao i izrade odgovarajuće tehničko-tehnološke dokumentacije, ishodit će se prema odredbama ove Odluke.

Članak 209.

Do izgradnje i puštanja u rad Centra za gospodarenje otpadom, potrebno je poduzeti određene mjere za rješavanje postojećeg stanja na odlagalištima otpada. To obuhvaća slijedeće:

1. Izraditi katastar svih postojećih odlagališta, posebice otpadom zagađenog tla, s prijedlogom mjera za njihovu trajnu sanaciju, prema listi ekoloških prioriteta,
2. Staviti pod kontrolu sva postojeća odlagališta radi izbjegavanja nekontroliranog odlaganja opasnog otpada i stvaranja divljih deponija i
3. izvršiti snimanje stanja i zatražiti na razini Države sanaciju odlagališta radioaktivne šljake u krugu bivše tvornice Jugovinil.

Članak 210.

Preporuča se zajedničko rješavanje problema vezanih za odlaganje otpada za više općina i /ili gradova na način da se odredi jedan nadzirani komunalni deponij.

Članak 211.

Jedinice lokalne samouprave na području Splitsko-dalmatinske županije dužne su riješiti zbrinjavanje otpada za svoj teritorij, odnosno to mogu uraditi dvije i/ili više jedinica lokalne samouprave zajednički na temelju prethodnog dogovora i točno utvrđenih međusobnih obveza. Gradovi i Općine na području Županije obvezni su Prostornim planom uređenja Grada/Općine razgraničiti mjere i uvjete za zbrinjavanje otpada kao i odrediti odgovarajući prostor za tu namjenu. Navedena obveza odnosi se na razdoblje do uspostave i puštanja u rad jedinstvenog Centra za gospodarenje otpadom za cijelu Županiju.

Puštanjem u rad ovoga Centra, postojeća odlagališta jedinica lokalne samouprave će se reorganizirati kao pretovarne stanice ili privremena odlagališta (sortiranje, obrada i sl.), a neke će se u potpunosti zatvoriti uz provedbu postupka sanacije terena (nasipanje, sadnja drveća i sl.).

Članak 212.

Na odabranom, komunalnom odlagalištu jedne ili više jedinica lokalne samouprave moraju se odmah osigurati osnovni uvjeti za odlaganje otpada:

- obvezno omogućiti pristup odlagalištu otpada po svim vremenskim uvjetima,
- ograditi odlagalište na primjeren način,
- osigurati stalan nadzor ulaza otpada,
- evidentirati dovoz otpada i povremeno vršiti pregled,
- izvršavati ravnjanje i zbijanje otpada (buldožerom ili kompaktorom, te prekrivanje odlagališta zemljom i inertnim materijalom jednom dnevno odnosno jednom tjedno,
- spriječiti dotok površinskih voda (izvesti drenažu odlagališta i okoline),
- zabraniti (onemogućiti) bilo kakvo zagrijavanje ili spaljivanje otpada na odlagalištu,
- što hitnije ugasiti svaki eventualni požar ili dimljenje na odlagalištu,
- zabraniti (onemogućiti) pristup neovlaštenih osoba na odlagalište otpada i
- odrediti mjesto za pokop uginulih životinja koje zadovoljava propisane uvjete ukopa.

Članak 213.

U jedinicama lokalne samouprave (Općine i Gradovi), u kojima to još nije učinjeno, ustrojiti organizirani odvoz komunalnog otpada na odlagalište koje je uređeno prema uvjetima iz prethodnog članka.

Općine i Gradovi koje imaju organizirani odvoz otpada na uređeno odlagalište u drugoj Općini (Gradu), trebaju zatvoriti sve svoje deponije, te iste sanirati. Sve divlje deponije u Županiji treba sanirati u skladu sa važećim Programom zaštite okoliša kao i donesenim mjerama za sprječavanje ponovnog stvaranja divljih deponija ili odlaganja otpada na sanirane divlje deponije.

Članak 214.

Do izgradnje deponije anorganskog posebnog otpada za cijelu Državu, na nivou Županije treba osigurati međuskладиštenja vlastitih količina te vrste otpada.

Takav otpad je inertan i ne generira nikakve kapljevite i plinovite emisije, te su uvjeti sigurnog međuskладиštenja znatno jednostavniji.

Članak 215.

Od odlučujućeg je značaja u budućnosti smanjiti količinu otpada koji se mora deponirati, te tako optimizirati korištenje raspoloživih lokacija za deponiranje otpada. Iz ekoloških i gospodarskih razloga broj deponija treba biti što manji. Konačni cilj je izgradnja jednog Centra za gospodarenje otpadom za područje cijele Županije.

Alternativa cilju iz prethodnog stavka je izgradnja najviše pet sanitarnih deponija za područje Županije. Te bi deponije trebale postupno postati pretovarne stanice i međuskladišta otpada, uz jedan županijski Centar za gospodarenje otpadom.

Članak 216.

U postupku izrade dokumenata prostornog uređenja užeg područja (PPU za Gradove i Općine), potrebno je prema danim uvjetima iz Programa navedenog u članku 205. ispitati mogućnosti izgradnje transfer-stanica i reciklažnih dvorišta.

4.10. Mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš

Članak 217.

Skup aktivnosti koje imaju za cilj očuvanje okoliša u naslijeđenom stanju (prvotno stanje) ili u neznatno promijenjenom stanju, predstavlja mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš. Kriteriji zaštite okoliša, koji su određeni ovim Odlukom i PPSDŽ, obuhvaćaju zaštitu, i to: tala, zraka, voda, mora, zaštitu od buke, kao i posebnu zaštitu.

Članak 218.

U cilju provedbe mjera sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš, potrebno je osobito:

- Provoditi mjere sanacije ugroženih dijelova prostora i okoliša, i to u okviru nadležnih resora lokalne samouprave i svih subjekata korištenja prostora. To se posebno odnosi na one subjekte koji imaju veliki utjecaj na okoliš a spadaju u sektore industrije, rudarstva, energetike prometa i pomorskog prometa, intenzivne poljoprivrede i vodnog gospodarstva;
- Provoditi postupak ispitivanja te unošenje ispravaka (korekcija) u važeće (dosadašnje) dokumente prostornog uređenja i plansko–razvojne projekcije, u onom dijelu koji se odnosi na pretežito uopćene i deklarativne postavke zaštite okoliša što se temelje na neprimjerenom i neopravdanom trendu rasta svih razvojnih kategorija odnosno pretjeranom zauzimanju prostora. U tom smislu je neophodno postaviti kriterije korištenja prostora po načelu održivog i ravnomjernog razvitka, a koji polaze od uvažavanja značajki i osjetljivosti prostorne strukture;
- Povećati udjele ulaganja u infrastrukturu na županijskoj i lokalnoj razini, u kvalitativnu transformaciju postojećih gospodarskih sustava (uklanjanje zastarjelih i nečistih tehnologija). U provedbi postupka uređivanja novih lokacija i trasa obuhvatiti sve bitne elemente okoliša i prostora, a pri tome omogućiti interdisciplinarni pristup;
- Uspostaviti mehanizme blagovremenog protoka kvalitetnih i dostatnih informacija u cilju donošenja Odluka temeljenih na vjerodostojnosti i provjerljivosti podataka. Pri tome je potrebno postići efikasnu suradnju i konsenzus svih relevantnih subjekata i lokalne zajednice (samouprave);
- Na mjestu mogućeg ili stvarnog nastanka (u okviru tehnologija i funkcionalnih cjelina) sprječavati onečišćenje okoliša i ekološku štetu, uspostaviti ekonomske i pravne instrumente poticanja i sankcija, te označiti konflikte i rješavati ih prije svega preventivno.

Članak 219.

Radi što učinkovitije zaštite okoliša odnosno preventivnog djelovanja, neophodno je organizirati i u određenom vremenskom razdoblju, provoditi kontinuirani monitoring kakvoće, i to: zraka, tala i voda, povećati broj plaža (kupališta) gdje se provodi ispitivanje kakvoće mora za kupanje.

Članak 220.

Na temelju Programa zaštite okoliša Županije splitsko-dalmatinske, potrebno je donositi Izvješća o stanju okoliša za dvogodišnje razdoblje. Izvješće sadrži podatke o stanju okoliša, utjecaju pojedinih zahvata na okoliš, ocjenu provedenih mjera, i dr. Pri tome naglasak treba biti na zaštiti onih dijelova prostora Županije koji su već u režimu zaštite po Zakonu o zaštiti prirode, kao i na cjelovitoj zaštiti mora, podzemnih i površinskih voda, te šuma i tala.

Članak 221.

Ekološki vrijedna i osjetljiva područja, potrebno je zaštititi jasno utvrđenim mjerama i njihovom efikasnom provedbom.

Evidentirana područja vrijednih objekata prirode kao i vrijednih dijelova prirode, koji su u statusu prijedloga, potrebno je štiti određenom kategorijom zaštite po Zakonu o zaštiti prirode. Isto tako, potrebno je ažurirati i u cijelosti provesti postupak kategorizacije pri nadležnim tijelima Županije i Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja.

Članak 222.

Kao poseban vid zaštite potrebno je izraditi elaborat zaštite od požara sa naglaskom na preventivi a za cjelokupno područje Županije.

4.10.1. Zaštita voda

Članak 223.

U sklopu mjera sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš, u odnosu na zaštitu voda, mjerama zaštite je potrebno:

- Sačuvati vode koje nisu onečišćene;
- Zaustaviti trend pogoršanja kakvoće voda (saniranjem ili uklanjanjem izvora onečišćenja); i
- Osigurati racionalno korištenje voda.

Članak 224.

Zaštita izvorišta vode za piće je prioritetna. Radi očuvanja i poboljšanja kakvoće i zaštite količine vode postojećih i potencijalnih resursa vode za piće, PPSDŽ se određuju područja zona zaštite izvorišta i način postupanja u tim zonama.

Odluka o zaštiti voda za piće donosi se kao zaseban propis temeljem Zakona o vodama i ove Odluke.

Zone zaštite izvorišta vode za piće na području Županije prikazane su u grafičkom prilogu PPSDŽ - na kartografskom prikazu br. 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora".

Članak 225.

1) Na kraškom području, koje obuhvaća pretežiti dio Županije, slivno područje izvorišta vode za piće dijeli se na sljedeće zone sanitarne zaštite:

- I. zona (I.A i I.B) - zona strogog režima,
- II. zona - zona strogog ograničenja,
- III. zona - zona ograničenja i
- IV. zona - zona šire zaštite.

2) Prva A zona obuhvaća nalazište vode (izvorište, kaptaža, cpilište), crpne stanice, postrojenja za preradu vode, vodospreme, prostor i objekte nužne za pogon, održavanje i čuvanje građevina. Mora se ograditi i namijenjena je samo vodoopskrbnoj djelatnosti i pod nadzorom je vodovodnog društva.

3) Prva B zona neposredno je uplivno područje izvora s kojega je moguće površinsko ulijevanje nečistoća u izvorište. Ta zona obuhvaća i ponore s izravnim utjecajem na izvorište vode. U toj je zoni dopušteno samo postojanje izgrađenih stambenih građevina i rekonstrukcija prometnica. Otpadne vode se sustavom nepropusne kanalizacije moraju odvesti izvan zone. To je zona strogog režima ponašanja. Ta zona trebala bi biti (izuzev ponora) također pod nadzorom vodovoda. Ponorne zone treba ograditi i zabraniti bilo kakvu izgradnju i ispuštanje otpadnih voda.

4) Druga zona obuhvaća neposredno slivno područje izvorišta vode za piće (zona istjecanja). Ta zona zaštite, kao područje neposrednog utjecaja na izvorište, je zona strogog ograničenja. Zabranjeno je postojanje i građenje svih građevina koji koriste, proizvode ili ispuštaju opasne tvari, spremišta tekućeg goriva, eksploatacija mineralnih sirovina, deponiranje bilo kakvog otpada. Dopušteno je građenje samo stambenih građevina unutar već izgrađenog područja i građenje nužnih prometnica. U toj zoni zaštitne mjere se provode prvenstveno odvodnjom svih otpadnih voda (stambenih građevina i prometnica) nepropusnom kanalizacijom izvan zone.

5) Treća zona obuhvaća područje neposrednih dubokih podzemnih voda tj. to je područje prihranjivanja izvorišta. U toj je zoni zabranjeno postojanje i građenje proizvodnih pogona koji koriste, proizvode ili ispuštaju opasne tvari i postojanje deponija otpadnih tvari. Za postojeće i planirane građevine određene su zaštitne mjere s posebnim naglaskom na odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda (nepropusnom kanalizacijom odvođenje izvan zone zaštite ili visoki stupanj pročišćavanja prije upuštanja u teren), zaštitu od onečišćenja s prometnica i zaštitne mjere onečišćenja tla poljoprivrednom proizvodnjom.

6) Četvrta zona obuhvaća preostale dijelove slivnih područja izvorišta voda za piće. U toj zoni šire zaštite provodi se blaži stupanj ograničenja, ali uz obvezu izgradnje nepropusne kanalizacije i sustava za pročišćavanje otpadnih voda prije upuštanja u recipijent. Zabranjuje se postojanje i izgradnja građevina bazne kemijske i metalurške industrije, transportnih cjevovoda za opasne tvari i deponija neobrađenog otpada.

7) Neistražena i nedovoljno istražena područja (slivovi) su posebno osjetljivi prostor na kojima se ograničavaju bilo kakvi zahvati u prostoru prije provedenih hidrogeoloških istraživanja.

Članak 226.

1) Radi zaštite podzemnih i površinskih voda određuju se dvije osnovne skupine zaštitnih mjera:

- I. mjere zabrane i ograničenja izgradnje na osjetljivim područjima, i
- II. mjere za sprječavanje i smanjivanje onečišćenja.

Mjere zabrane i ograničenja izgradnje na osjetljivim područjima određene su u okviru zona sanitarne zaštite izvorišta voda za piće. Osnovna mjera za sprječavanje i smanjivanje onečišćenja je izgradnja sustava za odvodnju i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, što se utvrđuje županijskim Planom za zaštitu voda.

2) Prioritet je izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda naselja bez kanalizacije u područjima neposrednog utjecaja na podzemne vode koje prihranjuju izvorišta vode za piće većih javnih vodoopskrbnih sustava. Utjecaj otpadnih voda industrijskih pogona na kakvoću voda izvorišta potrebno je ukloniti dovršetkom i/ili izgradnjom uređaja za pročišćavanje.

3) Saniranje zatečenog stanja u zonama zaštite izvorišta vode za piće treba provoditi na osnovi cjelovitih programa za slivno područje. Prioritete za realizaciju odrediti na osnovi važnosti izvorišta, stupnju ugroženosti izvorišta (osjetljivost

područja i karakteristike izvora onečišćenja), te učinkovitosti zaštite u smislu koristi od uloženi sredstava.

4) U slučaju izvanrednih onečišćenja provode se mjere temeljene na državnom i županijskom Planu za zaštitu voda. Treba izraditi operativne planove interventnih mjera za slučaj izvanrednih onečišćenja, osposobiti se i opremiti za hitnu provedbu sanacijskih mjera. Posebnu pozornost mora se dati potencijalnim izvorima onečišćenja većih razmjera.

5) Zaštita površinskih voda zastupljena je u okviru zaštite podzemnih voda i izvorišta iz kojih se stvaraju površinski tokovi. Kakvoću tih vodotoka očuvati i unaprijediti kontroliranim ispuštanjem i pročišćavanjem otpadnih voda.

Članak 227.

Radnje na provođenju zaštite voda (i mora), izvršavati prema Državnom planu za zaštitu voda. Izvršavanje Programa zaštite voda i mora provoditi postupno, kako bi se omogućilo praćenje utjecaja radnji na stanje kakvoće vode (i mora), te na temelju rezultata ocijenila potreba provođenja daljnjih radnji.

Članak 228.

Nakon utvrđivanja konačne trase Jadranske autoceste kroz područje dalmatinskih slivova, a naročito slivnih područja izvorišta vode za piće, izraditi potrebne planove za zaštitu voda spomenutih područja.

4.10.2. Zaštita mora

Članak 229.

More je osjetljivi eko-sustav i najznačajniji obnovljivi prirodni resurs Hrvatske, te je stoga potrebna sustavna skrb u planiranju njegova korištenja i gospodarenja.

Gospodarenje i zaštita mora i podmorja, unutar granica prostora Županije, obuhvaća: obalu, teritorijalne vode sve do državne granice Republike Hrvatske na moru.

Članak 230.

Morsko područje Županije razvrstava se u dvije kategorije:

- I. U prvu kategoriju svrstano je more u zaštićenim područjima (područja vrijedne prirodne baštine, područja podobna za uzgoj školjaka) i obalno more visoke kakvoće.
- II. U drugu kategoriju svrstano je more na području veće zagađenosti obalnog pojasa (more u zoni utjecaja otpadnih voda).

Članak 231.

Zaštita mora od onečišćenja s kopna provodi se ograničenjem izgradnje uz obalu i mjerama za sprječavanje i smanjivanje onečišćenja sa kopna.

U vrlo osjetljivim područjima gdje je more visoke kakvoće, a namijenjeno je ili se koristi za marikulturu, potrebno je planski ograničiti aktivnosti i izgradnju građevina uz obalu i na moru. Marikulturu u takvim područjima treba uskladiti s prijemnom moći mora na osnovi ciljanih istraživanja. Luke nautičkog turizma maksimalno planski ograničiti na kontaktnim dijelovima mora s tim vrlo osjetljivim područjima.

Usklađenim i kontroliranim razvojem turizma i gospodarstva, obvezno je održati postojeću kakvoću mora na područjima gdje je obalno more namijenjeno kupanju, sportu i rekreaciji još uvijek visoke kakvoće.

Ograničenom izgradnjom treba zaštititi od prekomjernog onečišćenja osjetljiva područja: dijelove zatvorenog mora, uvale i zaljeve sa slabom izmjenom vodene mase.

Razvoj industrije treba ograničiti na postojeće industrijske zone, u njima se ne smiju planirati tehnološki procesi iz kojih se izdvajaju otpadne vode s toksičnim i drugim opasnim tvarima, u postojećim pogonima ne smiju se mijenjati tehnologije i uvoditi visokootpadne proizvodnje, a treba težiti ka specifičnim, autohtonim proizvodnjama.

Članak 232.

Mjere za sprječavanje i smanjivanje onečišćenja s kopna su:

- Izgradnja javnog sustava za odvodnju otpadnih voda;
- Izgradnja kanalizacijskih sustava osnovni je sanitarno-zdravstveni standard i najučinkovitiji izravni način zaštite mora;
- Izgradnja središnjih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda s podzemnim ispuštima. Obvezno je kompletiranje mehaničkog (primarnog) stupnja pročišćavanja uključujući i izvedbu odgovarajućih građevina za taloženje (s aeracijom) prije podmorske dispozicije, čime bi se uskladili s «Direktivom Vijeća Europe o tretiranju otpadnih voda naselja(gradskih otpadnih voda) 91/271/EEC....», da je potrebno graditi uređaje za pročišćavanje drugog stupnja za gradove veće od 15 000 ES. Viši stupanj pročišćavanja treba prioritarno izgraditi na komunalnim uređajima s najvećim teretom onečišćenja;
- Obrada i zbrinjavanje mulja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. To treba rješavati u sklopu sustava za

- pročišćavanje otpadnih voda i/ili u sklopu sustava gospodarenja otpadom na razini Županije; i
- Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda industrije. Velika industrijska postrojenja u obalnom području imaju izgrađene vlastite odvodne sustave i uređaje za pročišćavanje s podmorskim ispustima koja moraju i dalje samostalno postojati.

Za velike industrijske pogone potrebne su slijedeće zaštitne mjere:

- Uz redovito održavanje zaštitnih građevina i uređaja, provoditi stalne kontrole i pročišćavanje otpadnih voda s visokim učinkom;
- Smanjiti količine tehnoloških voda primjenom višeg stupnja pročišćavanja s ponovnim korištenjem pročišćene otpadne vode. (Rekonstruirati internu kanalizaciju i spremnike, te sanirati podzemlja); i
- U slučaju dotrajalosti i propusnosti interne kanalizacije nužna je njezina rekonstrukcija i povezivanje svih ispusta otpadnih voda zbog višeg stupnja čišćenja na zajedničkom biološko-kemijskom uređaju. Mora se spriječiti i onečišćenje podzemlja, te provoditi sustavnu sanaciju podzemlja.

Članak 233.

Industrijski pogoni u priobalju, bez riješene odvodnje otpadnih voda, moraju izgraditi predtretman i priključenje na javne kanalizacijske sustave. U remontnim brodogradilištima nužno je riješiti prikupljanje otpadne tvari od antikorozivne obrade brodova (boje, abraziv), zauljene vode i istrošenih ulja..

Kod svih industrija prelaziti na primjenu suvremenih ekološki prihvatljivih tehnologija te uvoditi reciklažu i ponovnu upotrebu vode. U ostalim industrijama i pogonima (galvanizacija, grafički i servisni pogoni, praonice) priključenim na gradsku kanalizaciju organizirano se moraju provoditi zaštitne mjere izgradnjom i održavanjem predtretmana tehnoloških voda i zbrinjavanjem posebnog otpada. Opasni otpad nužno je skupljati u tvorničkom biološko-kemijskom krugu (skladištiti) i spriječiti njegovo ispiranje ili procjeđivanje, odnosno ispuštanje u internu kanalizaciju i dalje u more.

Članak 234.

Radi sprječavanja onečišćenja obalnog mora uzrokovanog pomorskim prometom i lučkim djelatnostima treba provoditi sljedeće mjere zaštite:

- Kod postojećih specijaliziranih poduzeća dopuniti opremu za sprječavanje i uklanjanje onečišćenja (brodovi-čistači, plivajuće zaštitne brane, skimeri, crpke, spremnici, specijalizirana vozila, disperzanti i sl.);
- U lukama osiguravati prihvat zauljanih voda i istrošenog ulja;
- U marinama i lokalnim lukama instalirati uređaje za prihvat i obradu sanitarnih voda s brodica, kontejnere za odlaganje istrošenog ulja, ostataka goriva i zauljenih voda; i
- Odrediti način servisiranja brodova na moru i kopnu.

4.10.3. Zaštita zraka

Članak 235.

Područje Županije prema stupnju onečišćenosti zraka dijeli se u tri kategorije:

- Na području prve kategorije nisu prekoračene preporučene vrijednosti kakvoće zraka;
- Na području druge kategorije zrak je umjereno onečišćen, prekoračene su preporučene vrijednosti kakvoće zraka, ali nisu prekoračene granične vrijednosti kakvoće zraka; i
- Područje treće kategorije kakvoće zraka ima prekomjerno onečišćen zrak, jer su prekoračene granične vrijednosti kakvoće zraka.

Članak 236.

Radi poboljšanja kakvoće zraka, određuju se sljedeće mjere i aktivnosti za postojeća postrojenja:

- Donošenje mjera za smanjenje onečišćenja zraka prilikom pretovara i transporta rastresitih i praškastih materijala u luci Split (primjena zatvorenih sustava);
- Treba zahtijevati od INE-Solin optimalno vođenje i održavanje pogona i opreme. Korištenje loživog ulja je dopušteno uz uvjet da tako nastale emisije onečišćujućih tvari u zrak ne prekorače GVE propisane člankom 77. Uredbe o graničnim vrijednostima emisije onečišćujućih tvari u zrak iz stacioniranih izvora;
- Za područja industrijskih zona treba donijeti sanacijski program za smanjenje onečišćenja zraka. Plan smanjenja emisija onečišćenih tvari utvrdit će se temeljem separativnih studija izvodljivosti;
- Promicati upotrebu plina u svim izvorima u središtu grada ili spajanjem na centralizirane toplinske izvore;
- U svim kotlovnica koje koriste loživo ulje propisati upotrebu loživog ulja uz sadržaj sumpora do 1%, odnosno upotrebu plina;
- Kotlovnice na kruta goriva preraditi na tekuće ili plinovito gorivo ili spojiti na centralizirani sustav opskrbe;
- Održavati javne gradske površine redovitim čišćenjem prašine s ulice; i
- Zabraniti korištenje ugljena u kućnim kotlovnica na području središta Splita i zabraniti prodaju ugljena na malo sa sadržajem sumpora većim od 0.55 g/MJ.

Članak 237.

Radi poboljšanja kakvoće zraka određuju se sljedeće mjere i aktivnosti za nove zahvate u prostoru:

- Ograničavati emisije i propisivati tehničke standarde u skladu sa stanjem tehnike (BAT) i Uredbom o graničnim vrijednostima emisije onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora;
- Za zahvate za koje nije propisana procjena utjecaja na okoliš, visinu dimnjaka, do donošenja propisa treba određivati u skladu s njemačkim propisom TA-Luft;
- Izvođenjem nekog zahvata na bilo kojem mjestu u Županiji ne smije se izazvati značajno povećanje opterećenja. Razina značajnog opterećenja ocjenjuje se temeljem rezultata utjecaja na okoliš. Zbog dodatnog opterećenja emisija iz novog izvora ne smije doći do prelaska kakvoće zraka u nižu kategoriju u bilo kojoj točki okoline izvora;
- U zoni prve kategorije kakvoće zraka dozvoljava se građenje i razvitak uz mjere koje neće dovesti prevođenje kakvoće zraka u višu kategoriju, na područjima druge kategorije kakvoće zraka dozvoljava se građenje i razvitak uz mjere smanjivanja onečišćenja zraka, a za treću kategoriju kakvoće zraka propisuju se sanacijske mjere radi dovođenja zraka u nižu kategoriju onečišćenosti; i
- Na odlagalištima otpada provoditi skupljanje bioplina i energetski ga koristiti.

Članak 238.

Radi poboljšanja kakvoće zraka određuju se sljedeće mjere i aktivnosti za mobilne izvore onečišćenja zraka:

- Proširiti pješačke zone, graditi podzemne garaže i unaprijediti javni gradski putnički promet.
- Novi autobusi moraju prometovati po normama EURO II. i EURO III.
- Treba učestalije obaviti inspekcije onečišćenja zraka za vozila gradskog javnog prometa, dostavna teretna vozila, te sva vozila starija od 5 godina.
- Uvoditi po potrebi pješačke zone, te zone ograničenog i smirenog prometa.
- Treba osigurati protočnost prometnica.
- Treba odrediti uvjete za velike brodove na privezu.

Ispunjavati obveze o emisijama onečišćujućih tvari u zrak u skladu s preuzetim međunarodnim ugovorima.

4.10.4. Zaštita tala

4.10.4.1. Šumsko zemljište

Članak 239.

Zaštitu šuma i šumskog zemljišta odredit će se sljedećim mjerama:

- Održavati postojeće šume putem očuvanja i pravilnog gospodarenja;
- Djelovati na očuvanju šuma u reprezentativnim ekološkim sustavima i krajobrazima;
- Ostvariti razvitak šumskog zemljišta i šuma zasađenih u neindustrijske svrhe radi održavanja ekološko prihvatljivih programa pošumljavanja novih i već pošumljenih područja;
- Povećati zaštitu šuma od onečišćivača, požara, nametnika i bolesti te drugih negativnih utjecaja na njih; i
- Stimulirati aktivnosti šumarstva radi ozelenjavanja gradskih, rubnih gradskih, seoskih naselja, turističkih područja namijenjenih uljepšavanju izgleda krajobraza, rekreaciji i proizvodnji.

4.10.4.2. Poljoprivredno zemljište

Članak 240.

Zemljište za poljoprivredu razgraničeno je u pet kategorija zaštite, a prostorni raspored zemljišta različitih kategorija prikazan je u grafičkom prilogu PPSDŽ - na kartografskom prikazu br. 1. "Korištenje i namjena prostora".

Kategorija poljoprivrednog zemljišta je procijenjena vrijednost proizvodne sposobnosti zemljišta s obzirom na vrijednost tla te uvjete klime i reljefa.

Zemljišta I. kategorije zaštite obuhvaćaju zemljišta I. bonitetne klase. To su najvrjednija zemljišta, štite se i namjenjuju isključivo primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, osim zemljišta ove kategorije koja se nalaze unutar granice obuhvata GUP-a Grada Splita.

Zemljišta II. kategorije obuhvaćaju zemljišta II bonitetne klase, štite se i namjenjuju poljoprivrednoj proizvodnji, osim zemljišta ove kategorije koja se nalaze unutar granica GUP-a Grada Splita.

Zemljišta III. kategorije obuhvaćaju zemljišta III. bonitetne klase. Odgovarajućim mjerama treba zaštititi najvrjednija i najdublja zemljišta, povoljne prirodne dreniranosti, najmanje stjenovitosti površine kao i antropogena zemljišta ove kategorije. Zaštitu zemljišta III. kategorije valja osigurati planiranjem stambenih zona manje gustoće naseljenosti u kojima će poljoprivredno zemljište biti uključeno na odgovarajući način i zaštićeno te privedeno svojoj svrsi u okviru manjih gospodarstava i okućnica. Izuzetak su zemljišta ove kategorije koja se nalaze unutar granice obuhvata GUP-a Grada Splita.

Zemljišta IV. i V. kategorije čine ona koja su uglavnom u naravi šumsko zemljište. Ovoj kategoriji pripadaju i zemljišta na strmim padinama za koje je potrebno planirati mjere zaštite od erozije, a moguća je izmjena namjene ovog zemljišta.

Zemljište I. kategorije zaštite, u grafičkom dijelu PPSDŽ - kartografskom prikazu br. 1. "Korištenje i namjena

prostora", prikazano je kao "osobito vrijedno obradivo tlo P 1"; zemljište II. kategorije kao "vrijedno obradivo tlo P 2"; zemljište III. kategorije kao "ostalo obradivo tlo P 3" i zemljište IV. i V. kategorije kao "ostalo poljoprivredno tlo PŠ".

Članak 241.

Prostornim planom uređenja Općine i Grada treba poljoprivrednoj proizvodnji namijeniti zemljišta koja se melioracijama i agrotehnikom mogu poboljšati do većih bonitetnih kategorija i površina većih od 2000 m².

Za očuvanje i korištenje preostalog kvalitetnog zemljišta za poljodjelsku i stočarsku svrhu moraju se odrediti sljedeće mjere:

- Smanjiti korištenje kvalitetnog zemljišta za nepoljoprivredne svrhe;
- Poticati i usmjeravati proizvodnju zdrave hrane;
- Prednost dati tradicionalnim poljoprivrednim granama koje imaju povoljne preduvjete za proizvodnju (vinogradarstvo, maslinarstvo, proizvodnja krumpira itd.); i
- Temelj poljoprivrede u Županiji trebaju biti obiteljska poljodjelska gospodarstva.

4.10.4.3. Zemljište za planiranje izgradnje

Članak 242.

Na prostoru Županije razlikuju se četiri grupe zemljišta prema geotehničkim karakteristikama.

Zemljišta IV. grupe svrstana su u područja podložna djelovanju erozije. Područja oblikovana u tom tipu su istovremeno zone djelomično ili u cijelosti podložna poplavama. Zemljišta II. i III. grupe su pretežito nestabilna područja s naglašenim djelovanjem erozije. Ostali dio Županije je zemljište I. grupe koje čini zemljište kraških osobina.

Članak 243.

U prostornim planovima užeg područja treba voditi računa o geotehničkim karakteristikama terena na slijedeći način:

- Kod izrade Prostornog plana uređenja Općine ili Grada treba uvažiti geotehničke karakteristike na područjima gdje se nalaze zemljišta II., III. i IV. grupe, kao i kontaktne zone s područjima I. grupe. Ocjenu karakteristika zemljišta procijeniti u pravilu bez terenskog istraživanja, na temelju postojećih podataka. Svrha ocjene karakteristike zemljišta je određivanja mogućih građevinskih područja.
- Kod izrade generalnog urbanističkog plana i urbanističkog plana uređenja u naseljima i na novim građevinskim područjima, treba prilagoditi prostorna rješenja i tehnička rješenja građevina geotehničkim karakteristikama terena na način da izbor namjena i građevina bude sukladan navedenim karakteristikama zemljišta.

U prostornim planovima užeg područja, u tretmanu tala treba se pridržavati slijedećih kriterija:

- Mjere koje treba poduzeti u cilju zaštite tla potrebno je usmjeriti poglavito na korištenje tla primjereno staništu, smanjenje potrošnje površina, izbjegavanje erozije i nepovoljne promjene strukture tla kao i smanjenje unošenja tvari.
- Posebnu važnost ima načelo prevencije, kojim se osiguravaju funkcionalnosti i mogućnosti korištenja tla za različite namjene kao i raspoloživosti tla za buduće naraštaje.
- U slučaju dokazanih opasnosti za važne funkcije tla prednost treba dati zaštiti istih ispred korisničkih interesa.
- U svrhu preventivne zaštite funkcija tla potrebno je utvrditi područja prioriteta za određene načine korištenja, a odgovarajućim mjerama treba osigurati vrijedna tla i lokacije uključujući i njihovo korištenje.
- Pri određivanju građevinskih područja treba voditi računa o stvarnim potrebama, a ako u već određenim građevnim područjima nije došlo do izgradnje, ista je potrebno prenamijeniti za prvobitnu namjenu.
- Površine koje se više ne koriste (npr. rudne jalovine, odlagališta otpada, klizišta) potrebno je ponovno obrađivati (rekultivirati).
- U svrhu zaštite od erozije i štetnog zbijanja tla potrebno je primjenjivati pravila dobre poljoprivredne i šumarske prakse.
- Površine oštećene erozijom i klizišta potrebno je što je više moguće obnoviti.
- U cilju zaštite od prirodnih nepogoda potrebno je poticati održavanje odnosno obnavljanje zaštitnih šuma, a poglavito pošumljavanje strmih padina.
- Kod pošumljavanja treba poticati procese prirodnog obnavljanja šuma i autohtone šumske zajednice.
- Treba težiti šumarstvu primjerenom staništu. Održavanje i korištenje šuma treba biti prilagođeno uvjetima stanja tla.

4.10.5. Zaštita od buke

Članak 244.

Prostornim planom uređenja Općine i Grada treba propisati mjere zaštite od buke za građevinska područja i pojedine građevine.

Za građevinska područja mjerama se određuje najviša dopuštena razina buke na rubu građevinskog područja koje se štiti. Mjerama se određuju posebni kriteriji za građevinska područja:

- površine naselja i
- površine izvan naselja za izdvojene namjene.

Posebne mjere zaštite od buke određuju se za građevine koje se grade izvan građevinskog područja i građevine društvenih djelatnosti za javne funkcije.

4.10.6. Popis građevina i zahvata za koje je potrebna procjena utjecaja na okoliš

Članak 245.

Procjenu utjecaja na okoliš, pored građevina i zahvata u prostoru navedenih u Popisu zahvata u sklopu Pravilnika o procjeni utjecaja na okoliš, potrebno je prema ovoj Odluci, uraditi i za sljedeće:

1. Prometne građevine :
  - morske luke (luke državnog i županijskog značaja, luke posebne namjene, marine)
2. Energetske građevine:
  - proizvodne građevine za plinsku elektranu,
- 3 Infrastrukturne građevine:
  - ispusti otpadnih voda izvan građevinskog područja,
  - sustavi za pročišćavanje otpadnih voda.
4. Gospodarske građevine:
  - eksploatacijska polja mineralnih sirovina,
  - istraživačka polja mineralnih sirovina,
  - proizvodni kapaciteti bazične industrije,
  - dio pomorskog dobra gdje je predviđena marikultura,
5. Građevine za zbrinjavanje otpada:
  - županijski centar za gospodarenje otpadom,
6. Ostale građevine:
  - građevine i postrojenja u sklopu lučkih kompleksa i marina za snabdijevanje gorivom brodova i drugih plovnih objekata
  - sustavi odvodnje naselja kapaciteta 3500 ES i više
  - pojedinačni sustavi odvodnje ugostiteljsko-turističkih objekata
  - sustavi odvodnje objekata gospodarske (poslovne) namjene.

4.11. Mjere provedbe

4.11.1. Obveza izrade dokumenata prostornog uređenja

Članak 246.

U Splitsko-dalmatinskoj županiji dokumenti prostornog uređenja užih područja izrađuju se obavezno za posebna područja i zaštićena područja određena PPSDŽ i ovom Odlukom, područja Općina i Gradova, te za ostala područja određena Prostornim planom uređenja Općine i Grada. Ovom Odlukom određuje se izrada sljedećih prostornih planova:

1. Prostorni plan područja posebnih obilježja,
2. Prostorni plan uređenja Općine i Grada,
3. Generalni urbanistički plan i
4. Urbanistički plan uređenja.

Članak 247.

Za zaštićena i posebna područja potrebno je izraditi Prostorne planove područja posebnih obilježja, sa sadržajem kojim će se odrediti detaljniji uvjeti razgraničenja prostora, smještaja gospodarskih sadržaja, smještaja društvenih djelatnosti, prometnih i drugih infrastrukturnih sustava te mjere zaštite i provedbe. Granice obuhvata posebnih i zaštićenih područja određene su u grafičkom prilogu PPSDŽ.

Posebna područja su:

1. Splitska konurbacija,
2. Otok Brač,
3. Otok Hvar,
4. Otok Vis.
5. Otok Šolta

Za navedena posebna područja nije obvezno izraditi Prostorne planove područja posebnih obilježja ukoliko se Prostorni planovi uređenja pripadajućih Općina i Gradova izrađuju istovremeno i koordinirano u navedenom sadržaju ili se u postupku izrade važeći planovi izmjenama i dopunama usklađuju u sadržaju i obuhvatu navedenih posebnih područja. Ovi planovi provodit će se za navedena područja do donošenja Prostornih planova područja posebnih obilježja. Koordinaciju izrade navedenih planova provodi Županijski zavod za prostorno uređenje.

Zaštićena područja prirodne baštine i kulturno-povijesnog naslijeđa za koje je obvezna izrada Prostornog plana uređenja područja posebnih obilježja su:

1. Park prirode Biokovo,
2. Tok rijeke Cetine,
3. Park šuma Marjan,
4. Pakleni otoci,
5. Biševo,
6. Starigradsko polje na otoku Hvaru (prostor integralne zaštite) i
7. Arheološki lokalitet Salone.

Na ovim područjima provodit će se važeći planovi uz posebne uvjete zaštite i suglasnosti resornog Ministarstva.

Prostornim planom uređenja Općine i Grada može se odrediti obveza izrade prostornog plana užeg područja i drugih zaštićenih područja prirodne baštine, područja krajobrazne vrijednosti i kulturno-povijesnog naslijeđa, a za koje treba odrediti granicu obuhvata i vrstu prostornog plana.

Članak 248.

Prostorni planovi uređenja Općina i Gradova donose se za:

Gradove: Hvar, Imotski, Kaštela, Komiža, Makarska, Omiš, Sinj, Solin, Split, Stari Grad, Supetar, Trilj, Trogir, Vis, Vrgorac i Vrlika.

Općine: Baška Voda, Bol, Brela, Cista Provo, Dicmo, Dugi Rat, Dugopolje, Gradac, Hrvace, Jelsa, Klis, Lećevica, Lokvičići, Lovreć, Marina, Milna, Muć, Nerežišća, Okrug, Otok, Podbablje, Podgora, Podstrana, Postira, Prgomet, Primorski Dololac, Proložac, Pučišća, Runović, Seget, Selca, Sućuraj, Sutivan, Šestanovac, Šolta, Tučepi, Zadvarje, Zagvozđ i Zmijavci.

Granica obuhvata Prostornog plana uređenja Općine i Grada određena je administrativnom podjelom. Administrativna podjela prostora proizlazi iz odredbi Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj. Ona se počinje provoditi od donošenja Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske, gdje su u točki 3. Osnove za planiranje i usklađivanje prostornog razvitka određene. Analogno Strategiji, Prostorni plan Splitsko-dalmatinske županije preuzima granice općina i gradova iz navedenog Zakona.

Prostornim planom uređenja Općine i Grada odredit će se:

- područje obuhvata prostornih planova užeg područja i
- ograničenja gradnje do izrade prostornih planova užeg područja.

Članak 249.

Generalni urbanistički plan donosi se za naselja: Split, Solin, Kaštela, Sinj, i Makarska, a granica obuhvata utvrđuje se Prostornim planom uređenja Grada.

Izrada Urbanističkog plana uređenja obvezna je za:

1. Naselja-sjedišta:

Gradova: Trogir, Imotski, Omiš, Trilj, Vrgorac, Vrliku, Hvar, Komižu, Stari Grad, Supetar i Vis;

Općina: Baška Voda, Bol, Brela, Dugi Rat, Gradac, Jelsa, Klis, Marina, Podgora, Podstrana, Seget Donji i Tučepi;

2. Neizgrađeni dio naselja u obalnom području mora veći od 5 ha; uključujući područja za koja su doneseni planovi užih područja ukoliko se kod izrade Prostornog plana uređenja utvrdi da je prostornim obuhvatom Urbanističkog plana uređenja potrebno izmijeniti rješenja i regulaciju u obuhvatu važećih planova užih područja.
3. Kulturno-povijesne cjeline, sukladno propisima o prostornom uređenju i Zakonu o zaštiti kulturnih dobara; i
4. Površine izvan naselja za izdvojene namjene:
  - gospodarske namjene,
  - turističke namjene i
  - športske namjene.
5. Za sve zahvate koji graniče sa pomorskim dobrom i zahvate u širini od 100m zračne linije od linije zakonom definirane kao pomorsko dobro izvan izgrađenih dijelova naselja, obuhvataju pomorsko dobro i pripadajući prostor mora.

Za područja naselja-sjedišta do donošenja Urbanističkih planova uređenja, provode se važeći planovi, osim u dijelu koji se odnosi na površine određene točkama 2., 3., i 4. navedenih u stavku 2. ovog članka.

Prostornim planom uređenja Općine i Grada utvrđuje se granica područja i uvjeti za izradu Urbanističkih planova uređenja navedenih u stavku 2. ovog članka za koje se propisuje obveza izrade.

Članak 250.

Ovom Odlukom utvrđuje se obveza izrade Programa, Studija i drugih dokumenata :

1. Programsko planski dokument za područje: Splitske konurbacije, trase željeznice i autoceste, otoke: Brač, Hvar, Vis i Šolta,

2. Ekološko gospodarsko vrednovanje tala Splitsko-dalmatinske županije - za potrebe razvitka poljoprivrede,
3. Plan zaštite od buke - koji će osim karte buke, odrediti kriterije za određivanje razine buke, te mjere prevencije i zaštite od buke,
4. Prometna studija za potrebe razvoja mreže prometnica u zoni utjecaja Splitske konurbacije,
5. Vrednovanje obalnog pojasa Županije - osnova za gospodarenje tim prostorom,
6. Stručna podloga za smještaj infrastrukture od značenja za Županiju na prostoru više Općina i Gradova,
7. Stručne podloge, obvezne prema odredbama Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske,
8. Vodoopskrbni plan Županije za potrebe razvoja županijskog sustava vodoopskrbe i
9. Drugi programi i studije za kojima se u toku izrade ukaže potreba izrade,
10. Rudarsko-geološka studija.

Prihvatanje dokumenata iz stavka 1. ovog članka, obavljat će izvršno ili predstavničko tijelo Županije.

Na temelju ovog Plana, odobrenja za građenje izdat će se za sljedeće objekte:

- EKO-sustav Kaštelanski zaljev,
- Tuneli: Sv. Ilija i Ravča-Drvenik,
- Interventne helidrome,
- Eksploatacije mineralnih sirovina u funkciji izgradnje auto ceste,
- Auto cestu i
- Županijski centar za gospodarenje otpadom.

4.11.2. Područja primjene posebnih razvojnih i drugih mjera

Članak 251.

Posebne mjere razvoja određene su za tri karakteristična područja Županije:

- Priobalno područje,
- Zaobalno područje,
- Otočno područje.

4.11.2.1. Priobalno područje

Članak 252.

Posebne postavke razvoja koje osobito treba poticati na Priobalnom području su:

1. Treba ublažiti pritisak na usku obalnu crtu, preusmjeravajući migracijske tokove prema bližem zaleđu (implicitne migracijske mjere) čime bi se polučio dvostruki pozitivni učinak;
2. Obalne prostore planirati isključivo za litoralne sadržaje;
3. Razviti lučki sustav i osigurati prostorne uvjete za razvitak;
4. Razviti prometni sustav integrirajući sve segmente na međunarodnim (inter-regionalnim) koridorima, kao konkurentne susjednim državama;
5. Postojeće vodoopskrbne sustave proširivati i spajati ih u veće cjeline;
6. Onečišćenju zraka zbog prometa treba posvetiti posebnu pažnju i pojačati infrastrukturu koja će omogućiti iznalaženje pravovremenih i djelotvornih zaštitnih mjera; i
7. Prikupljanja otpadnih voda i njihovo pročišćavanje primaran je zadatak, a izgradnja kanalizacijskih sustava osnovni je sanitarno-zdravstveni standard i najučinkovitiji izravni način zaštite mora, te se tamo gdje nisu izgrađeni treba pristupiti njihovom planiranju i gradnji.

S obzirom na smještajne kriterije, na način kako pojedine djelatnosti funkcioniraju u prostoru u odnosu na planirane potrebe, određene su sljedeće mjere razvoja:

1. Pojedine pogone iz industrijskih zona u gradovima i naseljima dislocirati;
2. Izgraditi i dograditi prometnice visokog prometnog standarda, autocestu Zagreb-Split-Dubrovnik, te željezničku prugu velikih učinkovitosti na pravcu Zagreb-Split i Jadransku željeznicu;
3. Apsolutni prioritet ima izgradnja državne ceste Trogir-Omiš sa svim pripadajućim čvorovima i spojnim cestama, te prometne zone i terminali od značaja za državu. Prednost imaju i dionice državne ceste Split-Zagreb, te obilaznice Sinja i Dicma;
4. Rješenje sustava vodoopskrbe i odvodnje Eko projekt Kaštela-Split;
5. Graditi, dograđivati i sanirati mrežu kanalizacije prema prioritetu zaštite izvorišta pitkih voda i obalnog mora; i
6. Poboljšati i zaštititi kakvoću zraka na području Kaštela-Solin-Split kao posljedicu emisije proizvodnje cementa i
7. Izgradnja zatvorenih sustava za pretovar u lukama, te promicanjem upotrebe plina u području konurbacije ili spajanjem na centralizirane toplinske izvore.

4.11.2.2. Zaobalno područje

Članak 253.

Posebne postavke razvitka koje osobito treba poticati za Zaobalno područje su:

1. Poticati intenzivniji rast žarišnih naselja i naselja povoljnije demografske strukture radi ublažavanja negativnog demografskog procesa;
2. Planom predviđeni raspored proizvodnih kapaciteta i drugih sadržaja u prostoru provesti uz disperziju radnih mjesta i povezati ih s postojećim i planiranim područjima stanovanja i razvojem prometnih sustava;
3. Poticati razvoj veznih pravaca koji osiguravaju razvoj graničnog područja Županije i integriraju zaobalno područje sa susjednim Županijama i Republikom Bosnom i Hercegovinom; i
4. Izgradnja Jadranske autoceste.

S obzirom na smještajne kriterije, na način kako pojedine djelatnosti funkcioniraju u prostoru u odnosu na planirane potrebe, određuju se sljedeće mjere razvoja:

1. Posebno antidepopulacijsko značenje imale bi područne osnovne škole (tzv. male planinske škole i škole u udaljenim naseljima), kako bi se uspostavili uvjeti za očuvanje pograničnog i zaobalnog područja;
2. Razvijati mrežu srednjih škola;
3. Objekte primarne zdravstvene zaštite smjestiti u središta gradova i općina;
4. Povećati broj lokacija objekata sekundarne zdravstvene zaštite;
5. Radne zone planirati disperzirano, a posebno odrediti i sačuvati izrazito vrijedne prostore za poljoprivredno-stočarsku djelatnost;
6. Poticati poduzetništvo;
7. Poticati poljoprivredne djelatnosti i razvitak seoskog gospodarstva i turizma; i
8. Ulagati u razvoj sustava vodoopskrbe i to prioritarno na područjima gdje je sustav neispravan i gdje je rad sustava nesiguran zbog nedovoljnih količina ili kvalitete vode. Kanalizacijske sustave graditi prema prioritetu zaštite izvorišta vode za piće i vodotoka, prve i druge zone sanitarne zaštite.

4.11.2.3. Otočno područje

Članak 254.

Posebne postavke razvoja koje osobito treba poticati za Otočno područje su:

- Očuvati naselja u unutrašnjosti otoka;
- Provesti disperziju radnih mjesta i povezati ih s postojećim i planiranim područjima stanovanja;
- Obalne prostore planirati isključivo za litoralne sadržaje;
- Poticati prometnu povezanost s otocima trajektnim i brodskim vezama; i
- Uspostaviti mrežu javnog prijevoza putnika Županije na kopnu i moru, integrirajući sve prometne kapacitete.

S obzirom na smještajne kriterije, na način kako pojedine djelatnosti funkcioniraju u prostoru u odnosu na planirane potrebe, određuju se sljedeće mjere razvoja:

- Razviti mrežu područnih osnovnih škola;
- Objekte primarne zdravstvene zaštite smjestiti u sjedišta grada i općina;
- Locirati objekte sekundarne zdravstvene zaštite;
- Izgradnju novih turističkih kapaciteta planirati prije svega u izgrađenom dijelu građevinskog područja (ili unutar granica proširenja naselja), a veće komplekse u manje vrijedne prirodne sredine koje bi se na taj način oplemenile;
- Neprekidno ulagati u razvoj sustava vodoopskrbe (uz dovođenje vode s kopna) i odvodnje; i
- Poticati poljoprivredne djelatnosti.

4.11.2.4. Ostale mjere razvoja

Članak 255.

Ovom Odlukom predlažu se posebne mjere razvoja koje se mogu primijeniti po područjima ili građevinama odnosno pojedinim zahvatima, a koje su primjerene prostoru i postavljenim ciljevima:

- a) prioritarno planirati gradnju građevina od županijskog značenja u dijelu Županije gdje se želi potaknuti razvoj,
- b) u područjima pogođenim dugotrajnim iseljavanjem predvidjeti prodaju uređenog građevinskog zemljišta po povoljnoj cijeni uz ispunjenje određenih uvjeta kao što su mlađe dobne skupine, prijava prebivališta i sl.,
- c) odrediti visinu komunalne naknade na način da se potiče privođenje zemljišta planiranoj namjeni,
- d) predvidjeti programom mjera za unapređenje stanja u prostoru uvođenje komunalnog doprinosa za financiranje građenja građevina i uređaja komunalne infrastrukture,
- e) predvidjeti osiguranje sredstava za zaštitu i upravljanje zaštićenim dijelovima prostora,
- f) predvidjeti mogućnost osiguranja sredstava za financiranje projekata za potrebe općine i grada, kao što su izgradnja građevina društvenih djelatnosti za javne funkcije, prometnica i sličnog putem izdavanja lokalnih obveznica, i
- g) predvidjeti mjere za poticanje razvoja određenih gospodarskih djelatnosti kao što su dodjele kredita s povoljnijim uvjetima (manja kamata, duži rok otplate i sl.), novčane poticaje za određenu proizvodnju ili granu djelatnosti, propisivanje nižih stopa poreza na potrošnju i poreza na dohodak.

Članak 256.

Provedba i razrada postavki i mjera PPSDŽ i ove Odluke provodit će se putem Programa mjera za unapređenje

stanja u prostoru (u nastavku: Program mjera). Program mjera, osim zakonom određenog sadržaja, treba:

- utvrditi nositelje pojedinih obveza, rokove i troškove planiranih mjera i
- odrediti mjere za provedbu politike prostornog uređenja (komunalni doprinos, razina uređenosti građevinskog zemljišta za pojedina uža područja i dr.) .

Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine i Grada treba usuglasiti s Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Županije.

4.11.3. Područja i lokaliteti za istraživanje i praćenje pojava i procesa u prostoru

Članak 257.

Planom se određuju područja i lokaliteti na kojima je potrebno provoditi sustavna istraživanja i praćenja pojava i procesa u prostoru. Praćenjem treba obuhvatiti cjelovit sklop pojava koje utječu na stanje kulturnog dobra i okoliša, a osobito koje utječu na kakvoću: prirodne baštine, tla, zraka, vode i mora.

Zaštitne mjere se donose za očuvanje kulturnog dobra i okoliša. Za očuvanje okoliša se donose mjere kojima se osigurava cjelovito osiguranje kakvoće okoliša, očuvanje prirodnih zajednica, racionalno korištenje prirodnih izvora i energije na najpovoljniji način za okoliš, kao osnovni uvjet zdravog i održivog razvitka.

4.11.3.1. Kulturna dobra

Članak 258.

Za kulturna dobra nadležno tijelo utvrđuje sustav mjera zaštite prema Zakonu o zaštiti kulturnih dobara i posebnim propisima koje donosi Ministar kulture.

- a) Utvrđivanje sustava mjera zaštite za nepokretno kulturno dobro i
- b) Obvezu izrade dokumenta prostornog uređenja.

Članak 259.

Dokumenti prostornog uređenja, ovisno o vrsti i području obuhvata, obavezno sadrže podatke iz konzervatorske podloge sa sustavom mjera zaštite nepokretnih kulturnih dobara koja se nalaze na području obuhvata plana.

Konzervatorsku podlogu utvrđuje nadležno tijelo, a ona sadrži opće i posebne uvjete zaštite i očuvanja kulturnih dobara u području obuhvata plana. U slučaju kada nadležno tijelo nije utvrdilo konzervatorsku podlogu dužno je na zahtjev donositelja dokumenta prostornog uređenja utvrditi sustav mjera zaštite nepokretnih kulturnih dobara koja se nalaze na području obuhvata plana.

Dokument prostornog uređenja može se donijeti samo uz prethodnu suglasnost nadležnog tijela kojim se potvrđuje da je sukladan konzervatorskoj podlozi ili utvrđenom sustavu mjera zaštite prema stavku 2. ovoga članka.

Članak 260.

Radi zaštite i očuvanja kulturno-povijesne cjeline donosi se urbanistički plan uređenja, sukladno propisima o prostornom uređenju i Zakonu o zaštiti kulturnih dobara.

4.11.3.2. Prirodna baština

Članak 261.

Za sva područja prirodne baštine u moru koja su pod bilo kojim oblikom zaštite, ili su predviđena za zaštitu, obvezno se provodi monitoring koji treba sadržavati:

1. biocenoška istraživanja morskog dna i pridnenih biocenoza, transektima uz autonomno ronjenje,
2. u području livada morske cvjetnice posidonije istraživanja dredžom,
3. praćenje trendova podmorskih biocenoza (npr. sužavanje areala ugroženih morskih cvjetnica).

U sklopu istraživanja mora potrebno je istražiti rasprostranjenost i stanje populacije te uspostaviti praćenje svih ugroženih morskih biljnih i životinjskih vrsta zaštićenih međunarodnim i državnim propisima, a posebice dupina, morskih kornjača i riba hrskavičnjača.

Za sva područja u moru koja nemaju istraženo nulto stanje obaviti takva istraživanja i na temelju njih izdvojiti eventualno i druga područja za zaštitu i monitoring.

Za sva područja prirodne baštine na kopnu koja su pod bilo kojim oblikom zaštite, ili su predviđena za zaštitu, obvezno se provodi monitoring koji treba sadržavati:

1. biocenoška istraživanja kopnenih ekosustava s obzirom na fitocenoze i ciljane životinjske skupine,
2. praćenje trendova u ekosustavima,
3. monitoring zaštićenih, rijetkih, ugroženih i osjetljivih vrsta – primjerice bjeloglavih supova i ptica grabljivica, dupina, gmazova, vodozemaca, kukaca i dr.,

4. monitoring rijetkih i ugroženih zajednica i
5. praćenje stanja u manjim ali osjetljivim biotopima – npr. lokve na otocima i u priobalju, vrijedna a ugrožena staništa u blizini gradova, naselja, industrijskih područja i infrastrukturnih koridora i drugo.

Za područja pretpostavljene i potencijalno vrijedne flore i faune, koja su izdvojena studijama izrađenim za ovaj Plan, provesti istraživanja na razini utvrđivanja nultog stanja, te ukoliko se pokaže potrebnim, naknadno uspostaviti monitoring i zaštitu.

Članak 262.

Radi utvrđivanja nultog stanja kvalitete tla, potrebno je obaviti istraživanja na područjima koja su posebno osjetljiva (ranjiva) na građevinske zahvate. To su sljedeća područja:

1. Područja osjetljiva na eroziju, a potreban je cjelovit monitoring intenziteta erozije i djelovanja mora i
2. Područja izražene erozije i klizišta koja ugrožavaju okolna naselja i ceste, a za koje je potreban cjelovit monitoring intenziteta erozije i praćenja klizišta.

4.11.3.3. Zrak

Članak 263.

Radi omogućavanja integralnog planiranja zaštite zraka i razvoja, uspostaviti sustav upravljanja kakvoćom zraka Županije koji će obuhvatiti sljedeće:

1. nadopuniti katastar emisije,
2. u sustav nadzora uključiti i praćenje emisija većih izvora,
3. unaprijediti monitoring kakvoće zraka,
4. uspostaviti bioekološki monitoring osjetljivih receptora, posebno šumskog ekosustava,
5. uspostaviti kvalitetan meteorološki monitoring i bazu meteoroloških podataka,
6. razviti računski model onečišćenja grada i regije,
7. razviti detaljni model onečišćenja prometa,
8. nastaviti s kartiranjem kritičnog opterećenja i razina,
9. razviti tehnoekonomske model za prognoziiranje emisija.

Katastar onečišćavanja okoliša je skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu unošenja, ispuštanja ili odlaganja štetnih tvari u okoliš. Emisija je ispuštanje ili istjecanje tvari u tekućem, plinovitom ili krutom stanju, ili ispuštanje energije (buka, vibracija, radijacija, toplina) te mikrobiološkog onečišćavanja iz određenog izvora u okoliš. Imisija je koncentracija tvari na određenom mjestu i u određenom vremenu u okolišu. Unaprjeđenje praćenja kakvoće zraka obuhvaća:

- a) na jednoj postaji u središtu grada Splita treba uspostaviti mjerenja ili ih nadopuniti automatskim mjernim uređajima s kompletnim opsegom mjerenja koji se primjenjuje u urbanim sredinama (SO₂, NO₂/NO/NO_x, O₃, CO, PM₁₀, PM_{2.5}, TSP, benzen, toluen, ksilen). Postaju opremiti i osnovnim meteorološkim mjerenjima,
- b) uspostaviti dodatni monitoring kakvoće zraka u okolici,
- c) nabaviti jednu mobilnu postaju s kompletnim opsegom mjerenja kakvoće zraka i meteoroloških parametara, uključujući i meteorološki sodar,
- d) razmotriti mogućnost uvođenja indeksa onečišćenja za praćenje skupnog djelovanja više onečišćujućih tvari, posebno onih koje pridonose smanjenju vidljivosti (ljetni smog),
- e) Uspostaviti mjerenja na području prve i druge zone sanitarne zaštite izvorišta Jadra i Žrnovnice mjerenjima O₃ i NO₂/NO/NO_x, kemijskih karakteristika oborina i mjerenjima brzine i smjera vjetra. Ta postaja treba biti referentna stanica pozadinskog onečišćenja i
- f) poboljšati meteorološki monitoring.

4.11.3.4. Voda

Članak 264.

Istraživanja i ispitivanja kakvoće podzemnih i površinskih voda te otpadnih voda obavljaju se radi utvrđivanja kakvoće voda, uzroka, opsega i mogućih posljedica onečišćavanja. Program ispitivanja kakvoće podzemnih, površinskih i otpadnih voda na području Županije određuje se Županijskim planom za zaštitu voda. Programom treba obuhvatiti ispitivanje podzemnih i površinskih voda.

Ovim se Planom predlažu istraživanja radi zaštite i korištenja podzemnih voda i to:

1. Istraživanja radi zaštite izvorišta vode za piće:
  - a) *Šire područje*. Nastaviti s istraživačkim radovima radi daljnjeg upoznavanja slivova i dinamike vode u tim slivovima. Nove hidrogeološke interpretacije dinamike podzemnih voda zahtijevat će i novelaciju postojeće Odluke o zonama zaštite izvorišta vode za piće na širem području.
  - b) *Zaobalno područje*. Iskorištenje vodnih resursa je minimalno. Istraženost velikog dijela područja je vrlo slaba. S obzirom na takvo stanje, potrebno je obaviti sljedeće:
    - izraditi generalnu kartu opasnosti od onečišćenja podzemnih voda na čitavom području (hidrogeološka karta M 1:25. 000),
    - na temelju regionalnih vodoopskrbnih planova obaviti kategorizaciju izvorišta kao osnovne podloge za

- određivanje razine zaštite,
  - na osnovi dosadašnjih istražnih radova moraju se donijeti Odluke o zonama zaštite za izvore uključene u javne vodoopskrbne sustave i
  - za izvore uključene u javne vodoopskrbne sustave, za koje to do sada nije napravljeno odrediti granica prve i druge zone zaštite.
2. Istraživanje i kaptiranje novih eksploatacijskih količina uz korištenje stalnih rezervi. Gotovo sve kaptaže koriste samo dinamičke rezerve podzemne vode, pa je to danas jedan od ograničavajućih čimbenika razvitka vodoopskrbe. Ulaskom u stalne rezerve, eksploatacijske rezerve se mogu bitno povećati, ali taj posao treba uraditi vrlo pažljivo nakon detaljnih ispitivanja dinamičkih osobitosti izvora.
  3. Ispitivanje mogućnosti umjetnog prihranjivanja kraškog podzemlja i stvaranje podzemnih akumulacija. Kombiniranje površinskog akumuliranja dijela rezervi i prihranjivanja podzemlja u sušnom razdoblju budućnost je vodoopskrbe u kršu. Na taj način izbjegava se vrlo skupa prerada vode i voda zadržava prirodna fizička svojstva (prvenstveno temperaturu). Podzemne akumulacije bile bi idealne za povećanje vodoopskrbnih rezervi, ali su zbog prirode podzemnih tokova u neposrednim zaleđima izvorišta teško izvodljive.
  4. Ispitivanje i kaptiranje podzemne vode u retencijskim prostorima nudi velike mogućnosti u dobivanju velikih količina kvalitetne vode. U tom smislu od strateškog su značenja podzemne vode u retencijskim prostorima.
  5. Praćenje rezervi podzemnih voda mora biti stalna aktivnost kao preduvjet za racionalno gospodarenje vodama.
  6. Opća hidrogeološka istraživanja potrebno je provoditi radi novih spoznaja o dinamici podzemne vode. Rezultati svih istraživačkih radova i nove spoznaje o dinamici podzemnih voda primjenjivati na njihovu zaštitu, te je obvezna novelacija elaborata i Odluka o zonama sanitarne zaštite najmanje svakih deset godina. Na osnovi do sada provedenih hidrogeoloških istraživanja potrebno je novelirati donesene Odluke o uspostavljenim zonama sanitarne zaštite.

4.11.3.5. More

Članak 265.

Istraživanja i ispitivanja mora obavljaju se radi praćenja promjena morskog okoliša zbog utjecaja ljudskih djelatnosti, određivanja i kontrole provedbe mjera zaštite.

Istraživanja i ispitivanja obuhvaćaju:

- opterećenje mora iz kopnenih izvora (ispusti otpadnih voda naselja, turističkih kompleksa i industrije),
- zdravstvena kakvoća mora na plažama,
- zdravstvena kakvoća mora u uzgajalištima školjaka,
- posljedice prekomjerne eutrofikacije,
- razina i utjecaj onečišćenja na području većih naselja i industrijskih postrojenja – “vruće točke”, i
- praćenje ponašanja mora (struje, izmjena vodenih masa), modeliranje scenarija i ostala istraživanja.

4.11.3.6. Buka

Članak 266.

Istraživanje i ispitivanje buke obavlja se radi utvrđivanja ugroženosti okoliša. Program ispitivanja određuje se županijskim Planom za zaštitu od buke. Programom treba utvrditi nulto stanje, obaviti istraživanja na područjima koja su posebno osjetljiva, provesti monitoring, te uspostaviti sustav zaštite okoliša od prekomjerne buke.

4.12. Mjere posebne zaštite

Članak 267.

Kriteriji za provedbu mjera zaštite ljudi, prirodnih i materijalnih vrijednosti temelje se na geografskim osobitostima, demografskim osobitostima, dostignutom stupnju razvoja gospodarstva, infrastrukture i svih društvenih djelatnosti, kao i na stalnom procjenjivanju ugroženosti ljudi i područja prirodnim nepogodama, tehničko-tehnološkim i ekološkim nesrećama i povredljivošću na eventualna ratna razaranja. Mjere posebne zaštite sastoje se iz osnovnih i specifičnih mjera i zahtjeva. Osnovne mjere i zahtjevi zaštite i spašavanja u najvećoj mjeri sadržane su u načelima i mjerama planiranja prostora. Specifične mjere i zahtjevi zaštite i spašavanja općenito obuhvaćaju:

- a) mjere kojima se osigurava zaštićenost stambenih, poslovnih i drugih građevina, smanjuje njihova izloženost i povredljivost od razaranja (manja visina građevina, manja gustoća izgrađenosti, više zelenih površina, veća udaljenost između građevina i slično),
- b) mjere koje omogućavaju učinkovitu evakuaciju, izmiještanje, spašavanje, zbrinjavanje, sklanjanje i druge mjere zaštite i spašavanja ljudi,
- c) mjere koje omogućavaju elastičan prijelaz iz jednog u drugi oblik prometa i kretanja (iz optimalnih u izvanredne uvjete),

- d) mjere koje omogućavaju lokalizaciju i ograničavanje dometa posljedica pojedinih prirodnih nepogoda i drugih incidentnih – izvanrednih događaja i
- e) mjere koje omogućavaju funkcioniranje i obnavljanje građevina u slučaju oštećenja (protupožarno i protupožarno projektiranje i slično).

4.12.1. Sklanjanje ljudi

Članak 268.

Sklanjanje ljudi osigurava se izgradnjom skloništa osnovne i dopunske zaštite, te prilagođivanjem pogodnih prirodnih, podrumskih i drugih pogodnih građevina za funkciju sklanjanja ljudi, u područjima (zonama) obvezne izgradnje skloništa. Po prestanku pravne snage postojećih prostornih planova, zone obvezne izgradnje skloništa utvrdit će se novim Prostornim planovima koji uređuju prostor Općina i Gradova, a prema Elaboratu kriterija za izgradnju skloništa i drugih objekata za zaštitu za područja bivših općina Splitsko-dalmatinske županije, i posebnim zahtjevima obrane i civilne zaštite sukladno važećim zakonima i pravilnicima.

Obveza izgradnje skloništa po zonama utvrđenim Elaboratima kriterija za područja bivših općina Splitsko-dalmatinske županije i dosadašnjim prostornim, provedbenim i detaljnim urbanističkim planovima, utvrđuje se kao planska obveza neovisno od obveza investitora građevina (Izmjenom Zakona o unutarnjim poslovima ostala je samo obveza planiranja izgradnje skloništa) unutar zone obvezne izgradnje skloništa. U postupku izdavanja lokacijske dozvole ili izdavanja izvotka iz plana, kao uvjeti iz plana se propisuje i obveza izgradnje skloništa ili zaklona, ukoliko je planom predviđena izgradnja u obuhvatu tražene građevinske čestice. Skloništa osnovne zaštite otpornosti 100 kPa i skloništa dopunske zaštite otpornosti 50 kPa, kao građevine namijenjene zaštititi ljudi i stvari potrebnih za preživljavanje u skloništu u vrijeme autonomije skloništa u zaštitnom režimu sklanjanja, grade se prema prostornim planovima utvrđenim područjima Splitsko-dalmatinske županije i Elaboratima kriterija za područja bivših općina Splitsko-dalmatinske županije, uzimajući u obzir racionalnost izgradnje, vrstu i namjenu građevine, prosječan broj ljudi koji borave i rade ili su u poslovno-uslužnom odnosu u građevini, ugroženosti građevine, geološko-hidrološke uvjete građenja i slično, a temeljem posebnih zahtjeva obrane i važećih Pravilnika o tehničkim normativima za skloništa i Pravilnicima koji propisuju uvjete lociranja skloništa (Pravilnik o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i drugi objekti za zaštitu i Pravilnik o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređenju prostora).

Skloništa u zonama obvezne izgradnje skloništa ne bi trebalo graditi ukoliko je sklanjanje osigurano u već izgrađenom skloništu, u građevinama za privremenu uporabu, u neposrednoj blizini skladišta zapaljivih tvari, ispod zgrada viših od 10 nadzemnih etaža, u području zahvata zone plavljenja nizvodno od hidro-energetskih akumulacija i bujica, te u područjima s nepovoljnim geološko-hidrološkim uvjetima. Kod planiranja i gradnje podzemnih javnih, komunalnih i sličnih građevina, dio kapaciteta neophodno je prilagoditi zahtjevima sklanjanja ljudi, ukoliko u zoni takve građevine sklanjanje nije osigurano na drugi način. Skloništa osnovne i dopunske zaštite obvezno se planiraju, projektiraju i grade kao dvonamjenski objekti s mirnodopskom namjenom u skladu s opredjeljenjima i interesima investitora ili projektantskim smjernicama prostornih i urbanističkih planova. Takve dvonamjenske objekte, kao i skloništa kojima nije bilo moguće odrediti mirnodopsku namjenu, moguće je projektirati kao višenamjenske poslovne prostore s minimalnim zahtjevima: svijetla visina minimalno 2,80 metara, kolni prilaz prema glavnom ulazu ili rezervnom izlazu, ulaz direktno u prostor preko mirnodopske hermetičke stijene ili vrata, mokri sanitarni čvorovi (u objektu ili neposredno uz njega) s fleksibilnom izvedbom priključka na vodovod i kanalizaciju, priključcima za telefon i antenske priključke, izdvojenim mjerilima za potrošnju i posebnim vodovima za rasvjetu druge namjene, ili kao pomoćne prostore u funkciji osnovne namjene građevine.

Lokacija pojedinog skloništa (kao dvonamjenskog objekta), utvrđuje se u postupku izdavanja lokacijske dozvole, te treba biti planirana tako da je pristup omogućen i u uvjetima rušenja građevina u kome je smješteno.

4.12.2. Zaštita od rušenja

Članak 269.

Ceste i ostale prometnice, posebnim mjerama treba zaštititi od rušenja zgrada i ostalog zaprečivanja radi što brže i jednostavnije evakuacije ljudi i dobara.

Kod križanja cesta u dvije ili više razina mora se osigurati cijeli lokalitet čvorišta na način da se isti režim prometa može preprojektirati za odvijanje na jednoj razini.

4.12.3. Zaštita od poplava

Članak 270.

U područjima nizvodno od energetskih hidroakumulacija, odnosno brane "Peruča", u kojima je na zemljištu označen doseg i zona plavljenja uslijed iznenadnog rušenja ili prelijevanja brana, izgradnja se regulira prostornim planovima užeg

područja koji obuhvaćaju ta područja. Navedene planove prije usvajanja, a poradi ocjenjivanja sa stajališta mjera sigurnosti i zaštite i uvjetovanja njihovog eventualnog prilagođavanja, potrebno je u prethodnom usuglasiti sa javnim poduzećima Hrvatske vode i Hrvatska elektroprivreda. Zaštitu od poplava provoditi u skladu s Zakonom o vodama, te Državnim i Županijskim Planovima obrane od poplava.

4.12.4. Zaštita od požara

Članak 271.

Određivanje zona zaštite od požara vatrobranim pojasevima, ovisno je o požarnom opterećenju, a obavlja se prema tablici. Vatrobrani pojasevi, odnosno požarne zapreke mogu biti ulice, parkovi i drugi slobodan prostor gdje nije dopuštena izgradnja, kao i prirodne prepreke-vodotoci, jezera. Zapreke II. reda treba koristiti za izgrađenost veću od 30 %, bez obzira na požarno opterećenje.

POŽARNO OPTEREĆENJE	GJ/M2	RED POŽARNE ZAPREKE	ŠIRINA POŽARNE ZAPREKE
Vrlo visoko	veće od 4	I.	hv1+hv2+20m
Visoko	veće od 2	II.	hv1+hv2+10m
Srednje	od 1 do 2	III.	hv1+hv2+5
Nisko	manje od 1	IV.	visina višeg objekta

Tablica 4.29: Određivanje zona zaštite.

S obzirom na gustoću izgrađenosti, požarno opterećenje i međusobnu udaljenost građevina provoditi prema kriterijima utvrđenim propisima, pravilnicima i normativima. Prigodom detaljnijeg prostornog uređenja postojećih naselja s gustoćom izgrađenosti izgrađenog dijela građevinskog područja većom od 30%, kao i većim nepokretnim požarnim opterećenjem treba utvrditi pojačane mjere zaštite:

- ograničenje broja etaža,
- obvezatnu interpolaciju građevina većeg stupnja vatrootpornosti (najmanje F 120),
- izgradnju požarnih zidova,
- ograničenje namjene na djelatnosti s minimalnim požarnim opasnostima i
- izvedbu dodatnih mjera zaštite (vatrodojava, pojačan kapacitet hidrantske mreže).

Mjere zaštite od požara temelje se na procjeni ugroženosti od požara i planu zaštite od požara. Prostornim planovima treba utvrđivati koncentrični način izgradnje unutar područja, bez obzira na namjenu radi što učinkovitije kurativne zaštite od požara (izbjegavati longitudinalnu izgradnju).

4.12.5. Zaštita od potresa

Članak 272.

Teritorij Županije je seizmički aktivan, ali je na njegovim pojedinim dijelovima seizmički rizik veoma različit. Važeće seizmološke karte iz kojih se očitava stupanj seizmičke aktivnosti pojedinog područja krupnog su mjerila 1:1.000.000 i stoga nedovoljno precizne. Stoga je potrebno pristupiti izradi karte seizmičkog rizika Županije u mjerilu 1:100.000. Do izrade preciznije karte zaštita se mora provoditi sukladno važećim seizmičkim kartama, propisima i normama. Protivpotresno projektiranje građevina kao i njihovo građenje mora se provoditi sukladno važećim zakonima, tehničkim propisima i normama. U tu svrhu potrebno je izraditi kartu seizmičkog rizika u mjerilu 1:100.000, koja mora biti usklađena sa seizmičkim zoniranjem Hrvatske te s geotehničkim zoniranjem općina i gradova u mjerilu 1:25.000 odnosno mikrozoniranjem većih urbanih cjelina u mjerilu 1:5.000. Do izrade ovih karata protivpotresno projektiranje i građenje mora se provoditi sukladno postojećim kartama. Kada se gradnja planira uz područja već izgrađenih objekata za koje postoji izrađena lokalna mikrorajonizacija, tada se ti podaci mogu rabiti za potrebe buduće gradnje. U nedostatku mikrorajonizacije cijelog područja, kod izdavanja lokacijskih i građevinskih dozvola za građevina od posebne važnosti, potrebno je zahtijevati izradu mikrorajonizacije uže lokacije same građevine. Lociranje novih naselja i velikih infrastrukturnih građevina u prostornoj dokumentaciji užeg područja mora se provoditi sukladno zoniranju Županije, općina i mikrozoniranju urbanih cjelina. Kod rekonstruiranja postojećih građevina izdavanje lokacijskih i građevinskih dozvola treba uvjetovati ojačavanjem konstrukcije građevine sukladno važećim zakonima, propisima i normama. U prostornoj dokumentaciji užeg područja potrebno je izvršiti analizu utjecaja potresa na vitalne građevine visokogradnje i niskogradnje koji nisu građeni po suvremenim propisima i normama protivpotresne gradnje.

4.13. Završne odredbe

Članak 273.

Sve odredbe PPU općina i gradova i drugih planova užeg područja koje su u suprotnosti s odredbama iz ove Odluke, ne primjenjuju se i prema istima se ne mogu izrađivati planovi užeg područja, izdavati izvodi iz planova, lokacijske dozvole i lokacijske dozvole s pravom građenja.

Članak 274.

Izvornici Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije ovjereni pečatom Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije i potpisom predsjednika Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije, čuvaju se u Ministarstvu zaštite okoliša i prostornog uređenja, pismohrani Županijskog zavoda za prostorno uređenje te u Uredu državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji - Službi za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, graditeljstvo i imovinsko-pravne poslove.

Članak 275.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku Županije splitsko-dalmatinske".

Klasa: 350-02/03-06
Urbroj: 2181/1-01-03-01
Split, 16. siječnja 2003.

**PREDSJEDNIK
ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE**

Doc.dr.sc. Mihovil Biočić, v. r.